

Inscr. A. 14.872

BATALIILE

ROMĂNILOR

(FAPTE ISTORICE)

DE

D. Bolintineanu.

BUCURESCI.

Tipografia Națională a lui J. Romanow et. Comp.

1859.

30900

310694

30. l.

CONTROL 1953

278.19A
278.19A.2051

1953

1953

BIBLIOTECA CENTRALA UNIVERSITATII BUCURESTI

COTA

27338

RC 336 / 00

B.C.U. Bucuresti

C30900

00900

ANA DOAMNA. (1)

Săfletul lui Karol, reșele Mașiar,
De dorinți trăsime se îmbatъ amar;
Dar cea mai fatală țe a pătăt sь fie,
E, ka sь sьpșie, dalba Romъnie,
Esaltat de dorul kare l'a rъnit,
Kiamъ kavalerii mi asfelș lă a vorbit;
„Viengestē zn popol din kolo-n Karnagi,
„Popol de mari fante mi de rari bьrbagi;
„Asfel kьm zn arbor lъngъ kasъ kreste
„Mi kreskind, lъmina soareșii oureste,
„Asfel astъ datъ, ne al nostrъ sîn,
„Kreste mi va kreste popolul romîn.
„Sь sьpșem stejarul într'a lăi jșnie
„Mi sь spargem kșibul ьel de bьrbъdie,
„Sь-njșgъm la karul ьel trișmfьtor
„Kșnitaniі așeri mi ne Domnul lor!

„Sъ stințem, prin lanțuri și prin înnilare
 „Fokel sâș de viață, de neatrănare,
 „Pînă sâ romaskъ d'a se mai gîndi
 „Fericit și liber pe pămînt a fi!..“
 Astfel zice Karol, iar Mașiarii aprinși,
 Jъr sâ sdrobeaskъ șoimii ței ne-nvinși.

II

Karol într-n darъ, aspreste foarte;
 Șnde kalkъ, lasъ, lakrimi, doliș, moarte!
 Astfel se preface țel mai mîndrș lok
 Șnde trețe, arde șn torent de fok.

III

Domnșl și boerii med în lata salъ —
 Toșî bștrini țe poartъ pșrșl alb kș falș:
 În ațele timpșri șn boer romșn
 Se stima n'atita kît era bștrin,
 Kșșî pe kșt în vîrstș el inaintase
 În mai mșlte lșnte inkș se-nsemnase.
 Solii de la Karol daș regala karte;
 Desure țele skrise Domnșlșî fak parte
 „Daka Severinșl inkș nș predaî
 „Șșî vasal de astșzi mie nș te daî,
 „Kș ostire mare voiș veni la tine
 „Sъ te pșiș în lanțuri pentrș a ta rșșine!“

- „Iată cum răspunde Domnșl generos:
- „Ce dăreră ai să-mi săfletăi frumos,
- „Cât, zăindă kă totșl regala mărire,
- „Se koboară astfel prin a lăi gîndire?
- „Inimile sboară către băkărie,
- „Dar mai iste înkă sboară spre mănire;
- „Iar cel ce domnește popoșl pe pămînt,
- „Îmșl lămină kalea nămaș de kăvînt.
- „Șn domn sș mărrește prin înțelepăune
- „Patimile-n sîns-ș vin din slăbăciune!
- „Orș ce domn se află, patimșl robit,
- „L'al mărreșl temăș nă va fi primit.
- „Voș lă-n vedere toate kăte-mș skrie;
- „Pîn' atăncă voș merăeșl, fiđi-mș ospedș mie,
- „În răpaos frăed inimile dașl,
- „Și kăt viada-ș tristă, de pătedită zătașl!“

IV

- Cum se face noapte, Domnșl, în tăcere,
- Kiamă kavalerșl, și konsiliș cere.
- „Voș — boerș de țară! Ce vom face oare
- „Șn nă pierdem pachea bine făkătoare?
- „Karol, sșb pretăkste, fără de kăvînt,
- „Kătă sș robeaskă ast frumos pămînt!“
- Șnșl dintre dînșl și așel mai jșne
- Kă mărinimie aste vorbe șne:
- „Doamne! doș kășrșl, doș dășmășl sînt...

- „Amândouă rele pentru acest pământ...
 „Ţinul este lăntat, perdere fâloasă;
 „Cel alt este păcea, viaţă răşinoasă!
 „Însă pentru mine, d'ar fi să doresc,
 „Ami alece kinul cel mai vitejesc —
 „Къчи mai dâlcе-ми pare moartea кэ мърге
 „De кэт кэ răşine, trista vieşire!“
 „Ale tale vorbe, Basarab a zis,
 „Îmi îmbată dâlcе sşfletul inkis.
 „Ele mă răsfată ка visări plăкste
 „De kopilărie de mălăi ani perdste,
 „Pё atâчи кънд viaţa lăce fьrь nor,
 „Okisl fьrь lakrămi, gîndul fьrь dor!
 „Ziчи ка sь ne batem, sь perim кэ falь?
 „Ox! vededі че dâlcе sşfletul se-nşalь!
 „Челор slabi în lăme dat'a Dşmnezeş
 „Mintea sь se lănte кэ tiranul răş:
 „Oastea ne lăseste, mi ne vor sşpăne...
 „Sь бьtem tiranii prin înjelечьне!
 „Sь le dşm че cere, dar n'al lor кэvînt
 „K' or emi îndată din acest pământ...
 „Mai tьrziş кэ timnul, oastі mai mari vom strănce,
 „Şi al lor jьg кэ falь mi folos vom frînce!“
 „Asfel le vorbeste Domnul cel mintos;
 „Чei mai măлăi sşskris-aş aktul răşinos.

Ana jznb doamnъ printre dînnii vine,
 Ka doringa dâlche printre vise line.
 Ea desfache vълs-î: — raze de mindrege,
 Prin flori de jznie, îi lъchesk ne fege.
 Kъstats-î dâlche, dar zmbrit de dor,
 Ka zn fok de soare че vedem prin nor.
 Zeal че însmirъ frapea jznie
 Kъ frmoase gînduri de mърinimie,
 Varsъ-n fața-î dâlche fok Dъmnezeesk,
 Iar în vorbъ-î gracii че ne toдi rълesk.

Iatъ kъm vorbeste; „Mîna voastrъ skrie
 „Pentръ para voastrъ moarte mi robie;
 „Însъ mîna voastrъ nъ s'a vestejit —
 „Inimile'n lakrimi nъ vi saș tonit!
 „Nъ! kъчi neste toate mintea omenskъ
 „În fantele noastre, trebdi sъ domneaskъ!
 „Dar sъb vorba mindei, mindre domnitor,
 „Oamenii îmbrakъ slъbiciunea lor!
 „Doamne! voi mai marii kapî ai дъrei noastre!
 „Kъstadi în fъndel inimilor noastre
 „Kъдетъrî mi lakrimi pentръ aчest пъmint
 „Ka flori rълъchite ne zn vekiș mormînt!
 „Rъpedi legъtъra kare ne sълъne
 „Шi prepargъ дъrei anî d'амъръчъne.“
 Zîche. Doz lakrimi denele-î stronesk

„Ші ка роа линъ п'ал еї кин лъческ.

„Съб ачесте vorbе кѣ каре-ї респонде —

Вѣкѣria-ї дѣлче Домнѣл тѣ askѣnde:

„Тѣ че jos ѣн лѣме fraged am iѣbit,

„Сѣфlete преа ѣngам, mie преа dorit.

„О femeie rarѣ! дѣлче ыsitoare,

„Нѣ-дї а dat ѣн parte grijї апасѣtoare,

„Чи min frѣmѣseje мї anї desfѣtѣtori,

„Lakrimele noastre сѣ le skimbї ѣн flori.

„Lasѣ-ne dar поѣ grijile streine

„Ші петрече-п kasѣ zile дѣлчи мї line!“

Timпѣri de virtѣte мї de fante mari!

Сѣфlete strѣбѣne! nobile мї rarї!

Адї trekѣt ка frѣnza че de vїnt гѣnitѣ,

Лѣngѣ tristѣl arbor kade vestejїtѣ.

Dar stejarѣl mїndrѣ ѣнкѣ se-nveleste —

Кѣ кѣнѣna-ї verde kare ne гѣпесте;

Iar тѣ, Romѣnie, totѣl че dorestї,

Tot че perzї o datѣ, нѣ маї добѣndestї!

Сѣ кѣтѣm ѣн noantea timпѣrilor stınse

Fantele сѣblime нѣmele ne' nvınse!

Кѣчи tot че маї поате, сѣб ал nostrѣ dor,

Сѣ ne маї konsoale e lѣmina lor.

Asfel сѣб povara vїrstїї че-l sdrobeѣte,

Кѣ trekѣtѣї дѣлче, чел бѣтрїn trѣieste,

Ши инчѝнс ѝн ланцѝри, робѝл чел стрѝин
 Аниѝ libertѝѝеѝ, кѝнтѝ дѝлче линѝ.

VI

Интр'о салѝ mare, кѝ лѝmini пѝѝине,
 Интрѝ кѝпитаниѝ, nobilѝ jѝnime.
 Нѝ sѝnt de пѝrerea sfatsѝlѝi domnesk:
 Актѝлѝ de-nkinare ѝl desпѝrѝiesk.

Vor ka sѝ loveaskѝ armia Маѝiarѝ,
 Ши сѝ spele пата чѝ ar nika ne ѝarѝ.

La lѝmini de kandeli че se-ngѝn ѝшор,

Ana-Doamna vine ѝn mijlokѝl lor.

Okii sei se lasѝ peste adѝnare,

Strѝbѝtѝѝi de dalba, nobilѝ-nfokare.

Пѝрѝ-ѝ sniче d'azr din togѝ skѝnѝnd,

Sѝnѝ-ѝ alb ka krinѝl ѝi sѝrѝtѝ blind.

Денероаса Doamna аsfel le vorbeste:

„Stiѝi кѝ totdѝzna, чѝла че domneste

„Are mari гѝспѝnderѝ, mari ѝnpedikѝrѝ,

„Ши-n ѝnѝелепчѝне katѝ кѝѝетѝrѝ,

„Domnѝ-nkinѝ ѝpara ka s'о mѝntѝiaskѝ

„D'armia streinѝ че va s'о robeaskѝ,

„Astentѝnd sѝ vie timnѝl пѝiѝios,

„Asfel, min fѝrtѝnѝ ѝn pilot mintos,

„Strѝnѝe pretstindenѝ vѝlѝrile sale

„Ши кѝ vijelia merѝe п'a lѝi kale.

„Însă numai Domnul e răscumător
 „La streinii de faptă-î; nu al sără popor.
 „Să scrie-m noi xela ce ne-apasă foarte,
 „Printr'o nenorocă și frămocă moarte!
 „Să lovim streinii, prin strimtori adînci!..
 „Să-mbărbăm de sîncere vîltării din stînci!“
 Astfel zice Doamna: căpitani vor
 Și totî juri să moară pentru țara lor.

VII

Ostile Magiare țara pîrșesc;
 Dar emind, ne kale, pradă și robesc;
 „Prada și robia nu sînt rînitoare,
 „Ca aचेste vorbe krude, rîzătoare.
 „O Români! ascundeți armele ostășesti,
 „Și-mbrăcați d'acuma roții femeesti!
 „Ca aчел ce vine să vă răsboiască,
 „A vă cere-n lăpt, să nu se joască!“

VIII

Dar a lor trîfie renește a perit:
 Printre stînci Români iată-î aș sosit!..
 Săpedile pleacă; aerul strîbate,
 P'armia streină, rîzînd țîrbate...
 Soarele pleste... chemete adînci...
 Sărde, ne-ngelese, trek din stînci în stînci

Koifəl se desnikъ; inima slăbestе;...
 Pe xîrcile goale, sabiea loveste;
 Sîncele se varsъ pe sînce-nkegat...
 Săfletele sboargъ otcherl s'a-nnorat...
 Kaii nikezeazъ mi tîrbeazъ foarte;
 Oamenii se-mbatъ de sînce mi moarte.
 Măldi s'ansk la lăptъ mi-n tîrbarea lor,
 K'engii, mi kъ gъra se fărîm, s'omor.

Asfel kъm s'aratъ dъne vijelie
 Arbori, florî, mi ierbъrî, rъpte pe kъmpie,
 Arme mi kadaveri d'oamenî mi de kai,
 În grъmezî iчi kolo stađ zъkъnd pe plai.

Karol skimбъ portъ-î... skapъ kъ rъmine;
 Dar pъdini il згмъ, pъdini fъg kъ sine.

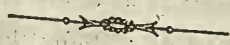
Mълte zile rił sînce-a rъvъrsat,
 Ши ale lor kadavre — le ađ imurъstiat.
 Mълte nopți vълtърl че pe stъnkъ plъnce,
 S'a xъnit de karne, s'a-mbъtat de sînce!
 Пîнъ-n timpii nostrii, koifъrî ostъmesчi,
 Palome mi pîntenî, prin stъnчi mai gъsesчi.

IX

П'о mъгъrъ verde mъziçile sъnъ,

Къпитаніі тinerі кѣ respekt s'adънъ,
 Лѣнгъ къпитанѣл jъне, ѣnfokat
 Че-нtr'ачеастъ lънтъ mѣndrѣ a komandat.
 Къпитанѣ арѣнкѣ koifѣ апѣсѣтор:
 Пѣрѣл п'al сѣѣ ѣmer kade rѣзѣtor.

Къпитаніі тinerі кѣ respekt s'adънъ,
 Лѣнгъ къпитанѣл jъне, ѣnfokat
 Че-нtr'ачеастъ lънтъ mѣndrѣ a komandat.
 Къпитанѣ арѣнкѣ koifѣ апѣсѣтор:
 Пѣрѣл п'al сѣѣ ѣmer kade rѣзѣtor.

Къпитаніі тinerі кѣ respekt s'adънъ,
 Лѣнгъ къпитанѣл jъне, ѣnfokat
 Че-нtr'ачеастъ lънтъ mѣndrѣ a komandat.
 Къпитанѣ арѣнкѣ koifѣ апѣсѣтор:
 Пѣрѣл п'al сѣѣ ѣmer kade rѣзѣtor.

IX

П'о илѣгѣтѣ...

KOZIA. (2)

I

Noaptea trece lină. Stelele voioase,
Sketșrș în are, koamelă agroase.
Oltșl varș-n noapte nemete adînci,
Îngînd vîltșrșl, ne tșkște stșnci.
Dar pe lșngșl apeî, pe kostimî întins,
Miriade fokșrî Ţngșrî-aș aprins.
Ei kș feriqire somnșl dșlșe katș.
Și de line vise, sșiletșl îmbatș.
Maî departe kaiî, nikezș dșios;
Kodrș dșne kodrș sșnș sgomotos.
Sentinela nopșei dșn'șn vîrf de stșnkș
Strigș-n kșrșșl nopșei, kș-n tristare adînkș...
Dar sșb kortș-i mîndrș, reșele Mașiar
Kiamș kavaleriî, Ńi le zîșe amar!
„Mșne Domnșl Mirșea la bștae vine,
„Kș ale sale țete de tșlșari ka sine!
„Este timp s'adșșem la îndenlinire

„Prin o noz lăptz planz de mărige,

„Șan pe kare reșii mareșii popor

„A-ntărit kă viața, kă sârșele lor.

„Pînă zndé Istrăl să-arșnkă-n mare

„Totzł să se pleché armelor Mașiare!“

Asfel le vorbeste reșele-ngînfat

Nestiind kă țerzł alfel a lăsat,

II.

Tabzra romznpz zache în țăcere:

Somnăl varșă-asșpă-î vise de plăcere.

Domnăl Mircea șade sșb zñ kort deskis;

Și rekiamz viața-î skărsz kă zñ vis.

Somnăl îi răsfașz fruntea-î întristatz;

Visele țidate suiriz-î șmbatz.

Domnăl dzrei vede pe zñ țer zmbros,

Zñ bzket de stele, șulendid, gracios.

Kă trei fșțeri d'azr; kă trei lăkrzmioare

Çe pē-o dzlce fașz strălzcesk sșb soare.

Pe kămpia lănteî, stelele plătesk

Și-n pălbere d'azr dzlce se tōnesk.

Vissl inçeteazș. — Mircea se trezeste,

Într'ñ nor de azr șoarele lăçeste,

Domnăl kiamz kaniî mî-asfel lē a vorbit:

Askănzînd în sîns-î vissl sșb izbit.

„Azi tiranzl dzrei e krestin popor,

„Și d'auçia-mî hare mai șpăimîntztor!“

- „Szb vorbirî krentine, pline d'omenie
 „El askunde noz langeri de robie!
 „Asfelş kzte o datz şernii tzeritori,
 „Se-nvzlesk în sznşl fraşedelor flori.
 „Nş kztaci ce nşme, ce kredingz are
 „Şela ce vş sznş şenta neătîrnare!
 „Kzđi streini vş kalkz ne aţest pşmînt
 „Voitori de bine vor nş vş şînt.
 „Ori ce-ar fi streinşl ce vş kalkz-n đargz,
 „Szb şzia voaştrş trebze şz piargz!
 „Oamenii se pleakz la apşştor,
 „Kînd le pştrezeste inimile lor.
 „Dar şn nobil popol niere kz mîndrie
 „Şi kîţ vieşzeste, liber va şz fie!
 „Kşzi şbz mşrire zilele disnlak,
 „Ale vieşei bşşşri lakreme se fak.
 „Tari aş ştat ştrşbşniî pentrz-aţest pşmînt,
 „Şz şrmşm în fantz şei ce nş mai şînt!
 „Kşm aş fost pşringii, şii n'or fi-oare?
 „Şirşl nş koboargz dintr'o đşlce floare;
 „Şnde roza moare, rozele-n floresk,
 „Pe eroiçi şrmz, eroi ştrşşşesk.

III

Aerşl rşşşnz... mşntele rşşşnde:
 Ţeme-pretşindini prin ştrîmtori pşşşnde.
 Arme, koifşri, zale, varşz raze pline

Че prin nori pълberiči rъsnіndesk lъmine:
 Asfel kъnd dъmbrava se, вn-чнpe-n fok,
 Printre fъm, вn aer, flakъrele-і jok.
 Ka doі kaі че sboarъ, fъrъ de zabele
 Ши tърbaцi вn pentъri, se lovesk ne kale,
 Ambele armate-іnkъ se lovesk;
 Mъndii varъ flakъri, tremъr, bъbъesk.
 Kъm rъsъnъ сапа п'ъn pietros пъmіnt,
 Съ-deskizъ-n sіng-і morпilor mormіnt.
 Sъnъ kъ dъrere, sabia de паръ,
 Sabia ne-'nvinsъ ne xіrka Maцiаръ.
 Kъm sъb grele rіshnіdі grinile se strik,
 Sъb зpця noastrъ-чetele lor pik.
 Kaiі lor aleargъ fъrъ kavaleri,
 Prin vіrtejъl lъntei, dъmі de viі dъreri,
 Ka tърbate gіndъri че se perd вn fъgъ,
 Kіnd a noastrъ minte nъ le mai вnjъgъ.
 Ічi зn kal mai noartъ korpъl чel trъnkіat,
 Fъrъ kap al чelъi че l'a komandat;
 Altъlъ fъpe liber, d'al lъi frіъ, limitъ,
 Съ zъrestе o mіnъ de la trъnkіs rъnitъ,
 Ne kъrarea morпei, lempri grъmъdite,
 Zak, formez movile, kъ sъnъpe klъdite.
 Зnele trъnkіate, altele de plin;
 Ічi зn kap, kъ faцa palidъ de kin,
 Okіsl mai klinешte parkъ, съ priveaskъ;
 Bъzele se miшkъ parkъ съ vorbeaskъ.
 Mai kolo zak, xіrче, braде, mіini, niчoare,

Desbinate, snarte, înfiorătoare.

Kaī ʒimi staʒ rînduri pe rîniîi kâlkaîi,

Pe rîniîi ʒe-n kinuri, strigă delăsaii.

Içi o xîrkă skoasă din înveșmîntare,

Asfelă kəm o năkă, de prin koji răsare.

Iar koneremîntul din xîrka lăi skos,

Kade peste trînkisul, reche, fioros.

IV

Reșele îmi perde, marea lăi armie

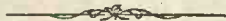
Și prin fâgă, singur, skapă de robie.

Dăpe lăntă, Mircea mi kă a lăi ostime,

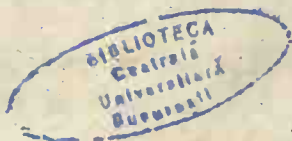
Nalță mîncăstire la Sânta Treime,

Pă trîmăl lănteî ʒnde aș plătii

Țele trei stelăje într'în vis dorit.

30900

Bârladu. (3)

Kît ai fost de mîndră, patrie Română,
Kînd pîrtaî fîloasă palomă în mîntă!
La banketă lămăi, lokăl tîș, lîsat,
Kă litere d'arî fost'a-însemnat.
Kă respekt o dată popoliî în lămă
Pronunță n'aintelî splendidă tîș năme!
Totî Româniî atîncea-se năsteaș eroi
Kăci năsteaș în șonta mareșî răsboi.
Dar de kînd de arme, eî te despoiară,
Te skimbamî kă totă, o sîrmană țară!
Nă maî stii ce este zi de ferichire,
Nă maî ai voingă, sîflet mi mîrîre;
Lokăl tîș la masa popolilor bravî,
E'nsemnat kă dolî!.. fii tîi sînt sklavi!
Ceî streinî mi înselî fii tîi, în lămă,
Kă dispreț pronunță marele tîș năme!
Tîruiî întră-n țară, trek, se grîmădesk
Și algiî tot d'odată la xotar mîrîesk.

Dar Stefan ȳel mare kȳ ostile sale
 Sire Bȳrlad se dȳce, mi-ĩasteantȳ-n kale.
 ȳn boer ĩi Ziȳe: „Doamne! mȳlȳĩ maĩ sĩnt,
 „Mȳlȳĩ se varsȳ Tȳȳȳĩ ne aȳest pȳmĩnt!“
 Stefan ĩi rȳspȳnde: „ȳĩ maĩ bine-mĩ pare:
 „Nȳ vom sta noi nimenĩ fȳȳ de lȳkrare“
 Ziȳe. Late valȳĩ ȳetele-ĩ pornesk:
 Pȳlberea se nalȳȳ, armele lȳȳesk.
 Domnȳl pȳne oastea sȳb trei kanĩ de ȳarȳ.
 Avangarda pleakȳ... lȳnta 'nȳene-amarȳ.
 Ka tȳrbate valȳĩ ȳe s'arȳnk sure stĩnȳĩ.
 Se sdrobotesk mi varsȳ ȳemetete adĩnȳĩ,
 Se retrag sdrobotite, mi kȳ alte valȳĩ
 Se-npȳreȳn, se-ngroaȳȳ, mi revin sire malȳĩ;
 Asfel se revarsȳ Tȳȳȳĩ rĩndȳĩ marĩ.
 P'ostile Moldave ostĩ alese, tarĩ;
 Asfel ĩnbrȳnȳite, sparte se ĩntȳrnȳ,
 ȳĩ din noȳ ĩnpĩnse d'altele din ȳrmȳ,
 Pleakȳ ĩnkȳ odatȳ, mȳȳmȳȳ tȳrbat;
 ȳĩ din noȳ loveste kornȳlȳ nemiskat.
 Nȳmerȳl lor mare ne Moldavĩ ĩi strȳnȳȳ,
 Soarele s'askȳnde sȳb ȳn nor de sȳnȳȳ,
 Noantea ĩmpȳȳȳȳ zileĩ vȳl de dor:
 Negȳȳ mi nĩklȳ ne pȳmĩnt kobor.
 Kȳm din mȳnȳĩ koboarȳ doȳ genezĩ ȳnde,
 Se-ntȳlnesk ne kale, skot mȳȳĩrĩ profȳnde,
 Apoi pȳeznate, ne ȳn singȳȳ pat,

Spumegъ, шї aleargъ шї alegъnd se bat,
 Asfel se' ntlirгъ ambele armate!
 Шї d'a lor lovire nar inповrate.
 Dar ksm vintгri line, lнеkъ шmor,
 Пе-ngedata эндъ шдї lъkшmor,
 Armele streine lнеkъ ne zale,
 Lнеkъ ne koifгri, ne lчioase pale.
 Oamenї пшї съ sъne, пїn адлчї пдгri,
 Sенъ din чимpoie, бчъme, tambгri.
 Тгчїї stađ шї askoltъ larma депгtatъ!
 Kъ trei alte armїї kred kъ аđ съ kombatъ
 Rїzl її konstrъne; шmbra че s'a-ntins
 Їndoieste spaima fokл lor s'a stins.
 Чеї maї mari s'adъnъ... Че vor face oare?
 Bъчїmele sъnъ, rъспndesk teroare.
 Шл ea d'a fъga... Toпї їl шmъresk.
 Ka пълberea-n vintгri toпї se risinesk.
 Stefan її пpeгmъ fъga lor нъ-ї skапъ.
 Mълїї, kopinшї de spaimъ, сгъ шї per їn апъ
 Алїї, їntre дїншїї singгri se шїг,
 Алїї-n spada noastrъ, пъvлїnd, se-nfг.
 Asfelъ mълte naserї, пїn фртънї тгbate,
 Sboаръ rъsinite, nar їnспїmъntate,
 Шнеle s'аргнкъ neste rъпї шї mor,
 Altele ne сънл чelor че le omor.
 Rїzl шшmъ сънъ: тгбгrїle-ї valгri,
 Стръnse de kadaverї, se revars ne marї;
 Stefan, pretstїdenї її doboаръ amar

Dîndu-le gonire pînă la xotar.
 Cum pe kalea koasei, pe întinse krængări,
 Maldărgel cel verde zăce rîndări, rîndări!
 Asfelș pretstindenî, zak mi morgiî lor.
 Korbii cete late, peste dinșii sbor.

Dar Stefan cel mare, kaniî ostiî șneste
 La voiase mese mi asfel le vorbeste:
 „Raz'acestiî lănte petrekătă-n nori,
 „Lăce ka lămina soarelăi la zori
 „Dar a sa lămină, kăt de lăcitoare,
 „Șă nă ne răneaskă prin a sa splendoare!
 „Gloria-î șn soare splendid, strălăcit.
 „Ce orbeste okișl kare l'a privit.“
 Asfel zice Domnșl. Kșnelă asrite
 Kiamă, prin toaste, zile strălăcite.
 Tinere fechioare kșnșnaș kș flori
 Kș a-lor dălye mînă, bravî vingătorii;
 Altele, pe xarne, kșntă, dălye, lin,
 Gloria romănă mi al Moldovei kin.
 Iar Stefan askunde fața-î strălăcită
 În regala-î mantă kș agr mîndrită.

BAIA. (4)

I.

Patrie de lănte! țară lăsdată!
Gloria de arme sșfletș-șl șmbatș!
Așfel în vșlvoarea fokșlșl voios
Flștșrele sereșl șboarș vșlșptos
Și-șmbțat de raze, flakțrș, dșlșeașț,
Printr'o dșlșe moarte, katș o noș viașț.
Nobilș gșndire! prin marș sakrifșe,
Prin arzșnde lănte țș veș fi ferice!
Șn minșt în viașț țș tș aș odixnitș
Și ne pșrș-șl mșndrș florilș aș pșlit!
Dșlșile sșriderș ne bșze feșioare
Știnsșș-aș la șmbra grișei gșnditoare.
Peste tot rșșșnș kșnteyș de dor
Kș sșșșine triste șngșnatș șmor!
Șinșeșl șnkș o datș șpada de mșrgire,
Țară de marș fante, și de strșlșșire

II.

Mateiam Korvin, răsfrdat de soartă
 Splendidele-î arme prin Moldova poartă.
 Cum-s adun că-nuetsl ne şti cer senin
 Nori de vijelie, printre nopţi de kin,
 Çetele măriare ne cămpii s'adun,
 La çetatea Baia tabăra lor pân,
 Mateiam solesse mareşii Stefan
 Ca să-l reknoaskă drept şti Szzeran.
 Dar eroşl nostră înkă-î dă de stire:
 „Şinţ çe Romşni, mîndri de mărige,
 Pentră dară moartea vor despreşii,
 Mănele de lanşri nă-şii vor şmili!“
 Dar de dorşl morşei çara-î abşştă,
 Inima şdrobită... lakrima tşkşţ!
 Şnde trek-Maşiarii satele se strik;
 Xoldelē aşrite în çenşş nik.
 Dşpe mşndi koboarş tşrme rşţçite
 Mşmele kş pşnçii rşţçesk şdrobite.

III.

În çetatea veke Şngşri aş: rşmas;
 Şi-n plşçeri molateçii inimile las.
 Într'o noante tristă, într'o şerbştoare
 Ei înşmalş dşlçe grija gînditoare.
 Viada, desbrşkată, d'ale ei dşrerii,

Къръ pentrѹ dînshii plînz de plъcheri.
 Dar p'atъnчi Romъnii kъchel kълkълtor
 Nъ beaș dîntr'o kълpъ viața pъrei lor,
 P'a fecioarei frъnte, aste sъrbълtorî
 Nъ pъnneaș nълpълnde шi sъave florî,
 Inima romъnъл, plînz de mъrire
 În kъл nъ perdъse nobila gîndire!
 Nъmaî niste fiचे dîn strein pъmînt,
 Fiचे de plъchere, prin bankete sînt!
 Ele îi rъsfadъл kъл plъcheri чъ omoarъл,
 Le-mpletesk kъл roze oarele чe sboarъл,
 Шi kъл sînъrî goale, pъrъл zndъios,
 Pe al Pъrei sъnче dъnълdesk voios.
 Kълrê aчeste kълzii kълkълtorî, rълknesk
 Șnde o virtste, dalbъл întîlnesk.
 Sabia prekълmъл dълchea vieței floare
 Шi kъл viața pere sълnta lor onoare.
 Mъmelor romъne sînъл le despik
 Pe kopii fraчеji îн sълbii rълdik,
 Dърeros spektakol!... Trълsnete, lovîni
 Vijelii tълrbate, vъл skълlanî, mълpîni!
 Tъл, pъmînt, tresaltъл! чeme! te despikъл!
 Inimъл tълrbeazъл!... palosh te ridikъл!

IV.

Stefan ea de stire despne-aчeastъл stare..
 Pleakъл, kalkъл-n noante чetele Mapiare.

Kънд streinîl chearkъ a ne sьbjъga,
 Vom pleka noi kapъl fьr' a ne lъpta!
 Daka soarta kъdъ va sь ne sdrobeaskъ,
 Чel пъдin, tiranъl п'ънъ mormînt dômneaskъ!

Kъm aleargъ toamna pasъrî trekъtoare,
 Kъstînd tьrîmъrî kъ maî dъlce soare,
 Asfel trek Moldaviî, trek nekontenit
 Ыnde dalba falъ dъlce lе a zîmbit.
 Repede-î пъvala bravilor romъnî!
 Teribilъ lъce sabia prin mъnî!
 Noantea toate seamъn maî sьbîmîntъtoare,
 Moartea le-murъmъtъ valъl de teroare.
 Konъigradî d'odatъ, în orъia lor,
 Ei se daъ ka mieiî la чеi че-î omor.
 Stefan пъne fokъl; flakъra s'ъneste
 Kъ teroarea morъeî mî pe topî zîmeste.
 Dar prin noante, flakъrî mî beçia lor.
 Prin strigъrî de kinъrî, sъnçe mî omor,
 Ыngъrîi reafъ-inima lor tare
 Sь se lъnte înkъ pentrъ-a lor skъpare:

Asfel kъm prin noante mî prin vijelie
 Koardele pe vase шъгъ k'ъrçie
 Pe maî mълte tonъrî че se prelъncesk
 Mî niçî џnъl kъ-altъl nъ se potrivesk
 Tot aша s'aъde tьrbъrea mъçire
 Ambelor armate, înr'a lor isbire;

Kəm tər̄bate vînt̄srî repede de t̄sn;

Țrîb f̄r̄ioase-șî d'odat̄ ap̄sn;

F̄r̄ia mașiar̄b nas̄ce șî s'abate;

Rînd̄r̄ile noastre staș nestr̄m̄tate.

Kəm grindina kade k̄ș m̄șîrî adîncî

L̄șnek̄nd pe fr̄ntea kol̄șroasei stîncî,

Șloae de s̄p̄ete pe Moldavî det̄șn̄b,

Șî pe koif̄rî zale, l̄șnek̄b r̄șșn̄b.

P'ale noastre pent̄rî, b̄r̄b̄șia lor,

Țeme, bate, spar̄ce-repedele-î sbor,

Armia strein̄b n̄ș se risînește;

Spart̄b, se doboar̄b; lok̄șl se golește.

Asfel o p̄d̄șre-pe șn k̄șm̄ prelat

Șnde trece fok̄șl, piere ne-n̄cet̄at.

Șî asfel k̄șm̄ î̄n toamn̄b fr̄nzile trek̄ște

Î̄n p̄l̄ite val̄rî, le vedem k̄șște,

Asfel șî streinîi la vedere par

Ok̄șl ce î̄ vede se î̄nt̄r̄n̄b-amar.

Zorile se var̄șb. Pe țetatea lat̄b

K̄ștre țer-se 'nal̄șb flak̄r̄b t̄r̄bat̄b;

Pe k̄șî trece fok̄șl, trece ne-n̄cet̄at

Țeste mor̄șî, pe arme, pe s̄șp̄ce-n̄kegat,

Iar aî lor kadaverî șî s̄șp̄ce-țe-î șd̄b,

Se ask̄nd î̄n flak̄rî... O vedere kr̄șd̄b!

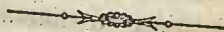
Kasele-n țen̄șme skim̄b̄b forma lor;

Iar pe la bankete, de p̄l̄țerî d'amor,

J̄șnele bakante, bete, despletite,

Maï kætînd kə ɡɔra sɛrɛtɛrɨ dorite,
 Kə amandii tineri snektakol amar!
 Înr'ən riř de flakɛrɨ—repede dispar.

Iar Korvin ɕel mare-ɡɛvɛrsînd sɛspine
 Kə trei ɡɛni pi singɛr fɛɕe kə ɡɛșine.

KODRU KOSMINULUI. (5)

I

Vânturile negre, într'a lor tîrbare,
 Ns bat fața mîrei tîrb închetare;
 Iar tî, dragî dragî, pache ns maî aî!
 Ns se sterse, bine sîncele ne plaî,
 Și alt rîș de sînce mîne o sî-l sde!
 Mîne alte lînte! alte dorîri krîde!
 Fiii tîi trek viața sîb' armele lor;
 Prîncîi lor îi zîtî prîncîi îî dor!
 Iatî vîntîl lînteî dîme kî tîrbare!
 Șn mîngî, o dîrî, katî desmerdare!
 Krîde aș sî fie lîntele țe vin!
 Dar nepîrîtoare fi vor țeîl pîdîî;
 Ale tele lînte, splendide, sîblîme
 Tî or skîna de moarte ne viîtorîme!

II

Albert se pregîrî Tîrîcîi a'nfrînta!

Dar askens, Moldova katъ a sьrpa.
 Kapъl lepeї zичe; „Че voesti a face
 O mьrede Sire! черъlъї nъ плаче!
 Къчї in lok сь farъmї orde de пьgїnї,
 Тъ vinezї krestiniї, Moldovenї romїnї!“
 „Къnd ar sti vesmїntъ-mї inima-mї чь-askъnde,
 Еъ l'аш arde-n flakъrї! “repele-ї rъspъnde.

III

Пълberea se vede despre rъспrїt.
 Ostile poloane дара a-n-velit.
 Лъчїle se-nalцъ ka пьдъrї ѓskate;
 Каї ne kaї пьeрmъ ka valъrї tьrbate
 Sъnetile d'arme se konfъnd, s'alъng,
 Къ strїgъrї de ommenї, че ne vїnt аjъng;;
 Flakъra toneste satele din царъ;
 Sabia dikteazъ voia sa barbarъ.
 Stefan le soleste... kъzїї kълkъtorї,
 Пъn de-nkarkъ-n lanцъrї ne ambasadorї.

IV

Лъzїnї al vъet din kolo snre plaiъ?
 Sъnete de trъmbїnї, nїkezъrї de kaї,
 Strїgъte de oamenї, ѓrъїrї de kare,
 Шonte пpелъnцїte d'arme mї fanfare?
 Neamъrї neste neamъrї vin, se гръmъdesk,

Kalkъ кѣ тѣrbare кѣибѣl vitezesk.
 Pe Karnađi departe norŕl se desfaye:
 Ŗngŕrii koboarŕ, chearkŕ se ne-mnaye..
 Nenŕtind sŕ-nparuŕ marele popor,
 Ei nŕ las sŕ-l kalche noŕ apŕsŕtor.
 Asfel i amiciea mi sincherŕl bine,
 Che nrtaŕ Moldovei armele vecine.

V

Între trei mari taberi, pe un verde deal,
 Chei trei domni s'adunŕ mi vorbesk leal,
 Albert ii salŕtŕ kŕ mŕrinimie,
 Dar askunde-n sînŕi kŕda lŕi mŕnie.
 Ŗngŕrŕl esune kŕt s'ar kŕveni,
 Paŕe, armonie prin krestini a fi.
 „Nŕmaŕ prin ŕpire, zice mîndrŕl reŕe,
 „Vom kŕŕa pŕmintŕl de barbara leŕe.
 „Chertele-s fatale la krestini ka voi:
 „Vor deskide kalea Tŕgilor supe noi.
 „Chel bŕtŕt kŕta-va kŕtre Tŕgii skŕpare.
 „Jŕgŕl ce nŕ anasŕ în prezent-greŕ pare;
 „Pe kŕnd alte jŕgŕri printre fiitor
 „Par mŕlt mai ŕmoare robŕlŕi popor.
 „Spiritŕl de cheartŕ trebŕe sŕ piearŕ,
 „Kŕt trŕi-vor Tŕgii, kŕt avem o darŕ!
 Albert ii rŕshunde; „Sire, dragŕ frate!

„Къдетая-дѣ далбъ сѣлетъ-мѣ стрѣbate,
 „Череди де ла-мине.. toate le voiș face.
 „Нѣмаї съ renaskъ zilele de pace?”

Stefan îi citeste aktul zrm̃tor:

„Јѣр п'ал вѣдеї mele m̃ndr̃ ziditor
 „Еѣ ми тоатъ oastea съ plek̃m k̃ bine,
 „Съ лѣс̃m Moldova liber̃ de sine!
 „Съ мѣ дѣк din цар̃; dar ne сѣп̃рат,
 „Јот не kalea veke, не kar̃ am intrat!“

Asfel este aktul. Albert îl s̃skrie.

Шѣ к̃ oastea pleakъ к̃тр̃ а sa Lexie.

Dar el нѣ се дѣче не preskrisa kale,

Принтр'alt lok ѣм̃ дѣче armiele sale.

Albert kalkъ vorba. Stefan, сѣп̃рат,

Lasъ se vorbeaskъ сѣлетъ-ї тѣрбат.

„Наѣ трѣфашъ-шѣ nest̃t̃toare!

„Че з̃sitъ к̃рд̃ te през̃мъ oare?

„Ѣс̃д̃ї тѣ krestinъ, не krestiñ lovesti,

„Шѣ слѣbind krestinii, sing̃r̃ слѣbesti!

„Тоѣ вечин̃ї nostr̃ kalk п'achelam plan;

„Vor ka съ sdrobeaskъ j̃g̃sl Otoman;

„Dar лѣsind blestemъ neste tiranie,

„Кастъ съ п̃ие п'алѣї s̃b robie!

„О, Lexie m̃ndr̃ — тѣ veї fi jositъ!

„Robilor тѣ d'ast̃z̃ї тѣ veї fi robitъ

„Не vesmint̃-дѣ snlendid ar̃nka-vor sorg̃ї!

„Към дъшигъ корбиі kadaverii morgii,
 „Пополі-імпърні-вор membrile-дї sdrobite
 „Кърнѣриле теле п'оаселе тоците!“

Кътре ачесте снѣсе, vine зп trimis.
 Дорѣл дѣреі sale e не кинѣ-і skris.

„Legѣтѣра ноѣ азі e фѣрѣматѣ —
 „Altѣ parte-a дѣреі e de еі кѣлкатѣ!
 „Flakѣра іпчїнѣ rodѣл аснѣрї мѣнчї;
 „Snada lor koseste-не femeї, не прѣнчї!
 „Tinerele мѣме, dragile fecioare,
 „Перд кѣ вїаѣа дѣлѣе, сѣнта lor оноаре.
 „Тоѣї прївеск ѣрѣа шї сѣспїн amar —
 „Ін алор дѣрере фѣрѣ de хотар!„
 Асфел зїсе солѣл. Към зп ѣрс бѣрбат
 Каре шї аслѣ пѣїѣл морт саѣ сѣнѣерат,
 Деме шї рѣкнесте кѣ-тѣрїѣ адїнкѣ,
 Шї тѣрбат, s'avїнтѣ дѣне стѣнкѣ-н стѣнкѣ;
 Асфел паре Stefan ін дѣререа са
 Шї сѣдорї de сѣнѣе фрѣнтеа-і рѣвѣрса.

„Нѣ! a деме нѣмаї, шї a вѣрса сѣспїне,
 „Нѣ-і лѣсат la інімї nobile сѣблїме!
 „Шѣнѣереа пѣрѣеде дїн сѣфлет робїт
 „Ѣнеї вїедї трѣндаве ѣе l'a ѣмїлї!
 „Чел brav нѣ s'abate кѣнд чел рѣѣ іл фрѣнѣе,
 „Чї кѣ арма-н мїнѣ се їмбатѣ-н сѣнѣе.“

Asfel strigъ Stefan mi kъ bravii sби,
Шеакъ kъ згъие la Kosmin in vби.

Kъm ne vale verde, strъlъchesk la soare,
Frъnzъ lъngъ frъnzъ, floare lъngъ floare,
Asfel par Polonii ne vби la Kosmin;
Între doб mъгъrî Eî koboаръ lin.

Soarele rъsare: fokъl sulendid lъche,
P'armele lor mindre kade mi strъlъche.
Liberъ de grijъ, moarte, saщ robie,
Inima lor sboаръ kъtre bъkъrie.
Gîndъl lor întreche pasъrile lor
Kъtre dъlcea даръ alergînd kъ dor.

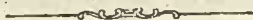
Dar mai sъs de mъгъrî чеi din даръ vin,
Херъstrez stejarii kъдъi ne rîni se-nklin;
P'ale lor tълpine адъinaдъi îi lasъ;
Iar mai jos-de дъnшii армиile насъ.
Ъn semnal, mi ачeste чete vor peri.

Soarele disnare... Черъ-ngълbeni!
Mъндъi-naldъi veki, skъtър koama lor verдinъ,
Arborii se miшkъ, se-nvîrtesk, se-nklinъ.
Ъmbra se mъreste... Aerъl тъiat,
Srtъns, s'arъnkъ-n valъrî, vîjie tърbat.
Mъntele tresare! trъsnete, mъдъrî,
Шъеръrî bizare, vaete, rъknirî,
Se rъdik in aer, kresk, se variaзъ,
Mi din mъnte-n mъnte, trek, se repeteazъ,

Brazil veki ka lămea, neste tot s'abat,
 Kad din rîpă-n rîpă; ori mi znde bat,
 Stăncile pe kale, nem, trăsnesk mi saltă,
 Se fărămă, pleakă-băbăesk, tresaltă..
 Čerăl mi pămîntăl parkă se lovesk,
 Parkă se konfăndă mi se nimicesk,
 Mi znde se revarsă pe văile-adînci,
 Alți mărți se formează din kopaci mi stănci.
 Măntele rămîne negră, desvălit;
 Rîdă skimbă kărsă i, čeme năbășit;
 Kaii, kavalerii, četele făloase,
 Armele, iaș forme krăde mi idoase,
 Rîdri larți de săncă din pămînt dîșnesk;
 Kodri-n făm mi-n zmbăř saltă, klokotesk!..

Stefan înkă vine kă a lăi armie,
 Če mai e kă viață, farămă k'zrăie.

Din ačeastă lăută-pășini aș skăpat!
 Iar Lexia toată doliș a lăat.

Cetatea Albă (Akerman).

Scriji voi câte valeri se rãdik pe mare
Kînd o vijelie sãfã kã tãrbare?

Asfel sînt la nãmãr mîndri Mãsselmani
Cã apãrã cetatea sklaur de mãlãi ani!

Înr'zn flãviã d'aãr, soarele lãcesce
În pe koifãri, arme, fokã-ï strãlãcesce.

Stefan strã sãb kortã-ï inpletit kã fir;
Cetele Moldovei lãngã el demir.

Pass Dorobanii ceï kã koanse late,
Kã sklinoase koifãri în arpînt lãkrate;

Îi zimez Panãirii ce pe kaï în suzme,
Kã zmoare vîntãri, lãnekã prin lãme.

Kãlãramii dũreï pe vînomi lãgari
Îmbrãkañi în zale ka bãtrîni stejari.

Între toji kãrtenii pass kã mîndreçe,
În vesminte d'aãr, kã frãmoase fepã,

Apoi Toporãni de sãkãri armaji.

Ші Kodrenii аѣері ші де тоѣі stimaѣі,
Zimii ші pentel ѣреі, кѣѣі aveaѣ kemare
S' apere Moldova de ostipii Tătare.

Дѣе діншіі пасѣ sprinteni vînători
Renșimii în lănte ka sѣѣetători.

Ші Tănarii ѣреі тоѣі în negre poarte;
Pestriate-н romș, krăd simbol de moarte.

Maі veneaѣ în șrmș ostii de Merchenarii,

Чей кѣ fruntea mikș, че се zik, Tătarii;

Șngșri lașii în snete, кѣ măștăđii stăfoase.

Lemii кѣ pșrș galben, кѣ чербиѣе groase,

Апоі Tiginenii ші алїі renșblikanii

Пасѣ maі de latșri кѣ-аі lor кѣпитані.

Ei eraѣ vasalii lăi Stefan ѣel mare

Ші veneaѣ la lăntș đșn'a lăi kemare.

Четеle romșne rîșr în kîmpii

Ka rîșri de ploaie đșnș vijelii.

Кѣ Stefan sșb kortș-і kanii тоѣі s'adșnș

Ka sș rșndșiaskș lănta înpresnș.

Șnșl d'între dîmșii vorba a lăat!

„Armia Tăgșeaskș kreste ne-пѣtat

„Đșnșrea tresare, ѣeme sșb поварѣ;

„Ші кѣ nș-îпѣtare varșș ostii în đarș,

„Nș ar fi maі bine, mare domnitor,

„Sș-astentșm sș vie noșl ajștor?“

Stefan îi rșșpnde кѣ vorbire linș;

„Oastea noastră-і bravș, kiar d'ar fi pșđinș.

„Lăpșel singur nămaî, stîpîi aचेasta voi,
 „E d'ajuns, sѣ spargѣ tѣrme mari de oi.
 „Fokșel dăne fșmș-î nș podi sokoti;
 „Sșfletșel kș trșușl, nș podi potrivi;
 „Bѣrbѣdia sѣntѣ kare ne mѣreste,
 „Nșmѣrșlșî mare lokșl împlineste.
 „Mșldimele-neakș, nșmѣrșl țel mik;
 „Sșfletele însș, maî mșlt le ridik,
 „Asfel vijeliea fșmșl sparșe-ndatș;
 „Dar maî mșlt aprinde flakșrș î tșrbatș!“
 Dorobanii pleakș. Soarele din nor
 Se rșsfrînce splendid pe pentarșl lor.
 Viile resfrînceři țe-n metal se-ngînce,
 Tșrbșrș, orbeste, armiea pșgînce.
 Lșncile pe pentșrî lșnekș șmor
 Saș rșstoarnș bravii dșne kaii lor,
 Sabiea în koifșrî intrș saș se frînce;
 Armele lșchiose se romesk de sșnce.
 Sșncele se varsș... Palomșl de fer
 Se înfînce-n karne pînce-la mșner.
 Kaii kalkș lemșrî, se înkșrșntș foarte,
 Oamenii se-mbatș, de tșrbata moarte.
 Tșrșii eaș de fșga... pasș sure țetate:
 Poarta se deskide-ostii fșrșmate;
 Însș fșgștorii, kș ței țe-î alșng
 Kș șpedele'n șnate, tot d'odatș-ajșng,
 Kșm pe fața mșrîi, dșnce o fșrtșnce,

Valzrî lîngz valzrî — lîntz împrezntz,
 Asfel în cetate prin adîncî strîmtorî,
 Mestekapî se lîntz-vînşî şî vîngztorî.
 Strîgzte de-nvinzîerî, de plînzîerî dzîrere
 Se-înalzî în aer.. Soarele repere.

Pé o latz pieadz, printre fzm şî sînzîe
 Armia lîi Stefan, maî ales se strînzîe.
 Akolo-î saraişl. Pasha kz pînzîni,
 Apîgzî xaremşl nekat de kremtîni.
 Stefan îşî repede kalşl alb de sînzîe,
 Din-tr'o gîgzî-n alta trece mîndrîşî-nşîe.
 S-a lîat saraişl. Sabie şî fok
 Pradz şî dzîe, fîlzîer aţest lok.

Kzm prin vijelie, sînzî felzîrite
 Vînzîrile nopzîeî, printre stînzî trîszînite,
 Ploile mîzînde, tînetelê adînzî
 Rîzîrile tîrbîzî, ţe kobor din stînzî,
 Asfel sî înalzî sîzînetele d'arme,
 Strîgztele d'oamenî, krîţenelê alarme;
 Lokşl de kadavre-este semîznat,
 Sînzîele torente, gîlgîe tîrbat..
 Kalşl la vederea lemşîrilor moarte,
 Sforzîe, gîsaltz, se-n-sînzîmîntz foarte;
 A derzîpnînzîreî şîmbrî l-a lovit.
 Omşl singîr vede, pare ferîţit!
 În derzîpnînzîre sîzfîletz-î se-mbatz

In Oroarea morței — glorie-a sa katъ.

O femeie tîrkъ, printre cete pasъ.
 Merțe kъtre Stefan; în urenkî se lasъ,
 Înî rîdikъ vîlî: okii lъkrъmađî
 D'o dîrere mare, par înpovъrađî
 Pe bîlaie-î koamъ-florî apar voios
 Kъm lъcheste p'azr smaltîl gracios.
 Шi kъm kriniî tinerî, printre rozě albesk,
 Prin bîzele î rîmenî-dinđî strîlъchesk.
 Asfel kъm lîmina, soarelî vîratek,
 Azreste fađa lakîlî molatek,
 Kъxtarea vie, noatъ volîptos
 În azrî-î dîlce, kandid, lîngъros.
 Sîb albeađa dîlce, dîne jîna-î fađъ
 Rîsr delicate, valrî de romađъ,
 Ka dorinđî frîmoase, prin vis virđinal,
 Ka bîket de roze, prin vas de kristal.

Stefan kъ mirare, kalîl sîđ onreste,
 Kredě zn vis ferîce, kare-l amъçeste.
 „Kъm în dalbe lînte, tî estî kîrajios
 „Domne! dîne lîntъ, fî mîrinimos!„
 Stefan se gîndeste, k'o miskare faye
 Omîl de s'alînъ; armele de taye.

МІЦІЇА. (7)

Мірчеа cere oaste рецелї Маѣіар

Сѣ копрінъ царъ, аѣторитате

Ші промите дренѣри де васалитате

Кѣ трибѣт саѣ дар.

Рецеле консимте: Мірчеа vine-н царъ.

Ловенѣ este дѣче п'арміа Маѣіаръ.

Претѣтindenї дара се'nveleste-н дор

Ѣнде се рѣварѣ рїндѣрїле lor:

Асfel ѣнде трече крївѣдѣл томnатеk

Frѣnzele пѣlesk;

Florile се pleakъ п'al lor пат molatek,

Ші кѣ ал морѣї doliѣ, toate се-nvelesk,

Кѣчї егаѣ ла нѣмѣр ostile маѣіаре,

Кѣте віаѣа noastrѣ, grele дорѣри are.

Într' аѣeastѣ lѣнтѣ Domnѣ ambiѣios

E'nsoѣit de fika-ї, sѣflet граѣios;

Доѣ karaktere deferite foarte,

Kəm kontrastъ viața, kэ sioroasa moarte,
Milina așde fanțele amari.

Че реварсѣ-н дагъ barbarii Маџиари.

Săfletul ei tănăr sfergъ-н тѣчере:

Okii sѣi revarsъ lakrimi de dăgere.

Lasъ kortăi, pasъ kэ doi skătieri

Kătre kapel ostii, printre kavalerii.

Oki-i ard în flakări dălci mi tinerele,

Kăm lăcesk în soare doș mikșonele.

Frământăni mi grayii, maiestate, dor,

Se chetaș plăkăte pe lokamul lor.

Plărel ei че skapъ din săave vele,

Kade-n valări d'ășr, bătăni d'ășrele.

„Mare kăpitane-oare voi veniți

„Kэ armele-n minъ sѣ vѣ războiți?

„Saș veniți s'ăvideni femeile blinde

„Ale kăror arme's lakrime arzănde?

„Ale tele чete-градъ mi omor

„Ori în kare parte kalkъ pasul lor!“

Asfel îi vorbestę jăna frământăde,

Și pădoarea varsъ părpărgъ pe fete;

Vorbelei frămoase pe toți aș pătrăns.

Loveni kăpitănel asfel a rășpăns:

„Nobilъ fechioarg! ale mărei valări,

„Fak mai mare sgomot kănd ajăng la malări:

„Asfel aste чete че kэ noi se-muak,

„Șnde-ajăng la marșini mai mălt sgomot fak.

„Eș voiș păne ordin astor asure rele.

„Jър съ таie черл firл vieдeи mele!“

„Fata mълдъmeste, ese sърizind,

„Bскъria лъче ne kinл ei blind.

„Fokл, krъda moarte, kazъ п'astъ паръ.

„Pin la чel din зrmъ fiи дъrei neаръ!“

Asfel къnitанл zиче къtre-аї сби;

Asfel kalkъ vorba Ѣngъriи чеї гби.

Dan mi къ Romъniи vine къ търbare;

Kade фъръ veste п'ордеle Маџiare.

Spedele se-налцъ, флцегъ, lovesk;

Oamenі къ oamenі лънтъ, каї къ каї s'isbesk.

Къm ne rіѢ se varсъ miи de kreпъrи line

Tresъrind sъb fokл stelelor divine,

Asfel se зъreste la vърsat de zori

Пе къmnia latъ bravii лънтъtori. —

Къtre черл splendid se гъdikъ-ъn nor:

Паре къ-ї e зmбра сфletelor lor:

Челор че las vieаа! kornъrile mъte

Vъдъve de viaцъ, rindъrи sіnt къзъte.

Mіrчea мерче-n frъnte п'ъn-фъgar спъmat,

Че іналцъ канл ka шарne търbat.

Ori ne зnde Mіrчea казъ съ treакъ...

Чetele romіne pare къ se pleакъ,

Mіnile-ostenite, sabiea skъпаѢ,

Чеї маї mълдъ supе фъгъ къцетъ-ndrentаѢ.

Mîrcea şovăeste, kade, ume, moare,
 K'o s'ădeat' n'înt' într'o s'ăbioare.
 Loven' ea de stire despre moartea sa:
 O dorin' vie s'flet'—î mîmka
 Tron'el României k'z Milîa d'elce
 Printr'a l'utei s'ăpe, gracios î l'ce.
 Şrm' b'ăliea. Dar n-şn dalb f'şgar
 Vine k'ătre d'îns'el şn ostam Maşiar.
 Î împlint' n-sîn'ş-î sabiea d'odat'.
 Loven' rek'noaste Milîia, skimbat'—
 Kade înd'gînt'; ume-greş l'ş.
 Oastea l'şî d'ş f'şga... Soarele—a p'şş.

Dan* ad'şş kanîi într'o s'ărb'ştoare.
 Akolo Milîa pare g'şnitoare;
 Dar ne p'şş-î poart' doliş de mormînt—
 Şi ne alba-î faşş, roze n'ş mai sînt.
 „Iat', şrig'ş Domn'el, dînd'ş-î mîndra mînt',
 „Çine a skos din lan'şşî patriea rom'şş!
 „Fîi a mea soçie? Fata d'şşşlaş,
 Într'o m'şşşstire cere-şn s'şnt l'şkash.

---

* Dan. Domn'el d'şşşş cel leşitim kare şurjinea l'şta.

Rovina. (8)

Kъ depețile d'așr, frapețele zori;
Iar deskid șure lakrimî okii mșritori:
Dar șeb kort kș çerçe, tot kș fir mșndrite
Mircea sta kș kanîi armieî dorite.
Pșrșl lșî strșlșche ka fșiorșl alb,
Șkanș valșrî late de șeb koifșl dalb.
Fađa lșî lșminș de trșșrî frșmoase,
Șeb trșite zile grele, fșrtșnoase,
Eł rșdikș frșnteā fșr'a șșferî:
Vocea lșî rșșșnș, fșrș a osteni,
Domnșl le vorbeste; Soarele s'aratș;
Dșlçile rșșoas ne streinî imbatș.
Eî sînt mșlçî la nșmșr, dar însemeiaçî.
Aș venit la lșntș de rșșirî kemaçî;
Și dorinça pradîi e kșzștș foarte,
Rar înalçș omșl nîn șș o kate-n moarte.

„Pentru para noastră însu, noi mărim!
 „În amorii tău inima mărim!
 „Cât n'or fi români în popor de sklavi,
 „Demni de tot disprețul popolilor bravi,
 „Cât romivor înkă-jăgăl krad s'ă poarte,
 „Cât a lor mărire or kăta prin moarte,
 „N'o kălka streinăl într'ăcest pământ
 „Fără s'ă găsească kiar al s'ă mormânt;
 „Cel ce n'ă se lăută pentru'al d'ări bine
 „N'ă merită viața de kăt supre rășine!
 „Dar va fi din kontra, martor Dăznezeș!
 „Inima îmi s'ăne, mi Romîn s'ănt eș!!“
 Zice, -s'ănt n'ă b'ăcăm; s'ăb alt kort el pasă
 Vede pe-alăi Doamnă-mi 'ntristată-o lasă.

Akolo se vede Doamna mi a lăi fie
 Dăle mi frămoasă ka o b'ăkrie;
 Albă, -păpărată, kă peră așori
 Semănați kă lakrămi, ale morței flori.
 Pe g'ărița-i mikă, fraged smezrită,
 S'ărstarea pare înkă adormită!
 Iar pe frănteai trece zăbra zări kin,
 Mi pe braț io-pleacă ka-pe-ză moale krin.
 „Fika mea cea dăle! Doamna-măma s'ăne,
 „S'ă'nălățăm la cheră s'ăntă răgăzne!
 „De va perde Domnăl lănta, viața sa
 „În robie kradă, noi ne vom pleka;
 „Dar robia noastră, fi-va desonoare,

„Moartea cea mai aspră, mai degrăditoare...

„Între două rele, moartea nu-î mai rea..

„Pentru al nostru suflet, roagă fiica mea!..“

Strigăte de-nvinșeri-s'ard depărtat..

Palomșel pe fiică mămă a-nălțat!..

În amorș-î straniș Doamna e sâblimș,

Fiica tremșrîndș, kanșel ei înklinș..

Palidș, perdatș, lakrșmî strșlșchesk

P'ale sale feșe... fermek înpereșk!

Altș stire vine... Palomșel koboargș,

Și sșrștș dșlșe jșna-î fetioargș.

Mircea kș Romîniî pe streinî a stins,

Moartea lor e krșdș.. Baiazid învins.

Într-o zi, când se afla la curtea
 lui Ștefan cel Mare, un cărmăzaru
 venit dintr-o țară străină, îi
 prezenta un copil de vârstă
 mică, dar foarte înalt și
 puternic. Ștefan îl văzu și
 se miră foarte mult de
 înălțimea și de puterea
 copilului. Întrebat de
 cărmăzaru, acesta îi
 povesti că copilul era
 dintr-o țară îndepărtată
 și că părinții săi erau
 foarte săraci. Ștefan
 se îndrăgisi de copil și
 îl dăruiește lui Ștefan
 cel Mare.

Bogdan in Polonia.(9)

I.

Reșele Lexiei are sorioarbă
 Tâmbă frumoașă ca o rozioarbă.
 Bogdan Domnol cere ne regala fată;
 De trei ori doringa-î este depărtată;
 În țarbarea-î krădă, katz-a-mî resbna
 Șeakă în Lexia, el kă oastea sa.

II.

În regala sală unde lăssel d'azr
 Și kă arta rară varsă-al lor tesar,
 Reșele kă mămă mi kă fiika ei,
 Dintre toți oaspeții râmîn kâte trei.
 Lampele răvarsă valări lăchitoare
 P'ală ačestor oaspeții feșe gînditoare.

*

Тъпъга princheasъ, sтъ гъпитъ blind,
 Пъръ-і blond не змері kade rîgrînd,
 Ка зп rîș de gaze че се vъrs din soare
 Пе о delikatъ, fragedъ ninsoare.
 Brîsl eі albastrъ kъ-аър semъnat
 Лъче ka eterel dълче înstelat,
 Газ зшог, poetik sîнъ-і învъlesче;
 Provokъnd dorinде, dълче le-mbrîнchesче;
 Gracii dълчi, mi маdичi, lъngъ dînsa sbor,
 Къm пе о lъminъ, fîxterii-nkonjor..
 Razele divine че-аі sъi oki îнching,
 Îнtr'o roz dълче gracios se sting.

„Sire! îi vorbeste mъma sa теcинъ.
 „De амъгъчъне inima mi-e plinъ;
 „Sъferi-vei îнкъ, ast barbar Romъn,
 „Dъне че îнfrънтъ пе ал sъș стъпîn,
 „Черîндъ-не поъ, мъна fичеi mele
 „S' arзъ, mi sъ прade lokъrile tele?“
 Rețele-і гъспъnde! „Vai! ачест barbar-
 „Претъtindini oastea mi-a îнfrînt amar!
 „Черerea fъкътъ, sъ devie mire
 „Pentръ noi, o maikъ, este ferичire!
 „Dълче sъrioаръ! pentръ-ал пъrii amor,
 „Ox! primeste mîna astъi vingъtor!“
 Dar Elisabeta pleакъ-a sa къtare
 Îнеkatъ-n lakrimi mi îнtristare
 Ши къ vorбъ dълче ka inima sa,

Fratelșî s'ă june îi răsponde-ama:

„Am j'rat kredința znei altsî mire

„Și kă vorba, dat'am inima mea, Sire!“

„Sora mea cea j'ne! s'fletele mari,

„Nobile, frămoase, ȕeneroase, tari,

„Prin mari sakrifice, k'pete s'blime

„S'osebesk în viața din oarba m'lnime...

„Șn eroș d'ă viața plin de fericiere

„Pentru o frămoasă, nobilă g'ndire;

„Șn martir, la șmbra negrei inkisori,

„Vede k'om se sk'ator ale vieții flori

„Și-mb'rat de g'ndul k' el face bine

„Prin a l'și d'g'rere, patrii-n s'șpine,

„Șit' greștatea l'șnilor d'g'reri,

„Zilele-î ce k'g'ă f'g'ă de pl'cheri.

„Pentru a ceas'ă țară ce s'ăb prad'ă pl'ție,

„N'ă poș'ă, sorioar'ă, inima-a-ș'ă fr'ție?

„ȕara ta, prin mine, ast'zi zice ție

„D'ă-mi, a mea frămos'ă pace, b'k'rie!“

Dar Elisabeta lakrime v'rsa

Și s'ăb alba-î m'neșă fața-ș'ă ask'ndea.

J'g'mintul, vorba, va k'alka ea oar'ă?

Cea din t'ă g'ndire este ka s'ă moar'ă.

„N'ăma' prin a ceas'ă, îș'ă ma' zice ea,

„Vo' sk'upa onoarea, și k'ă țara mea.“

III.

În a ceiaș'ă noante-Domn'ul trist, s'abate,

Varsъ în tьchere lakrimî înfokate.
 Apoi чere kalzi. Kъ o mie inși,
 Pasъ kьtre Liou, topi de згъ-апринși,
 Poarta este-nkisъ dorzi il гъпесте;
 Domnzi kъ-a lzi lanче, porzile loveste.

Poarta se deskide.. trei fantasme par..
 Trei femeî kъ mantii, kъ nas mindrз rar..
 Znа dintre ele spre Bogdan se dъche:
 Îmî гъdikъ vьlzл че în аsr lъche..
 Lъna dintre negrî, ese zn minst:
 Kъnd гъdikъ vьlz-î, kînzî a пъrзat
 Kъm dorinza dъlче, pare гътъchesче
 Într'zn vis de dorzî, vis че ne sdrobeste.

Doz lakrimî kъrъ, line linioare
 Pe ai fezeî sale, krinî mî rozioare.
 „Inima ta, Doamne, sьb tьrbarea sa,
 „P'o fecioarbъ slabъ katъ-a-mî гъsbъna,
 „Aî drentate poate; dar тз kazî ne pazъ!
 „Kъ a ta tьrbare, kъrъdъ mî barbarъ!
 „Dar че-î între mine, mî аchest пъmînt,
 „Ka sъ fachî din'trъnszî zn întins mormînt?
 „Daka veî sъ“ astъmperî dorzi че te-пчинде,
 „Iatz... prada vine: viaza sa îi stinде.“

„Asfel îi vorbeste, vьlz-î desfьkъnd
 „Peste sînz-î virzîn, dъlче tremъrъnd.

„Dacă n-estî visul ce d'atîtea ori,
 „Îmi aratî kînd-ai, kîndnat kî florî;
 „O fecioarbî dîlce! vino lîngî mine,
 „Vino mi-mî alîntî, tristele'mî sîsîne.
 „Pentru ce'dî voîs sîsîne kînt te îzbesk eî,
 „Ce fîrtîntî demî în sîfletî meî?
 „Limba omeneaskî n'are astî-datî.
 „Vorbe sî esîrîme patîmamî tîrbatî;
 „Dar tî sîsîne-mî mie, oare n-tî atingî
 „Aste kîrîde lakrîmî ce-a mea vîadî sting?
 „Nu! rîsîndî fata, plîntî de-n-trîstare..
 „Nu sîmî pentru tîne de kînt nenîsare!”

Înimî te rîne! brîde vî-nîlîadî!
 Îadîrî; şîrî, sîntîce, moarte rîvîrsadî!
 Strîgî kî mînie.. Palomî îlîceste;
 Okî-î varsî sîntîce.. faîa-î gîlbeneste;
 Iar Elisabeta înkî a rostî;
 „Îatî-mî loveste, mi fî ferîcîts“!

Adî vîzîtî în negîrî zîorîle kînd par,
 Őmbra mi îsmîna kîm se întî-amar,
 Pe şî cer în negîrî pîn ce Őmbra mîere,
 Şî îsmîna dîlce pare la vedere,
 Asfel asîre patîmî se întîaî tîrbatî
 Kî al sîî sîflet mare; dar înpovîrat,
 Însî fîmîl şîrî, repede se stîntîce
 Şî mîrînimîa sîfletî-î încîntîce.

„Ničī o datъ bradъ-mī nъ s'a rѣdikat
 „Sъ rѣpeaskъ viada чelсі nearmat.
 „Dъпъ' a ta doringъ еѣ мѣ-ntъrn a kasъ:
 „Viеdъeste dъlчe, sī ferичe, пасъ,
 „Къtre чel чe-n lъme ferичѣ-adorī,
 „Ші ale sale dorъrī sъ le skimbī in florī;
 „Sīnt dedat къ dorъl, el мѣ'nvieдъeste,
 „El къ krъde lakrimī sъfletъ-mī xpъneste.”
 Lъna varsъ gaze dъlчī, strъlъчitoare,
 Pe figъra feteī къrъ lъkrъmioare.
 Domъ-ntъrnъ faдa чe sъ 'n lъkrъma
 Ші prin ѣmbra nonцū p'al lъī kal sbъara.

Маī ѣn sekol Lemī arътаѣ къ jale
 П'а четъдеї поартъ ѣгма lъчeї sale.

SĂN-PETRU. (10)

Lakrămile tele, dărgeros-ți kin,
 Nă-ți vin, dălcе дaгъ, de la чел strein;
 Însăți тă, frămoasă mi 'ntristată дaгъ,
 Îți șrзestі o viață kрэдъ mi amară!
 În trekăte timpuri de maі mălte ori,
 Aș черkat сь'ți smălgъ kъhъna de flori.
 Dar atăncи kă sșflet, mi kă arma-n mълъ
 Ці-апъгаі kopiii, patrie romіnъ;
 Azi spre molічъne kanл тăș інklinі,
 Viața-ți dintr'o kълъ beі kă чеі streinі!

Batori sșb kortă-іla mъreaцъ masă,
 În plъcherі molateчi; sșfletă-і іmі lasă.
 Astentіnd sș vie marele Шербан,
 Іatъ kъm vorbeste șngъrл tiran;
 „Da-voіș robі o sștă kъrăі mі-ar adъче
 „Mort saș viș valaxл, че se zіche dъche!

„Пѣн'атѣнчі адѣчѣні ла масъ съ пѣі,
 „Че ле доъ роабе, соада, fiika lăi!“
 Astfel el vorbeste.. roabele s'adăche:
 Fața lor în dorăgi și în lakrămī lăche.
 Șna-este soađa Domnălăi romăn;
 Dorăi și mărigea ne fađă-ī se-ngăn.
 Fieseī tiranăl vălăi ī-a deskis;
 Ūi zăreste fađa, dăche, mađik vis!
 Astfel fragăl răne vălă-ī de foioare
 Și romeste dăche printre lăkrimioare.
 „Stađi kă noi la masă și-nkinađi kă mine
 „Pentru fărămarea ăetelor streine!“
 Batori le zise.. Doamna lăi Șerban,
 Kă okii plini de lakrimī kată la tiran:
 „Tă infrănđi femeea în nefericire..
 „Astei fante, Doamne, kăm por da nămire
 „Roabe, vieađa noastră, porđi a ne răni;
 „Infrăntavei însă, fără-a te josi?
 „Nă-ī mai krăđă moartea de kăt o frăntare!
 „Daka al tă săflet astăzi nă mai are,
 „Flakrăi đeneroase ăe ne om măresk
 „Și kă însăși zeii il asemăesk,
 „Ne infrăntă-n voie; însă tot d'o dată,
 „Kărmă viađa noastră lakrămilor dată.“
 Astfel zice Doamna.. băciămele sən
 Kăči Șerban soseste.. tođi la kămp s'adăn.
 Trînbicele sənă, daș al lăntei semn,

La banketxl morcei pe eroi indemn.
 Ūn fior sxlbatek pe ostami in chinpe,
 Fada lor pxleste, spaima ii atinpe.
 Batalia-n Cene.. Cetele pxshesk;
 Ambele-avan-garde, krpxnen se lovesk.
 De sxlpeii cei sboarg, cherg-l se zmbresche.
 Shi-ntx zn vxl de sxlpe soarele romesche.
 Kxm zn vas pe mare, tremxrg, mxpesche,
 Kxnd in sînx-i fraped flakxra resbesche,
 Tremxrg pxmintxl- bxbxe zpor,
 Sxb a lor kxlkare, sxb fxria lor.

Ūngxrii se varsx ka txbate xnde
 Ce pe vxi koboarg, pxntre nopxi profxnde.
 Seklerii ne-neakx: spartx, pxbxshitx,
 Avan garda noastrx, fxpe rxsinitx,
 Pxne in desordin armia cea mare.
 Domnxl se-nfxoarg; singxra skxpare
 A patriei sale in isbindx sta:
 Xotxri kx viaxa, xara a skxpa;
 Pe zn kal in snxme el inainteazx
 Shi kx acheste vorbe ii imbxrbxteazx:
 „Frapxi mei, ori spaima vx koprinde foarte?
 „Ūn romxn nx fxpe d'o mxreaqx moarte:
 „Nxmxi prin kxraixi sé alepe zn brav,
 „Se kxnoamté zn nobil, dintrx'zn mxrxav sklavl
 „De strxbxni vostri, dé al lor sxtnt nxme
 „N'axi avxt kvvintxl sxb romixi in lxm.

„Pentru ce veți oare fii vostri noi,
 „Să se rămineze d'astăzi pentru voi?
 Zice. Toti se-nterun, kaxtă să peară,
 Pentru un nume mîndru, pentru sînta țară.

Ei ce mai n'ainte totii aș fost pîlit,
 D'a lor slăbiciune, iată-î aș roșit.
 Arma se realță... lovitori țarbate
 Sănu pe xîrchi goale, koifari fărimate.
 Kəm a verei ploaie rîgră p'șn plan,
 Kəm miî de çio Kane sən p'șn nikovan,
 Çeme Snada noastră... romîniî ce mor
 Se-abat pe valul leșurilor lor.
 Kș strigari sîlbateçi, vaetele amare
 De rîniî s-amestek făr de-nyetare.
 Armelê streine, penturile lor
 Nș mai pot s'opreaskă al fâriei sbor.
 Astfel kînd un fîviș, se țarbă, kreste,
 Stavilele-î slabe, renede sdrobeste,
 Ţngarii se pleakă; se konsol amar,
 Blestemînd kș lakrimi — Domnîl lor Maçiar,
 Batori prin fîgră-îș kroeste kale.
 Zeye miî de Ţngari zak pe lata vale.

MOLDAVIA LA MARIENBURG.

Царь de dărere! kare măritor
Poate s' te vaz' s'șșinînd s'șb dor,
Și gîndînd la fala-ți, veke, vitejask',
Okii s'ți în lakrîmî s'șb n' se toneask'!
Kan'el t'ș se pleak', fața ți-a p'lit
Florile din p'rg-ți toate a'ș vestejit,
Și-n a-ta k'rdere ce te-anas' foarte
Fața ta s'șrîde k'șpetînd la moarte;
Asfel cel ce ume, s'șb d'șrerî sdrobot,
K'șpetînd s'ș moarg', pare ferîcit!
Și k'ș toate-ačestea, ô patria mea,
Zioa morței tele noi n' o vom vedea:
Fantele str'bb'ne, ka divine stele
Vor l'șci; prin noante, pas'șrile tele!
S'șn'țele ce-șn' popol varș' în trek'șt,
Pentru ne at'șrnare, n' va fi perds't:
Царь, vit'ș ačele gînd'șrî d'șreroase!—

Ши астеапъ зиле фреѣде фрѣмоаше!
 Їн фокъл мѣригѣ, тимнѣлѣ трекѣт
 Скалдъ, алтѣѣ сѣфлет, trist ми абѣтѣт!

Iapel salѣtъ zorile
 Ши кiamъ jъna-ї fie
 Че tristъ-мnarte grijele
 Кѣ dїnsѣ-нбѣтѣlie.
 Сѣрѣтъ koama-ї verѣnъ;
 Се-н armъ, koifѣl лѣче;
 Супре кѣмпѣл крѣчiацilor
 Кѣ чetele-ї се дѣче.

Маї ѣн сѣс де kortѣї кѣ damele sale
 Jъna пrїncїnesъ се plimba пе vale,
 Razele de soare се-мnletesk ѣшор
 Кѣ-аѣрѣл чел sulendid din kosїga lor.
 Dar фрѣмоаша грѣпъ vede нїште чete
 Крѣчiацї ѣн zale, ми пе каї кѣ plete
 Че кѣ вѣрѣѣdie vin супре lokѣl lor,
 Кѣм супре ferїchire inimile sbor.
 Їнсъ iatъ тpeчe armїea moldavъ
 Patrѣ sѣte oamenї, кѣлѣrїme bravъ,
 Datъ de Moldova ka ѣн аjѣtor
 Реѣелѣ Lexїї neobositor.
 Канѣl lor е jъne: Soarele стрѣлѣче
 Ши пе koifѣ-ї Sulendid се resfrѣнѣde дѣлче.

Jъnele fecioare timede, Sfioase,
 Kіamъ kъnitанѣl yetei чеi frъmoase.
 Kъnitанѣl vine mi, deskъlekъnd,
 Asfel zичe Doamnei, зп денѣkis plekъnd:
 „Fii de Moldova; nobilъ fecioarъ!
 „Ka съ-цi skane viada sіnt voiomі съ moarъ!,
 „La aceste vorbe зп Sъris senin,
 „Pe-nrozata-i faцъ съ rъvarsъ lin:
 „Noi vom fi supre tine rekъnoskъtoare „
 „Zичe mi roseщче.. pare gіnditoare.
 Koama ei se varsъ, valгi zndseoase,
 P'al ei sіn d'albastrъ, kъ vine azъroase.
 Pe divina-i faцъ, s' amestekъ inkъ
 Dъlcea-i volъntate, mi kъ spaim' adіnkъ.
 Mі prin lъkrъmioare ea sъrіde blind
 Ka зп krin че-nroz il vedem nъskіnd.
 Asfel іndълчi jokгi kъnd amantъl strъnce
 Timida amantъ, ea sъrіde, plіnce.

Kъm doi nori se lъптъ ne sъlbateчi стъпчi,
 Fъlцerъ mi тънъ, plнъ-n vъi adіnчi,
 Asfel e lovirea четелor тъrbate...
 Bъbъe sъrfada lъnчilor kъlkate.
 Dar Moldaviі surinteni, тъrнъ kaiі sbor;
 Kъчiadiі згmъ, pasъrilor lor.
 Чеi din-тъi la тъfe, тодi deskъlikarъ.
 Іnтръ dъne lese.. lъnta-нчене amarъ;
 D'akolo Moldaviі kъ nerі lъnпi mi kreпi,

Varsъ pe mълdime, ploaie de sълдe.

Къмъ сѣb arbori nikъ frъkte-n vijelie,

Asfel krъчатъl kade pe kълmие.

Ъndele de sълдe rиrъ mi s'alин;

Пе-n kegate valъrи, alte valъrи vin.

Къдї mai scan, даъ fъga, prinъи de spaимъ адїнкъ

Iar Moldavii-n kalekъ mi-i resecer ѓnkъ.

La Domnиda jъnъ kapъl lor merъea..

Къ rekъnostинъъ fata-i sърїdea..

Редеle-i oferъ Sabиi ѓn avъte;

Iar Domnиda jъnъ, mиna sъ-i sъръte.

Kaxoul.

Stelele de așr prin eter lăcează.
Tăruții mi Moldavii nrintre flori dormeăș.
Ionanckă trece noantea în vegere:
Îmi adapă dălce sșfletș-n dărere;
Apoi zice-n sine: „Slabe mșritor!
Nș-i destăl kș soarta te-a sșpșs la dor,
Pentș țe kiar însșii îni șrzesși în lșme,
Altș sșferindș kare te sșpșne?
Viașă mi mșrigea, fericiși lșmeshși,
Vine-o zi în kare tș le pșrșsesși;
Iar a ta pșrșinș viermilor e datș
Kșt de dalbș fie fala țe te-mbatș!”
Kiamș kaniï ostii și-ast-fel le-a vorbit:
„Voï kozaci țe-n lșute dalbe m'ași servit!
Voï fecișori din țarș țe venind în lșme,
V'aș skșldat kș lakrșmi ale voastre mșme;

A sosit momentul jăgăl s'ă sdrobim...
 Saș prin mîndra moarte s'ă ne nemărim!
 Пъдин timp în lăme ăn eroș trăiesche:
 Dar în skărta viață sekolî vieđgiesche!
 Къчи de dălye fală treche kăpnat,
 Ши măgind, în ărmă-î nă va fi ăitat.
 Чel dintiış mări-voî pentră-al đăreî bine!
 Чel dintiış lovi-voîș kă-a mea kălyrime!"
 Ziche. Dar s'ăb kortă-î iată a părgt —
 Doamna lăi Mađiară, ka ăn vis-plăkăt.
 Koama-î poleită de raze de soare,
 П'albă-î sîn revară valări rîzătoare;
 Кипă-î eî чel palid prevestesche ăn răđ,
 Че, nekat, se lăntă kă s'ăfletă s'ăđ.
 Însă kă mărire ea atănyă vorbesche;
 Vorba-n dălyă s'ăspine î se răspăndesche.
 „Doamne, kă kălyrii tă s'ă nă te dăyă!
 Kănl lor ne aăr te-a vîndăt la Tăryă:
 I-a lăsat s'ă între fără-npotrivire
 Ши đă-a skris kă-î nămaî o prea mikă-ostire;
 Kănd p'ăceastă đară se vărsaș meređ.
 Esti trădat de moarte, ô, stăpînăl međ!"
 Așfel ziche Doamna — Lakrimi, dălyă romedje
 Inekaș atănyea palidele-î feđe...
 Domnăl kătre hatman kăstă mirat.
 Iar ačest din ărmă pare tărbărat.
 Tremăgă, pălesche, temerea-șă askănde;
 Așoi nalđă glassăl șă așfel î răspănde:

Ale mele fapte par b̄n̄șitoare;
 Dar, ȃ m̄ndre Doamne, n̄ s̄nt tr̄d̄toare:
 Tim̄șl v̄b va s̄șne într'al meș favor..
 Fel d̄ntiș în l̄șt̄ merșe-voi s̄b mor!
 Zice mi se-nklin̄: Dom̄șl ap̄robeaz̄;
 Ak̄zats̄l ese: okī il șmeaz̄.
 K̄-a l̄șl k̄l̄șime pleak̄ într'șn sbor
 K̄ștre T̄șrșii falnișii... mi se-nkin̄ lor.

Dom̄șl d̄ș semnal̄șl, b̄șșimile șșn.
 În trei-zeci p̄trate, bravii l̄șl se p̄șn.
 T̄șrșii p̄șn în fr̄nte șetele-nkinate;
 Dar k̄ fok̄șri k̄r̄de le tr̄șnesk în șșate.
 Dom̄șl d̄ș șn ordīn k̄ștre v̄n̄ștori
 Ka s̄b-nd̄rente fok̄șl neste tr̄d̄tori:
 Între doș fok̄șri k̄-a l̄șl k̄l̄șime
 Tr̄d̄tor̄șl xatman niere k̄ r̄șșime;
 K̄ virt̄ște rar̄ș Moldovenii mor!
 T̄șrșii se-nșșșim̄nt̄ de nep̄șșl lor.
 K̄-aī lor kaī s'ar̄șnk̄ș renezi pe p̄trate
 Șe ka st̄n̄șii de piatr̄ș, șaș nestr̄șștate.
 Desperad̄i deskalik, se t̄r̄șsk pe m̄iini
 M̄șșk̄ de nișioare nedestrii Rom̄ni.
 De trei ori Moldaviī, T̄șrșii imbr̄n̄șiș;
 Dar T̄ștariī așeri aștor șosir̄ș.
 K̄șm șșșmoase valșri șe pe m̄șri p̄nesk;
 Așș v̄nt kontrariș, șaș, se șḡd̄șsk,
 Apoi iar se-nșșr̄n̄ș renezi șșșmegate

Asfel se-ntărnară cetele țarbate.
 Toți restrînși, p'ai noștri, repede kobor,
 Îi strivesc prin năștr mi prin fokel lor.
 Kalxl mi nișorxl nămaî pot sê kalce
 De kît ne kadaveri... Kîmpu-n sînce zace,
 Brațele-amorțite, spedele skăpaș;
 Čeî armași nă katș, nă stiș unde daș.
 O fărțenș krădș, repede-a-nșenșt!..
 Pălberea-î șdatș: țenșrile-amșt.
 Domnșl kș dșgere kștre-aî sșî vorbesșe
 „Omșl mi natșra tot ne pșrșsesșe.
 Nămaî e skăpare, noi, amș fost trșdași!..
 Čel pșșin mșri-yom ka niște bșrbași!
 Și prin moartea noastră dalbș, vitejeaskș
 S'arștam kș neamșl demn e sș trșiaskș!
 Lșnta țe se pierde kș așest kin sșblim
 Este o birșindș! frașiî mei, mșrim!
 Zișe mi s'arșnkș kș stindardș-'n mînș,
 Într'o mare țeatș d'armie pșșinș.
 Čeî mai bravî il șrșș; iar ne kalea lor
 Tșrșșii rîndșri, rîndșri, kad sdrobiși mi mor.

Noantea nșne termen într'a lor sdrobire:
 Domnșl se retrășe kș pșșinș-ostire:
 Dșnș niște manșșri toși se grșșmșdesk,
 Și se bat trei zile pînș fșmînzesk.
 Pașa le propșne lșnta sș înșete,
 Kș kvînt ka viașa, țara sș respete.

Pe koranși sakrș jșrș șante ori;
 Ionanșkș merșe la apșșștori.
 Dar abea krestiniș lokșl' lor prșdargș,
 Și-ntre kaș pe Domnșl, Tșrșii il legargș.

Kaș fșrș frine sboargș pe kimpniș.
 Fșg ka doș pasșri printre vijeliș.
 O tșrbare krșdș pe krestiniș konjoargș
 Dșpș kșm jșrargș kăștș sș moargș:
 Întrș prin Tșrșime moartea kșștindș.
 Șin-la șel din șrmș, s'abat omorindș.

Știnsșș'a lșmina gloriei Moldave!
 Șșnși, o tristș đargș, șșfletele sklave,
 Șe-aș nikat in lșntș pentrș al tșș amor!
 Șinși kș plinș de moarte pe mormintșl lor!
 Rișl neste vale kșrș șinșerat;
 Kimpșl de torente de șșnșe i skșldat,
 Nșmaș poate ingite valșl șel de șșnșe,
 Șe pe valșri negre nekșrmat se frinșe.
 Valea i despoiatș d'ale sale flori;
 Pasșrile onrit'aș inimi rșșnitori—
 Nșmaș korbș-ntșnș kintșri intristate;
 Vintșrile nonșii, printre tșfi șskate,
 Prin mșșiri dșioase rșșșnaș kș dor
 Ka șșșșinșl dșlșe șșfletelor lor.
 Șabiea streinș treșe neste đargș;
 Pentrș fiș đșreș viașa'i-o novargș!

Чеї бѣтринї кѣ лакрѣмї роагъ не чеї жѣнї
 Сѣ ле кѣрме виага; ши демне ле мѣмї,
 Пе феѣиорї індеамнѣ ла ресбел сѣ сарѣ,
 Іши фѣрїмѣ нїентѣл, агѣтїнд сѣ моарѣ.
 О streinї че-п ѣарѣ, дѣлче в'аѣї ѣмбрїт,
 Нѣ-ї дестѣл кѣ соарѣвѣїї сїнѣле-ї дорїт;
 Дар пѣртаѣї їн ѣарѣ алѣї streinї к'ѣгѣе,
 Ох! blestemѣл пострѣ peste вої сѣfie!
 Сѣ н'авѣїї їн виаѣѣ ѣарѣ сѣ дорїѣї!
 Peste фаѣа лѣмїї сѣ вѣ рѣспїндїѣї!
 Сѣ кѣдеѣї сѣб ланѣѣрї barbаре, streine,
 Ши де soarta voastrѣ сѣ н'авѣїї рѣшїне!
 Іар вої фїї де ѣарѣ, вої че вѣ лѣсаѣї
 Ка с'ѣ вѣ-амѣѣеаскѣ streinї-nsetaѣї
 Че вѣ soarbe храна, траїѣл ши жѣнїе,
 Де треї орї blestemѣл, peste вої сѣ fie!!!

Solii lui Cezar la Moxamet.

Moxamet askăltă; iar trimissi spune:

„Tă doresci, prin arme, Căra a spune,

„Robi a ne redăce? sșfletă-ți fșgos,

„Nșmai prin batalii poate fi voios.

„Sșnetă de arme, țemete lă-amare

„Popolilor lșmei țe'i inkarți de xeare,

„Singăre-șmpakă sșfletă-ți țrbat:

„Asfel fșl sșțncei șeamăpă-n pșkat,

„Nșmai kșnd prin noapte, printre vijelie,

„Apa, vșntă norii țrlă kș țrșie!

„Dar gșndi'ăi oare daka poți sș ții

„Sșb ata pștere țrșile țe-nbii?

„Kșți ațeste lokșrș dekșnd șnt sșb soare,

„Aș sorbit torente d'armii mi poșoare,

„Șmpărate mșndre! ne kșt te mșresci,

„Tot p'atșt te fșrșmi, tot p'atșt sșbesci.

„Pe cel mai nalt arbor krivъdъl abate!

„Ъn stejар а kreste чeаркъ grestate:

„În mълuи anі se face; dar într'ъn minst,

„Vijelia bate, arborѝ-a kъzst.

„Veі pъtea тъ dіne sъb а та pъtere,

„Тоате аste lokъrі fъrъ 'ngrehere?

„Paserea proteѝe пъіі mititeі

„Къдuи not съ'nveleaskъ arinile ei;

„Dar ne къdу arina-і mikъ, пъ-nveleste.

„Sint lъsajі fъrtъneі: zleъ-і rъnesче.

„Kandela rъvarsъ razele-і de fok;

„Че пътръnd іn зmbrъ пъпъ la ѝn lok;

„Dar trekъnd de чerкъ-і noante deasъ'askъnde.

„Negrele-і mistere: raza-і n'o пътръnde.

„Aste дъrі stronite de съвѝe de bravі,

„Ръдuи lesne lanѝl popolilor sklavі!

„Vreі а treче rіel че te dіne-n kale;

„Fъr съ чerчuи n'ainte vadъrile sale?

„Dar ачeste valъrі, de маі mълte ori,

„Аѝ plekat trъfia mълtor кълъtorі!

„Astъzі подuи іnvinѝe къчuи аі mare-armie;

„Dar че dіі zigъraazъ stable doamnie?

„Подuи съ dіі іn даrъ къте чете sint?

„Подuи съ mezі kiar іnsъdу іntr'ачest пъmіnt?

„Нѣ! тѣ треері лѣмеаѣрѣ іпчетаре;
 „Дара ноастрѣ-і микѣ. сѣфлетѣл тѣѣ mare.
 „Мѣне те веі дѣче кѣ остirea та:
 „Мѣне din robie ne vom destenta.

„Vrînd sѣ pleci sѣb jѣgѣ-цї aste цѣрї krestine,
 „Тѣ ne-арѣнчї іп sїnѣl limbilor vecine!
 „Mare імпѣrate! траѣ-te d'aiчї,
 „Шї ne rekѣnoaste drentѣrile-antїчї!

„Nѣmaї prin асeasta poate ka sѣ fie,
 „Іntre Тѣрчї шї царѣ паче, omenie:
 „Паче, omenie нѣ vor, fi нѣ sїnt,
 „Іntre robї шї tiranї jos п'ачест пѣмїnt!“

„Шї-мпѣratsl zise: „Noї кѣ arma-n мїнѣ
 „Nѣ пѣtem іпvinѣе пaцїa romїnѣ;
 „Drentѣrile цѣреї сѣ le репектѣм.
 „Ka-n streine браѣе сѣ п'o арѣнкѣм!“

Feciora de la Prut.

Bogdan întălneste în dămbrova lată,
Răzând sub arbori, un bătrîn k'o fată.
Chel bătrîn pe cană-i, poartă pînă d'argint.
Sub trei rîni deskise, zămbă sferind.
Fata pare-n doră-i, ca o sîrbătoare
Ce strălucе-n umbra grijii treacătoare:
Valeri dăru de pînă neakă-ai fedi krinî;
Oki-i de dăgere mi de plînă sînt plini.
Pînă eî chel galben albă-i sîn sîrbă:
Mi asfel sîrbăndă'l, fața-i împărmă.

„Doamne! dăra pere.. bine ai venit!..“
Zice.. dar sub doră-i kade... a mîrit.
Fie-sa-l sîrbine.. doră-i nă vorbesce,
În torent de lakrimi nă se rîsbăndesce;
Dar kă sîflet mare, asfel a vorbit:
„Mi-aș zăis Tătariî mîndrăl meș izbit!..“

- „Astăzi iată piere kîar al meş pîrinte.
 „Peste toată para samînz morminte!
 „Dar voi nş kombateđi! nş sînteđi Romîni!
 „Arşnkađi mai bine armele din mîni!“

Zice; dar Tîtariî p'akolo-nnoarş;
 Domnşl va sş fşgş-pîin pîdşri de darş..
 Fata smşle arkşl şnşl lşntştor,
 Şi-n Tîtariî s'arşnkş kş sşfletş-n dor.
 La aचेastş fantş ei se rşşinarş,
 Şi-nşgnşnd tođi kaîi, şpre Tîtariî plekarş.
 Iar Tîtarşl fşpe. Domnşl stş mirat:
 Nş-nşelepe fşga kşm s'a întîmplat.

O fechioarş blondş kştre dînsşl pare,
 Şi-î arşnkş kapşl xanşlşî çel mare.

Bătălia de la Varna

Generalii pasă sãb șn kort krestin
 Șnde-n kãrsãl nopței lãng konsiliș din.
 Akolo se vede reșele Lexiei;
 Xãniad eroșl dũreĩ Ţngãrieĩ;
 Mari prelađi ai Papii; tineri kavaleri;
 Vlad al Romãniei kã maĩ mãlđi boeri.
 Kãçi krestinii popoli din vecinãtate,
 Îndemnađi de Papa, Tãrçii vor a bate.

„Ladislav-akolo, çel ẽntyĩș vorbesçe:
 „Reșmita dalbũ mie imi zimbesçe;
 „Dar doresk sã'mi șpãneđi daka-mușrtũșidĩ.
 „Dũlçile-mi șperançe, konsilierĩ ișbidĩ!
 „Kãçi kredinça vie trebșĩ sã domneaskũ.
 „În ori çe'ntreninde mintea omeneaskũ.
 „Çele maĩ demarte lãkrãri kare sînt
 „Ea le-nvieđzieste jos p'ãcest pãmînt.
 „Ea ne poartũ-n viațũ, kãșm lãmina dũlçe.

„Printre kzi askense namii ne kondzche;
 „Ea bzkzgz viaza, kzm dzlchile flori
 „Inpletesk kznzna cea de srbztori!“

Xznriad ea vorba. „Prea mrgreje Sire!

„Kanxl meš rzsuznde despre rezmiri!

„Szfletele noastre nz s'aš indoit

„Ši kredinza dzlche le-a dzmnezeit..

„Nimene nz poate din potrivz-a ziche

„Dintre peneralii ce se aflz aiche!“

Asfel ziche bravzl. Tozi se bzkzraš;

Domnsl mi boerii singeri askzltaz.

Rezele intrebz: „Doamne, ce dzgere,

Inima-zi inklinz astfel sure tzchere?“

„Vlad atznci rzsuznde celor adznazi:

„Eš sint de pzgere lzptz sz nz dau!

„Dzuz mlte pzseri mi cherkare vanz,

„Mi-este kznoskztz snada msselmanz..

„Voi dzchegh in lzptz urea pzgini ostami:

„La vinat Sztanzl dzche-atzi arkami;

„Dar s'avegi ostire mlz mai nzmeroasz,

„Iarna ce soseste nz e pzginoasz.

„Sire, uregi nobili!. astzi, m'askzltazi!

„Ar fi mlz mai bine sz vz intzrnazi

„Ši la pzimzvarz kz mari osti krestine,

„Sz-ncenegh rzsbelzl pentrz-al lzmei bine.“

Rezele rzsuznde, „Noi vom fi pzgini;

„Dar avem speranța păsă în krestini:
 „Grecii, osti alese noș ne-murămăș;
 „Flota ȕenovezș kredem kș ne-ajșș.”

Vlad rșspunde inkș Reșelși așia:

„Între Greci kredinșa nș pșteșii lșsa.
 „Grecii sînt slabı foarte, ka șș nș vș-nșșale!
 „Robi ai ferivirei ȕei materiale,
 „ȕenovezii inkș nș se kșmıșnesk
 „Între fala dalbș mı-așșșl Tșrșesck:
 „Șș nș ȕereșii faute nobile, mșrite,
 „Limbilor ȕe-s date șpekșlii josite!
 „Inimile voastre katș ȕeneros;
 „Dar tot ȕe-ı din inimi poate fi trșmos?
 „Inima ȕe simte fșrș-nșșelenȕșne,
 „Simte din noțriva lșkrșșrilor bșne!“

Xșniad se skoalș; strigș kontra sa.

Kș fșloașș vorbș el vorbeste-așia:

„Șngșrșl nș fșșe din aintea morșii!
 „Tș, romșne Doamne! ȕii ne drentșl Porgii..
 „Tș trșdezi krestinii kșvintind așia!..
 Kș virtște-antikș Domnșl askșlta.

Lșșta se decide. Vlad, l'a lși nlekare,

Reșelși Lexici zıȕe kș-ntristare:

„Daka soarta, Sire, mintea ȕı-a-nvelit
 „Ka șș te sdrobeașkș, fie ȕe-al voit!

„Шлек; dar las kэ tine ceata Romъneaskэ,

„Fisl meщ sь-пi serve mi sь te doreaskэ;

„Ипi mai las o, Sire! doi папi kredinчиошi,

„Ши doi kai ka vintэл аperi mi fьgomi!“

Ши arьtindэ-i kaii, иi mai zичe: „Sire!

„Iatэ-a ta skэpare la neferичire!“

Тьрчиi дащ пьвалэ, спarg, зьид amar: вь idош.

Фьria lor n'are паче niчи хотar.

Asfel intr'o тьрмэ lьпiи kьnd koboарь,

Фьрэ de repaos, спarg, фьrim, omoарь.

Хьniad kэ mindra ceatэ de Romъniэ

Kade printre dinшii.. vin la pentьrи, мьни..

Интрэ пiн la kortьrи зnde-n паче lиэ,

Amьrat гьсfaуэ фрэntea lэi senиэ.

Se спьimиntэ.. фьце.. инсэ, гьшinat,

Se интьрнэ; kade ne krestини, тьрbat..

Интрэ-n niste чete.. De departe vede

Recele чел тьнэ.. kalэл сьщ repede..

И гьнeste-n фрэnte.. recele-a кьзэт..

Эн спaxищ reteазэ kapэл сьщ плькэт.

Armia krestинэ фьце спьimиntатэ.

Хьniad el инсэшi, viaца-n фьгэ katэ.

Преодii че-1 згмэ, rekiem дьreros,

Vorbele-нцелente Domнэlэi mintos:

„Inima че simte фьрэ-нцеленчэne,

„Simte din potрiva lэkrьrilor бьne!“

OGOGENII.

I.

O moldovă, para vekiloră eroi,
Țară de mari fante și de mari nevoi!
Popoliu sâ skoală, vor ate sșene
Ka sâ-đi sșegă dăle sșnele tșă jșne;
Ka sș se îmbete de sșfletă tșă,
D'a ta frșmșșe, și de asșrșđi tșă;
Ox! dar țe șrsitș te goneste oarș —
De rđiđi tș brađă p'a ta sșrioarș!
Nș sșii tș sșrmanș, kș p'ačest pșmînt,
Voî aveđi o soarș și tot șn mormînt!

II.

Domnăi mad'e'n sala țea de sșrbștoare.

Iar alături pare Doamna-î gînditoare.
 Cîm mai multe mașici mi s'ave florî,
 În bîket, se-ngîntă cî a le lor kolorî,
 Astfel sînt în fața-î, dîlcea tinerețe
 Maiestate, grații, rară frumusețe!
 Peste pîrî-î poartă regala cășcă
 Din cășcă kadă, koama sa cea bîrî,
 Rîrî pe sînt-î ka doș-arînorî
 Ce un korb destinde iarna pe pînsorî.
 Cenele-î poroase temperă, alînt
 A cășcărei sale, tîntă lîmînt.

Solî trimisi de poartă, daș al lor firman..

Iată cîm îi skrie marele Sîltan:

„Pentru că-î e datîl, ceî ce-mî servă mie

Cîrile-mî sîntăse, trei anî sî le die,

Prin trimisiî nostri te-am înstîndat

Sî denî pîterea kare cî-am-fost dat!“

Mateî se îndreaptă către toți mi sîntă

„Ne vom bate oare, saș ne vom sîntă?“

„Sabia streîntă, toți aș căvîntat..“

„Sî nă taie-n dară nișî un kap plekat!“

„Și d'a fi sî kază dara în robie,

„Înkă sî ne facem sîntă datorie!“

„Căci mai dîlcea-î noș liberî sî perim,

„De kît că rîșine robî sî vîcîșim!“

Strigъ mi тоѡї jъrъ kъ armele сѣ nearъ
Pe kîmpia lъnteї, pentrъ сѣnta царъ.

III.

Kъмпял Oгоуенїї lъче desne zori,
Nъ de tърme grase, niчї de dalbe floї;
Чи de mълte kortъї. Tabъra-ї tъkъtъ,
Vasile-al Moldoveї ne streinї ajъtъ!
Ъra kare поartъ Domnъїї krestin,
Пъne-n мълъ-ї arme lъngъ чel strein,
Шї її zичe:„ Dъte! снауе kъ tърbare
Orї че simpatie сѣнѣle tъъ are!
Nъmaї сѣ astъmперї al tronъїї dor,
Skav al vanitъуеї, miser mърitor!“

Mateї Domnъї vine kъ чetele sale,
Tърbъrъ streinїї rъsnъndїї ne vale..
Lъnta se anrinde. Sъfletъ omenesk
Se їmbatъ-n сѣнѣ.. kaiї nikezesk.
Armele rъсънъ.. Soarele-s'askъnde.
Прахова, kъ сѣнѣ varъъ reпeзї ѣnde.
Domnъї de Moldova skanъ rъminat
Siabъчї vizirъї niere Sъgrъmat.

Doâ Lupte.

I.

Luna se înalță palidă mi plină
Varsă peste taberă rîră de lămină..
Somnuri dăruce plănă pe kombătoră;
Miriade pasări chirăesk prin floră.
Apele le-ngîră; kaii-n nerăbdare,
Varsă-n sînă nouăi lăngă năkezare.
Ionăskăi singur e nelinisăit.
Okii săi se-ntărnă kătre răsărit,
Anoi dă semnală.. bravii săi s'adărnă..
Pleakă să kombătră dămă de blondă lărnă:
Se dăruăș Moldavăi bărbătașă de dor,
Ka setoase nasări ăe la rîră sbor.

II.

Ziorcle se varsă, Pasha se trezesă;
Kiamă kaii ostii mi asfel le vorbesă;

- „Voï, kredinga noastră, voi prea nobili fii;
 „Enișeri de frunte, voi sîmneni, spaxii!
 „Vă pnedi sîb arme! trîmbișile sîne!
 „Văltîrii mi korbii tîrme sîb s'adîne!
 „Soarele pîleaskî pe zmbrosîl çer!
 „Arma între-n kîrîșri pînb la mîner!
 „Kalîl sîb tîrbeze în frîșl çe-l strîșîpe!
 „Din dîșmanî sîb mîșçe mi sîb-n naoate-n sîșîpe.
 „Kîm o vijelie risinesçe-șn nor,
 „Șușberașî îndatî rîndîșrile lor!
 „Sabiea sîb kazî peste ei kîșîpe!
 „Viașa lor, mi avere, ale voastre fie!”

Asfel zîçe Pașma toșî se pîș la rînd;
 Semi lîna-n aer planî șîșîrînd.
 Dar pe a'tî parte Ionaskî vine,
 Pîșne șure bîștae çetele krestine;
 Întîș pîrintre rîndîșri pe șn kal nebîșn
 Çe vîșsa pe nasșî flakîș mi fîșm.
 Așrele leașn koama-î jîkîștoare;
 Koîșîl sîș lîçeste, konoșit de soare;
 Maieștatea lîçe p'al sîș kîș zmbrit,
 Șî pîrivînd oștașîi, asfel le-a vorbit:
 „Tîșçîi kalkî çara; katî s'o robcaskî..
 „Dar nîș-î înkî rîșîș, șnađa vîșejeaskî!
 „Inima Moldovei înkî n'a slîșbit;
 „Șîșîșele pîșin brașe-î nîș a pîșrezit:
 „Çei ștreinî nîș kalkî çara vîșejeaskî.

„Săbie mi moarte fărț sã-ntilneaskã.
 „Aste málte çete çe ne înkonjor,
 „Pot sã skalde para kã sînçele lor!
 „Înkã-o datorie! înkã-o lãptã noã!
 „Birșința dalbã ne sãrîde noã —
 „Kãçî açeastã ðarã nã e skrișã-n çer
 „Printre ðrî robite șî prin seakolî per!“
 Așel zise Domnël toșî se'nverșnesk..
 Ambele avan garde îște se lovesk.

Armele otomane kad șî se fãramã
 P'ale noastre koifșrî, zale, penșî d'aramã.
 Așel kãm s'aratã p'o xîrtiã aprinșã
 Çe'n çenșme treçe mîn' a nã fi stinșã
 Skãnteioase raze çe lãçesk șî mor,
 N-çetat per Tãrçî sãb armele lor.

„Xatmanël Șfirçioski, sparçe tot d'odatã,
 La Tigina altã nãmerçasã-aramã...
 Treizeçî de stindarde Domnël salșta,
 Șî priyind tãrimël sãnçerat zîçea:
 „Fiî ertat, o sãnçe! de veî naste-odatã,
 Patrie romînb, mare, lãdatã.

Návála lui Tereș.

Návála lui Tereș.

Noantea-î fertsnoasă, mi sșperbăl Domn
 În demert mai kīamă fșgștorșl somn :
 O gîndire mare sșfletș-î îmbatș;
 Printr'o fantș rarș sș trîșmfe katș.
 Printre noante ploie, tșnete de fok,
 Kș çinçî miî de romîi el îșî face lok :
 Kșm fșrtșna kade p'ape dormitoare
 Șî d'odatș nalçș valșrî mșçitoare,
 În ordia Tșrkș romîi pșvșlesk..
 Tșrçîi se desteantș, strigș, s'amegesk.
 Sșnetele d'arme, strigște tșrbate,
 Printre vijelie sbor amestekate;
 Kaiî kalkș rîndșrî de fșrșmștșrî;
 Sșnçele kș ploie kșrș din sșkșrî.

Maxomed sșb kortș-î dșlçea pache katș;
 Vișe graçioase sșfletș-î îmbatș.

Șmile, la kortș-î iatș se smičesk.
 Și pe kal apare Domnșl romșnesk.
 Moxamed p' o poartș repede dispare..
 Printre șmbra deasș kăștș skșpare.

Kșnd pe frșntea popșei ziorile se jok,
 Domnșl kș Romșniș lasș al lșnteș lok ;
 Dar Șșltanșl țearkș spaimș-atșt de garș
 Kșt la miezșl zileș, fșțe spre xotarș.

Mixai în Transilvania.

Batori Andrea, Domnol de Ardeal
Mi Mixai îi skrie: „kredincos vasal,
Să te skolî kă fii-ți mi să vii la mine
Ka să kapeti pache, gracie mi bine!“

Dar Mixai răsunde: „Fak preksm tă vei,
„Vois veni la tine kă tăi fii mei!“
Zice mi năghe, kă ostiri de țarț,
Xotărit se-nvingă să măreț să piarț.

Ka păskenzii fătări ce răp vârl lor,
Și p'ariniori d'azr, es, se cerk de sbor
Zorile fărăm valările-șmbroase
Și se vârs în aer dălyi mi aroase.

Dar Mixai vorbeste; „Jăgăl cel de dor
Spartă's'a săb brașl cel trișmfător;
„Dar krestinii popoli din ačeastă țarț,
„Maî amare lanțări astăzi ne prenarț

- „Astăzi vîngătorii din Kъlъgъreni,
 „Aș ajuns, să fie sklavi la Ţngъreni;
 „Eș zъrsk în viața ori-че tiranie,
 „Ori de че natъrъ, ori de znde vie!
 „Vie de la чela че се зиче гъѣ,
 „Че не pleакъ frъntea sъb paloshъl sъѣ;
 „Vie de la чela че din амъpire
 „Ne vorbesче noъ despre ferichire!
 „Ea degradъ asfel sъfletъ omenesk
 „Кът съ fie liberi oamenii romesk.
 „Azi o zi frъmoasъ pentъ noi lъchesче..
 „Sъb ачeste arme lъmea vъ privesче!
 „Ţmbrele strъbъne din mormîntъl lor
 „Vъ sъrîde dъlче înrъn sъnt amor..
 „Zilele askъnse în viitorime
 „Vъ'npletesk kъnъne, frapede, sъblime;
 „Цара vъ admirъ.. Jъni, bъtrîni, femei,
 „Pentъ voi sъ roagъ, o vitejii mei.
 „Jъnile fecioare, inimî delikate,
 „Pentъ voi гъvarsъ lakrime kъrate.
 „Printr'o dalbъ lъntъ, azi vъ strъlъчidî!
 „Meritați amorъl цъrei че doridî.
 „Nъ lъaпî aminte vorbele de falъ!
 „Шi kъ kare însъшî Ţngъrii se'nalъ:
 „Sъb ачeste vorbe de demertъчъne
 „Ast попор askъnde trista-î slъbichъne.
 „Asfel kъm не faца чelor kare mor
 „Minчinoase rose, rîгъ zшor.“

Zice, dъ sъmnalъl. Trъmbetele sъn;
 Tabъra se miшкъ.. Чetele s'adъn.
 Avan-garda noastră, sure vгъjmaшi, pornesche.
 Kъm ne kъi perdъte cel че rгъtchesche,
 Afлъ-шн rищ s'opresche шi kъ gîndъl sъщ
 Mъsъrъ pъterea-î kъ fatalъl rгъщ.
 Apoî kъ tъrie se arъnkъ-n valъri
 Îndrentъndъ-шi mersъl din kolo la malъri;
 Asfel шi Romъniî ne њngъri vъzînd,
 Staщ, a lor pъtere, mъsъrъ din gînd,
 Apoî kъ virtъte kъtre eî koboаръ
 Хотърицi sъ-nvingъ, saщ de нъ, sъ moаръ.

Rîndъl se rгresche. Filfiesk stîndarde,
 Strъlъchesk la soare, sъbiî, alebarde;
 Dar stîndarde, arme s'amestek s'ъnesk;
 Armele se nalгъ, fъlцerъ, lovesk.
 Aerъl rгsъnъ, de strigъri tъrbate,
 Detъnъri de arme, vaete krъntate.
 Dъrъiri de kare, tronъte de kai
 Че kъ vierшъnare se kobor ne plai.
 Pedestrimea noastră шн minst se frъnce
 Dar Mixai soseste.. ne fъgarî restrînce.

„O viteji! че fачeиi! зnde merцeиi voi?
 „Nъ-î п'akolo дръмъl dalбилor eroi!
 „Kalea че. lъat'аиi la frikomî konvine
 „Merцe la robie, merцe la rъшine!

„Iată kalea voastră, printre neamici.
 „Къдѣ сѣnt bravї съ vie, съ-ї vedem аїчї!
 „Чеї frikoшї съ фэгъ, прекъм се desbinъ
 „Ръшinea d'onoare, змбра de lъminъ!“

Vorbele lъi kiamъ ne ostamї la lok
 Шї le-аnрinde sїnъл de eroik fok.
 Domnъл дъrei, їnsъшї merче-n frъntea lor
 Къ sabia-n мълъ маї zikъnd къ dor;
 „Merчецї, дацї de stire la пъrїngїї vostri,
 „Къ ne къnd din lъntъ ащ фъpїt аї nostri,
 „Mїxaї prin мълдїme, moartea къъta!“
 Aste mїndre vorbe, маї мълt її mїшка,
 Към зп фълер sulendid ne-пчетат lovesче
 Пе bizara-ї kale lъkrъгї че-нтълnesче,
 Фъръ съ s'опreaskъ дъne че-а lovit,
 Asfel Domnъл nostrъ, treче nemrivit,
 Spарче tot че poate ne fatala-ї kale
 Фъръ съ-шї опreaskъ пасъrїle sale.

Ъngъrїї пердъгъ, semecїa lor:
 Чel фъgar атакъ ne чel vїngъtor.

Пе sinistra kale че Mїxaї їшї face
 Шїre de kadaverї, 'n lak de съпче zache.
 Ащ тъrbat Romїnїї!.. Ыngъrїї слъbesk..
 Ale nonдeї, змбре lъnta їnvelesk,

Valea-î koperiť d'arme fьrьmate,
 De kadavre d'oamenі rьnte, demembrate.
 Kolo mortel zache, peste cel rьnit
 ̃i invingьtorul peste birsit..
 Kaii че'nainte, ka vintьri tьrbate,
 Strьbьteaș vіrtejul fьriei tьrbate
 Abьtьci de moarte, zak іndьrinaцi,
 Lьngь kavalerii morцi saș fьrьmaцi.

̃onta se mьreste, apoi skade. niere.
 Fremet de tьrbare, plьnceri de dьrere,
 ̃emete profьnde, krьde vьitьri
 Че se skimbь, lemin, prin lьnci sьsniньri,
 Peste tot se-nalць — kresk, mi skad de tot
 ̃i tьчerea tristь kade peste tot.
 Armele de lьntь че la mindrь soare
 Fermekaș vederea prin a lor silendoare,
 ̃ine sіnt de sіnce kь kolb іnkegat:
 Okіal nь le vede de kіt іntristat.

Kardinalul fьpe kь pьcini flьkьi;
 Iar іn fьgь niere, jьngiat dь-aі sьi.

Apa Birsei!

Ka ȝn flaviș d'așr, splendidȝ lșminȝ
Peste patrȝ taberi, varsȝ lșna plinȝ
Țȝrȝii Ńi Țȝtari, somnșlși se daș;
Șngșrii la mese, grije-nșelaș,
Asfel prin fșrtșnȝ, printre noșȝi, ne mare:
Lonștarii varsȝ țȝlȝra kșntare.

Dar Șerban nș doarme: dșlșitorșl somn
Rar resfașȝ țȝana ȝnși mare domn:
Grijele, Ńn xorȝ, țȝrbșre se dșce
Înkotro lșmina maș splendidȝ lșce.

Kștre astea, kșntșl, pasșrei prin flori
Sșne kș se varsȝ fraședele ziori.
Domnșl kștre țȝerși 'nalȝ țȝgȝșne;
Apoș kiamȝ kaniș Ńi la toși le sșne:

„Zile de durerе аѣ trekѣт пе царѣ,
 „Niѣi o zi нѣ sterse lakrima-i amarѣ;
 „Azi o zi mai dѣlѣe, lѣe pentrѣ noi.
 „Zi nemѣritoare ѣe va naste eroi!
 „Deѣi sѣ нѣ anѣie pѣnѣ a нѣ adѣe,
 „Pentрѣ para noastrѣ, bѣkѣrie dѣlѣe!“
 Asfel zicѣ Domnѣl. Bѣѣmele sѣn;
 Kai ninkeزازѣ, armele rѣsѣn.

Lѣnta se ѣnѣe, ѣetele Tѣtare
 Pasѣ ѣnainte, strigѣ kѣ tѣrbare.
 Tѣrѣii le surijinѣ — Tѣrѣii ѣi Tѣtarѣ,
 Se ѣndes, s'amestek... sprintinii armѣsari
 Nikezѣ, surmeazѣ.. armele rѣsѣnѣ;
 Tremѣrѣ пѣmintѣl., ѣentele detѣnѣ —
 Soarele пѣleste.. anele romѣsk..
 Pasѣrile-n aer sborѣl lor opresk.
 Omѣl se ѣmbatѣ d'omeneskѣl sѣnѣe..
 Mѣma kѣtre sѣnѣ-i kopilamѣl strѣnѣe.
 Kѣm ѣn vѣnt ѣe sѣflѣ, asnрѣ fѣrtѣnos,
 La-n ѣenѣt se ѣmflѣ, mѣlt mai fѣrtѣnos;
 Anoi kѣ ѣnѣetѣl perde a lѣi пѣtere,
 Пѣnѣ ѣe slѣbeste ѣi kѣ seara pere;
 Asfel mѣsselmanii пар ѣnfѣriadi
 La-nѣenѣtѣl lѣntei п'ai lor kai tѣrbaѣi,
 Anoi se alinѣ; ostenidi, slѣbesk,
 ѣi se plek kѣ-nѣetѣl, ѣi se nimicѣsk.

Țigării resistă fărîei ceî vii;
 Dar kəm în sșflarea negrei vijelii,
 Arborii resistă, kăteva minște,
 Apoi, îmi fărămă krăncile bătute;
 Astfel staș Mașiarii kș-nfokatsl dor,
 Kș pșterea dalbă sșfletelor lor;
 Dar nekadî d'a noastră, krăncenș pștere,
 Iatș kș se pleakș, bșrbșșiea niere.
 Șniî kș sekșra singrî se omor,
 Kșșî preferă moartea din sklavia lor.
 Dar atșncî încene, krădș mșchelare.
 Fărîea skșpatș, șrlș kș țrbare;
 Kaiî kalkș-n sîncșe pîncș la kopîșî
 Kalkș mi fărșmș, morgîi mi rșncîșî;
 Strigște, trșfame, челșî ce încșncșe,
 Se konșnd kș plșnsșl челșî ce se stîncșe.
 Astfel kșm bakanta, l'al plșcherî lok,
 Vine despletitș, mi kș sîncș'n fok;
 Șiî kș volșntate-șî nesșțgratș,
 De plșcherî sșlbateșî, mi de vin se-mbatș;
 Astfel vine moartea, printre ceî ce mor
 Și se-mbatș dșlșe, de zilele lor.

Sekeli s'abate: zilele-î se kșrmș;
 Partș miî de nobilî în morgînt îl șrmș.

Ei se bat la lănb printre kodrii adînchi,
 Se lovesk în umbra șnor negre stînchi;
 Iar prin întănerik lăntătorii par
 Ka lăntamii fantastici printr'șn vis amar.

Zioarile se skaldă p'azărul cheresk,
 Pe armele romii de sârpe-omenesk;
 Dar lămina șnepe țeteler Magiare
 Kă nșmaî prin fșgș pot afla skșpare.
 Șngșrii delasș sșbiile jos
 Și dispar ka norșl țel vijșlios.

Zapoliș azde kș plșcere vie..
 La Moldavii nostri, pasș'n bșkșrie.
 Kiamș kșnitansł kare-a komandat;
 Tinde mîna drcantș și l'a sșrștat
 Anoî dș lși arme rarî și prețioase,
 Azr îi ofeșș și sșțeci fșmoase.
 Groazea, kșnitansł, armele-a primit;
 „Eaș eș arkș-ayela la lăntamii dorit:
 „Dar azrș-șii, Doamne, nș mi se kșvine:
 „Domnșl Petro Rareș m'a trimis pe mine
 „Șș sfșrim vșșșmășii într'ayest resbel
 „Nșmaî pentrș stima kare-șii poartș el.“

Domnul Ionascu!

Ionascu-adu-nu kanii la senat.
Kă dărerere-n sâflet el a kăvîntat:
„Hoarta cere darea d'astăzi îndoit;̃;
Dar Moldova noastră kade mai sdrobot;̃;
Însă nă-i aचेasta lăkrăl cel mai răș;
Dar kă asta dăra perde drentăl sâș.
Drentările sale sînt tot ce-î rămîne,
Sînt tot fiitorăl dărilor Romîne.
Toată fada dării fiilor Moldavî
E stronită nobil kă sînce de bravi.
Kăm aș fost nărinii, fii n'aș să fie?
Și aș șkat ei oare sâfletă-n sklavie?
Voi frăntășii dării ce săb arme-albiu,
Din trekăta fală, dălece vă xărniu;
Preoții, sâni, apostoli de krestinătate,
Nobilău dărererea dării ce s'abate!
Misia cereaskă kăm o să-mpliniu,

Kînd krestinii popoli vor kãdea robii?
 Tã jãnime vie ãi mãrinimoasã,
 Tã ce-n ori ce lokãri inima-ãi frãmoasã,
 Rîzã mãri gîndãri printre mãritori,
 Kãm o primãvarã varsã d'albe flori,
 Veã vedea tã oare cetele streine,
 Fãrãmind kã moarte ããrile krestine,
 Fãrã sã se rãpã sãfletã-ãi de dor?
 Fãrã sã se-nalãe braãã-ãi vingãtor?"
 Asfelã zice Domnãl mîndrã-anlãdat.
 Sãfletãl lãi Stefan pe toãã s'a vãrsat.
 Domnãl kã poporãl jãrã ka sã piearã,
 Pe tãrîmãl lãnteã, pentrã sãnta ãarã.

II

Coraceni

I

Plînpî fr̃moas̃ dar̃ lakrime de sînce!
 Plînpî prek̃m d̃srerea ne-nyetat se plînce
 K̃ỹi am̃br̃ỹznea ce te-a nk̃nỹrat,
 S̃fflet̃l t̃ỹ fraȃed kr̃ed a f̃rimat!
 Fii t̃ỹ cei vitripi fostaș pentr̃ tine
 Maî amari ka vir̃s̃l s̃biei streine!
 Ei te dar̃ sklaṽ la tiranii t̃ỹ —
 T̃z b̃t̃smi trei sekoli ne nemiyi r̃ỹ;
 Dar p̃t̃smi învinȃe d'alba tinereȃe
 Ce simȃeăș sure fii-ȃi plini de fr̃m̃s̃eȃe?
 Le l̃sam̃i t̃z kap̃l cel înk̃nỹnat
 Ei ȃi-aș sm̃els k̃nỹna, la streni a dat;
 Îi l̃sam̃i s̃ joȃe k̃ armele s̃blime
 Ș'aî t̃ỹ fii le dar̃ xordelor̃ streine;
 Plînpî m'ask̃nde plîns̃l, s̃ ñ desvelesti
 R̃sm̃inoasa fant̃z yeloz ce isbesti!

II

Intrѣ prin Moldova mii-de Тѣрчі, Тѣтарі;
 Domnѣl кѣ Мѣntenii ши фѣлоши Magiari.
 Domnѣl Rѣmѣniei skrie lѣi Dѣmbravѣ:
 „Nѣ venimѣ a bate дѣра voastrѣ bravѣ;
 „Чи сѣ skoatem Domnѣl чел neleфiѣit
 „Че-naintea Пордii s'a dispредѣit.
 „Vin de te ѣnkinѣ Domnѣlѣи че vine
 „Кѣрѣи тоатѣ дѣра сѣ-ї doreaskѣ bine.“

III

Falnikѣl Dѣmbravѣ pe boeri kiema
 Ши чitind skrisoarea le vorbeste-аша:
 „Iatѣ-akѣm кѣ totѣl дѣра сѣб sklavie!
 „Dar че-мї фаче viадa ши mai крѣдѣ mie
 „E сѣ вѣз Romѣnѣl astѣзи трѣдѣtor
 „Adѣkind streinii kontra дѣри lor!
 „Кѣдї дin voi аѣ ѣnkѣ сѣfletele пline
 „De мѣrigea vekie, vie дѣпѣ mine!“

IV

Soarele se-naldѣ sѣб ѣn чер seninѣ;
 Песте патрѣ taberi varсѣ raze lin;
 Dar сѣб kort la масѣ, чеї mai mari s'адѣнѣ..
 Мѣсичиле жоакѣ, кѣпеле гѣсѣнѣ;

Akolo se vede pentră prima ori
 Domni Romîni sã-nkine pentrã-apãsbãtori:
 Kãci din timpã acela sãflete înjosite
 Apãreaș pe tronul dũrei strãlucite.

Ostea lãi Dãmbravã peste kîmp senin
 Vine kãtre kortãri... ambii Domni înkin!
 Vine; dar loveste pe komvivi la masã;
 Domni kã teroare mese, kortãri lasã;
 Ionaskã vine. Din trei pãrãi de lok
 El loveste Tãrãii șii trãsneste-n fok;
 Apoi kade n' engãri, fãrîmã k'ãrãie
 Çei mai mãlãi de moarte skapã prin robie.

Luarea Hotinului

I

Seraskerul vede cetele Moldave
Ostile Muntene tinere mi brave;
Dar a lor splendoare terbură mai răd
Fala Măsselmană mi săfletul săd.
El tînjeste Domnii pentră ce să vie
În kourinsul lănteii kă pędină-armie.
Petriței răsunde pentră-ai lăi Moldavi.
„Sînt pędini la nămr; însă toni sînt bravi.“
Паша се мîние, k'єn xanger loveste
Domnul peste fađă — fruntea lăi romeste.

II

Pe dorminda frunte vekisăi Xotin
Lăna plină varsă valări d'aer lin:
Dar săb kortă-î mîndră Seraskerul kiamă

Канї ordiї sale ши ле чере seamъ.

Пе lъchoase stofe шамїї s'amezaъ;

Nъmaї domniї nostri пе niъoare staъ.

Seraskerъ aratъ planъrile sale.

Шамїї тодї се-nklinъ ши гъsesk къ kale.

Апої чере vorba Domnilor Romїni

Ши asfel ле vorbeste: „Че тъчедї voi, kїini?“

Domnъl Romъnieї astfel її гъspъnde:

„Ъmbrele stiingei пїнъ-a нъ пъtrъnde

„Este nevoingъ garde съ-nшiraцї

„Къчї їn somn molatik Тъгчиї тодї sїnt дацї.“

Паша се мїnie ши мїnia-ї kreste,

Къ мъчъka d'agr el пе domn loveste.

Ambїї domni atъnъea kortъ-a пъrъsit;

Dorъl чеї пъtrъnde gїndъl ле-a мъrit.

Петричеї vorbeste mїndrelor armate:

„Цъrile Romїne sїnt азї їnхerate

Чела kare aъde хълъ ши-ntristare

Ши маї pleакъ frъntea, sъflet nobil n'are;

Sъfletъ-ї meritъ съ fie-ъmilit

„Ши deкїt гъшinea мъlt маї їnjosit.“

Zїче; Къпитанїї jъrъ гъzbъnare,

La Polonї Rъmїniї trek къ mik къ mare.

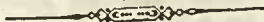
III.

Lemїl се koboаръ, Тъгчиї се trezesk.

Armele гъspънъ, vъile мъчъesk.

Petriței deskide porțile pe datъ —
 Lemii intră; atakъ, lăpta-î verșinatъ.

Ziorile revarsă peste lăptători
 Peste morții, pe sînde, lăminoase florii.
 Petriței, în frunte, p'al sâș kal resbeste;
 Vede Seraskerl.. kanl îi răpeste.

Vornicu Dumitru.

Паша дин Silistra кѣ Халиф ѡнит,
Vor s'апѣче дара кѣ остирї д'elit.
Vornikѣl Dѣmitrѣ innainte ese
Кѣ trei-zeci de тѣнѣри ми кѣ остї alese.
Пѣне-n kare тѣнѣри ѣvelite-n lemn
Ши le дѣче-n taberi sѣb, al пѣчиї semn.
Skrie кѣ le дѣче birѣl de la дара;
Пашїї le примирѣ ми se бѣкѣрагѣ.
Dar kїnd aste kare urintre Тѣрчиї intraѣ
Ostie Romїne маї ne jos veneaѣ.
Лѣzile se farѣm: тѣнѣrile pline
Фѣлѣгерѣ d'odatѣ vetele streine..
Тѣрчиї se-nsпѣимїнтѣ ми se risinesk
Iar Rѣmїniї аѣerї аѣer її kosesk.

Mizai la Vidin.

Domnəl merċe-n frunte ləminat mereŝ
De ləmina d'albə səfletəlŝi sĕŝ.
Nimeni nĕ mai poate Domnəlŝi sĕ ŝrme..
Kĕpitaniĭ roagĕ pasəl sĕ-mi ĩntərne.
Kĕpĭ-va Tĕrĉi vĕzĩndŝ-l repede-l atakĕ.
Mĩndrele lŝi arme fĕria-ĩ ĩmpakĕ:
Ŝnəl dintre đĩnŝii kare mai trĕsĕĉe
Ĭŝi ridikĕ lanĉea: Domnəl se sfiesĉe.
El anĉkĕ lanĉea kĕ-ambele lŝi mĩni
Amĩntĩnd s'ajĕngĕ bravii lŝi Rĕmĩni.
Amĩndoĭ kĕ mĩna kĕrda lanĉe pĩnŝ..
Tĕrĉii kĕtre đĩnŝii kĕ tĕrbare vin.
Dar ka doĕ valŝri ne mĕri fĕrtĕnoase
Iatĕ vin Bĕzestii kĕ sĕbiile skoase.
Ei ŝĉig streinəl mi ne Domn ĩl skan
Ŝi toĭi treĭ s'arĕnkĕ ĩn al ostii kan.

Stefan la moarte

- Stefan, Domnul ȕrui, pe cei mari znesce
La Sȕciava vekie, mi-astfel le vorbesce:
„Fiul meş cel jşne! voi Rşmîni dorii!
„Moartea mş kşlece dintr'ai mei izbiş:
„Dorş pentrş viadrş nş m'atristş foarte:
„Omş kiar kînd namte face-şn pas sure moarte.
„Viadră-î ka fantasma kş kîşl plşpînd
„Ce prin nopş s'aratş mi se stinşe blînd.
„Omş-î ka 'şn verme ce-n ȕrîşnş pare
„Şn minş vedereî mi lşşind, dispare.
„Dar mş-ntristş foarte norşl şrtşnos
„Ce pe cherşl ȕrui trece negşros:
„Soliman ce mişne poate se pregarş
„A lovi kş moarte draga nostrş ȕarş.
„Şngşrşl cel falnik se sşşşne lşi:
„În Poloni kredinş nş mai poşî sş pşi.
„Şn pilot kş minte prin şrtşna tare
„Nş desfăce toate pînzile ce are:

- „Astfel pîn ce ferg-î noi s-î încherkăm,
 „Kъ temeigrî bъne para s-înkînăm.
 „Iar d'ar vrea s-î sîrpe lepî mî d'albe date,
 „S-î mîrigî kъ togiî pentrî libertate!
 „Nimenî n-î în lîme maî despreçzît
 „Ka çel rob çe poartъ jъgъl mîlçzmit,
 „Nimenî n-î ne-nșfîbъ xъlъ ka popoçl
 „Çe doreste viaça kъ robia, dorçl!
 „E maî demn, maî nobil oamenî mî pîmînt
 „Çaça lor s-î-mî skimbe s-îb çn d'alb mormîn
 „Deçit în robie neamçl s-î trîaskъ
 „Mî d'a lîi rîșine lîmea s-î roșaskъ!“

Koroba.

Intr'a nopței pache ei s'arbătoreak
 Pînă kînd în aer stelele albesk.
 Dar atîncî în sala cea de s'arbătore
 Koperit de rane șa ostăș anare:
 „Xanșl kă Tătariî vin p'arest pămînt;
 „Și îl skimbă-n doliș mi în trist mormînt!“

Asfel zîce bravșl mi s'eb rîni s'abate,
 Domnșl îl s'arbăt mi kă bșnștate,
 Zîce: „Merșî d'alînș nobilel tăș kin
 „P'al meș pat molatek în repaș lin!“

Danșl șrmș kșrsș-î: mșzișile sșnș:
 Ștefanîk Vodb, dșnșșie k'o jșnș.
 „Dșlce kopîlîș! Ștefan îî zîcea,
 „Vreî sș-șî daș koroana mi kă viașa mea?“
 „De voestî, o Doamne, dșlce sș-mî fiî mie,
 „Lasș desfștarea, merșî la bștșlie!“

Domnǎl stǎ pe gîndǎrî, pare rǎminat:
 Kiamǎ kǎpitaniî... tođi a-nkǎlekat:
 Sboargǎ la Koroba, pe Tǎtarǎ loveste
 Îi fǎrîmǎ krîncen; şii pe mǎldi robeste.
 D'akolo se-ntǎrnǎ kǎtre mindra sa
 Şii kǎ-a lsi koroanǎ îi dǎ mina sa.

Lupta între Români.

- Stefănikъ Vodъ intrъ 'n Romъnie.
Radël, Domnël дъrei kэм аде-ї skrie:
„Fiël meș cel tînr, че пэs fьrtьnos
„Tьrbьrat'a oare sьflets-дї frьmos,
„Kът sь takъ glassl sîncelđi frьдїei
„Шi sь kalчi kь moarte fiї Rьmîniei?
„Шernii între dînșii înkъ нэ s'omor,
„Nэ-nvenin kь moarte чеї din neamsl lor;
„Centrэ че Romîniї, fiї аї чеiamї mьme
„Mьlt maї rьđ ka шernii face-vor în lэme?
„Bьrbьдїia-ї mîndrэ kînd эn krьd strein
„Поartъ în sînsl дъri moarte, прадъ, kin;
„Kъчi атьнчi не popol dalba-ї razъ lэче
„Ш'ale sale бьнэри le revarsъ дьлче!
„Astьzi шase popolї дара ne-mьpresor
„Kъtre noi kь moarte mi robie vor!..
„Nэmaї prin эnire vom skьna de soartь;
„Iar prin desginare дара noastrэ-ї moartь.

„Dar tã vreî prin arme ka sã ne fãramî
 „Þi sdrobindã-þi fragii, servi aî tãî tirani.“

Astfel Radãl skrie vorbe dãlãî mi line
 P'a lãî faþã kãrã lakrime divine.

Apoî merþe-n kortãl Domnãlãî bãtrîn
 Kare îî deskide sîngl de rãmîn.

Siretul.

I.

- „Viada, ori че бѣнѣри într-aceastѣ lăme
„Dѣm kѣ fericire pentrѣ-al dѣrei năme:
„Toate sînt plătînde pe achest pămînt;
„Nămaî bѣrbѣdia trece de mormînt.
„Bѣrbѣdia noastră pe strein înkîntѣ..
„Limbele vecine bine ne kѣvîntѣ:
„La nămele nostrѣ tođi se-ntărnă blind
„Și privesk romăni de mărire-arzînd.
„Din vrăjmanșl sînce kѣ-armele săblime
„Skrisa'm drentșl dѣri în viitorime;
„Iatѣ че ne face voiomșl sѣ lăntăm;
„Pentř dăra noastră zilele sѣ dѣm.“

Asfel este kîntșl țelor kare mor

Și vesteste fala săfletelor lor.

II.

Leaxhî strikь, пачеа ши prin дъри robesче;
 Rareш kiamъ kaniî ши-astfel le vorbesче:
 „Srisa'm prin solie гъilor streinî
 „Съ нъ kalче пачеа, дълче la krestinî..
 „Iatъ kьm soligъ: Пачеа нъ-î kьlkatъ;
 „Nьmaî mintea voastrъ este tьrbьratъ.
 „Aste vorbe's бъne pentръ statъrî mari,
 „Intre доъ наdîi libere ши tarî...
 „Нъ pot съ le zikъ o vasalъ дгаръ
 „Че d'atîtea oare am съпъs la хеаръ.“
 La ачeste vorbe тоdî se inимаѣ;
 Тоdî supе гъsbьnare брадъl ши armaѣ.

III.

Pe Siret la vale Petръ Rareш пасъ;
 Kaniî Lemî kь тоdîi staѣ fьlos la masъ;
 Sigъrî de izbîndъ, împletesk kь flori
 Kъnele de aer printre съгьbъtorî.
 Адî вьzьt lьkьste че-n poroase droaie
 Se strekor îн aer ka зп nor de ploaie,
 Че-ши прекъгмъ sborъl ши kobar din norî
 Ъnde вьd o vale kь frьmoase flori,
 Apoî фьгъ veste kръde ши фьmînde

Mistșesk îndatș plantele plântinde?
 Ierbșrile-amare kare le displak,
 Koadele tșioase țe kșzște zak?
 Astfel mi Moldaviï trek, s'opresk d'odatș,
 Spargșe a Lexiei tabșrș armatș.

Glöbavii.

I.

Че їдї foloseste, skъmnъ Romъnie,
Dъlchea-її frъmъseде, rara-її bogъїie,
Anїї tinereїї че te їnkonjor,
Кънд тъ estї robitъ, сѣнтъл меѣ amor!
Vaї! ачесте бѣнѣгї, дара mea krestїнъ,
Servъ сѣ гъncaskъ inima streїнъ.
Шї сѣ fакъ dorъ-її маї nessferit
Къпетънд la fїi-її че s'aѣ risїnit!
Frъntea ta se-nklinъ ka o dъlche floare
Че se vestejeste фъръ fok de soare
Dar нѣ estї ѣrsїтъ ka сѣ vestejestї,
Дара mea чеa dъlche, фъръ сѣ trъestї..
Vin їнтїїѣ la viaцъ.. fїї тї s'adънъ..
Armъсарѣl strїгъ.. armele гъсѣнъ..
Sнълберъ кѣ moarte не апъсѣtorї..
Чїндѣ-її їн k'o datъ frъntea ta кѣ florї!

II.

Țara n'are capăt.. mîlî ambițiomi
 Se chertaș pe tronul vekilor strămomi.
 Dar Săltanul face pamalîk din țară
 Și trimite-ostire țerkă și țetară.
 Kînd aveam în inimă sînce romînesk
 La perirea țării zîtă ce doresk;
 Ceî mai mari ai țării strig în adunare:
 „Astăzi se fărîmă sînta ne-atîrnare.
 „Ce pîrînșii noștri printre timni de dor
 „Le-aș pîstrat prin lînte, kă sîncele lor.
 „D'astăzi tot Romînul va trîi-n sklavie
 „Și va trece viața fîră bîkîrie;
 „Pînce-va sîb lanțuri palid m'abîțat
 „Și strein în lokel zîde s'a pîskot.
 „Peste tronul țării sîflete mîrmave
 „Vor domni snre xîla nașîșniî sklave;
 „Dar dekit o viață vesteră d'amar
 „Pînce de-njosire fîră de xotar,
 „Pentru nobilî inimî moartea-î mai dorită,
 „Moartea kă mîrire țelor bravi isbită.
 „S'apîrîm prin arme țara ce dorim
 „Și kă-a noastră viață noi s'o-nvieșim!“
 Astfel strig d'o dată fiî ceî de țară
 Și domnînd pe Radș tonî fîlomi s'armară.
 La Glăbavi de vale Țerkîi sînt trîșnișii
 Și s'abat ka frîza kîmnilor kosișii.

Клежаніі.

Чинчі колѣнні де факѣри конерите-н фѣм
Дин чинчі пѣрні де лѣме neste дѣри detѣн;
Тѣрчії ши Тѣтаріі кад амар пе дѣрѣ
Ка тѣрбате рѣсрї дѣне плѣі де варѣ.
Сѣнете ле д'арме, троноте де каї,
Ѓрсрї де каре trek їн јос пе плѣі.
Стрїгѣте де фалѣ, плїнѣрї де дѣрере,
Да ла чел че-нвинѣ, дела чел че нїере,
Песте фада дѣрїї репеде кобор,
Дїнтр'ѣн мѣнте їнтр'алтѣ, лешїнѣ ши мор.
Ѓнде калкѣ Тѣрчїї tot с'атрїстѣ foarte;
Тотѣл іа колоареа де мормїнт, де моарте.
Пе бѣрбапї їндеапѣ... јѣне ле феѣоаре
Кѣ-анїї лор чеї фраѣенї нїерд а лор оноаре.
Мѣме ле кѣ корнѣл конер пѣрчїї лор,
Ши-н ачеастѣ лѣнтѣ кѣ дѣрере мор.

Раѣ кїамѣ канїї ш'астfel ле vorbesче;
„Мехмет-беї к'остїре дѣра не robesче

„Dar kîț al meș sînce nș va pștrezi,
 „Frîntea-mî în sklavie nș voiș șmili:
 „Langș-nșinșe kornșl kînd inima kade,
 „Kînd nșmaî roștesșe ka sș se degrade!
 „Șel șe poartș jșgșl e de langșrî demn:
 „Al ori kșrei krime langșl e șn semn.
 „Dar a noastrș țarș pe viitorime
 „N'are sș roșeaskș d'a noastrș rșșine.
 „Șel șe țeme-n langșrî, martșr Dșmnezeș!
 „Nș-î din fiî țșrîi, nș-î din neamșl meș!“
 Kșnitaniî jșrș kș solemnitate
 Viada lor sș dee pentș libertate:
 Șetele Romșne se re-mșțrbștesk:
 Kș-arme mi țșrie pe streinî țșșnesk.
 Sîncele se varsș... k'ori șe lovîțrș
 Namte-șn val de sînce șe pe sînce kșrș.
 Albele țșrbane nikș, se desfak...
 Pe pșmînt în rîndșrî Mșșșlmaniî zak.
 Șșnetșl trompetei nșle dș mișkare.
 Kaiî fșrș frîne-î kalkș sșb nișoare;
 Kîșî se pșn sș fșgș nș skan de mormînt;
 Fșg ka norî de ploaic fșșșerașî de vînt.
 Șrșșșitșl Soare skșțrș de șeașș
 Șșetele-î lșșșî d'așr, lșșinoasa-î faldș,
 Kșm fșkșșl tînșr skșțrș șșorș
 Perșl lșî șel galben mi rîșșștor.

Zuzora.

Kъtre Domnел Petrъ tînrа sa fatъ

Intr'o zi pегchede tristъ, doloratъ.

Imi ridikъ vълel kъ азr десst

Ka o азropъ kînr-î a пърst.

Okii зmbriцi de дene, rîzr lakrimi line,

Rîzrъ tesazri de gracii divine;

Vorba-î ka mърmъra азrei зшori

Printre rozioare delikate flori.

Пърel ei че noantea fаца-î impъrmъtъ

In ridente bъkle sînrî ei sърstъ.

„O mъreде Doamne, fii askъltъtor,

„Aщ venit Kazачii пrad, robesk, omor.

„Fii kъ bъnrъ voe pentrъ-ачeastъ царъ!

„Skoalъ-te mi sparде чеата lor barbarъ!“

— Fiiкъ нъ deskide sînr-цi fърцior

„Grijilor че farъm omel peritor:

„Inima feцioarei sъb dърeri s'abate

„Ka sfoasa floare prin furtună turbate;

„Cel ce-ți dăte viața ție ți-a lăsat

„Lămea kș dălcă raze, unde nekșrmat

„Grigile-nkșrntș kșpotele line

„Kș florile d'ăsr viselor senine.

„Te îmbatș dălcșe de cherștă visșră

„Și ne lasș noș negrele vęgieră!“

— Dar kınd omșl șitș drentșrile-ı Șante,

„Nș-ı ertat femeı șș-ı adșkș aminte?“

Zișe; okiı pleakș dălcă și lăkrimașl,

Domșl ı șșrștș perı șșl kșrașl;

Și kș d'albe lakrimă: „O prea dălcșe fie!“

Îi vorbeste Domșl, „voia ta șș fie!“

De trei ori din cherșră rșmenele zıori

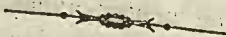
Aș deskis șnre lakrimă okiı șșritori;

Dar a treia datș lșpta se prekșrntș,

Inemikșl fșșe și Moldavi-ı șrntș;

Tae și fșrımș pe Kazachı kș dor

Prinde ın robie pe Hatmanșl lor.

Koraul lui Sas.

I.

Încetează, dragă dăruce mi izbitor,
A spera mai bună, mai frumoasă-ursitor,
Pe cât timp în viață nu vei căuta
În trăsăminte lănte fericirea ta!
Lanțu-nchințe nămai brațe nearmate;
Slabe de robie mi de lașetate,
Dar a-ta ursitor, o patria mea!
A perii-n zitate skrisă nu ereză.
Misia-ții pe lume fese glorioasă..
Pentru ce pleci capul, draga mea frumoasă.
Este încă timpul: moartea n'a komins
Tot șșfletă-ții nobil de dăruce stins:
În a vieții karte, zile de pătere
Поці съ афи încă, dragă de dăruce!
Skaldă al tăș șșfel în al vieții fok,
Între popoli liberi ia-ții mărețul lok!

Ostile Polone pe Kornel Ixi Sas,
 K8 tr8fie mare t8br8ind, a8 mas.
 D'akolo Potoski Domn8l8i d8 mtire:
 „Noi avem pe par8 drent de mostenire;
 „K8stigmat prin moartea vekilor eroi:
 „In p8m8nt8-acesta noi s8ntem la noi!“
 Astfel skrie Leax8l 8ng8mfat de fal8
 88i-n pl8cheri molati8i inima-88i 8n8nal8
 Asfel skrie Leax8l; dar acest popor
 N8 plekase 8nk8 inima s8b dor.
 Domn8l se r8dik8 k8 a Ixi ostime;
 88i lovind, sd robesce ostile streine.

Armia Polon8 la8ri-a8 perd8t
 88ni le88i s'ar8nk8 88i se-neak8-n Pr8t;
 Al8ii skan prin f8g8 m'al8ii prin robie.
 Iar Moldavi8 taie... strig k8 ironie:
 „Ce la88i d'a f8ga, str8nepo8i d'eroi,
 „In p8m8nt8-acesta n8 s8nteni la voi!“

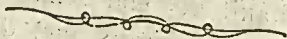
88ase mi8, 8n l8nt8, din Poloni nikar8:
 Pe Potoski 'l d8ce koperit de feare.

Petru Skiopul.

Petre strînçe kapii çei mai renșmîi
 Și kș dor le zîche: „Frații mei doriți!
 „Alte dșri streine Poarta'mî cere mie;
 „Kalkș drentșl dșrei și ne dș-n robie.
 „Noi n'avem pștere sș ne-mpotrîvim
 „Inarmați kș kinșl dșne kșm dorim;
 „Kșçi e stinsș dșara; çetele-s-perite
 „Prin atîtea lșnte lșngî și strșlșçite;
 „Dar eș nș voiș inkș dșara-mî sș robesk
 „Și d'akșm nainte tronșl pșrșsesk!“
 Aș rșspșns boeri: „Domnșl çe-a sș vie,
 „Askșlta-va Tșrçi, mșkar çine fie:
 „Noi vom pșne banî pentș dșara ta
 „Nșmai de la tronș-çi nș te depșrta!“
 Petre le rșspșnde: „Mșlçi aș ka sș fie,
 „Kș-njosite datini, demni fi de sklavie.

- „Pentru care fala mi-al dragii amor
 „Nu le mai inalza sufletele lor;
 „Care-nklinu capul numai sa trbasku
 „Care'mi vind kiar para numai sa domneasku
 „Insa pe domnie para nu-mi vind eu;
 „Nu zcid eu pacea sufletului meu!“
 Astfel zice Domnul totu se intristaru
 Petru lasa tronul, avand, para.

Gergic'za.

Pe o vale-ntinsъ, lъna dъprin nori
Varsъ valeri d'aъr peste lъntъtorî.
Ъnii-n somnъl dъlче sъfletele lasъ,
Alđi-nmalъ timnъl bînd voiomî la masъ,
Alđii'n frinъ kaii; sнъл armele lor,
Saъ revarsъ-n noante doine dъlчi de dor.

Dar Vlъdъdъ Vодъ stъ sъb kort mi sнъne
Vorbe de mirare Doamnei sale jъne!

„Fie cine katъ tronъl domnitor,

„Щi streins-î face mînъ d'ajstor.

„Poate kъ sъ-rvinem armia Magiargъ;

„Însъ vom adъche paъea dъlче-n darъ?

„Noi ne-avîndъ pъtere Tъrчi-ntъrîtъm

„Щi kъ kinъ-ayesta para o trъdъm!“

Ziъe... kъm ъn шаrne че kълkat se-nalъъ,
Doamna, tъrbъroasъ kapъl sъъ realъъ.

Arde-nfr̃m̃sege viađ̃ Ńi m̃nie!
 Ka Ńn ark ĩn ęeręi p̃intre vijelie...
 Oki-ĩ plini de lakr̃mi Ńi langor ęeresk,
 Intr'Ńñ řiř̃ de patimi se re-nvieđ̃ęesk;
 „Kĩnd al nostr̃ s̃flet ĩnrobit se-nkiñ,
 „Ori ęe k̃ęęet nobil ni se pare krim̃,
 „Forđ̃a s̃fleteask̃, fok D̃ymnezeesk,
 „S̃ ñ-se m̃soare ne l̃t̃ř̃ omenski!
 „Ṽl̃t̃ęrii ęe atak̃ taęri k̃ t̃rbare
 „M̃s̃ęr̃ k̃ęęađ̃iđ̃l k̃ a lor t̃ęr̃m̃ mare?
 „T̃ę-đ̃i ask̃ęzi k̃-ęęęasta sl̃b̃iĉ̃nea ta:
 „Moartea ñ se kade spaĩma đ̃ie a-đ̃i dal
 „ĉ̃ela ęe de moarte se kodeste foarte
 „Poart̃-n al s̃ř̃ s̃flet semn amar de moarte.
 „Asfel m̃ęritor̃l ęe aniĩ greĩ ĩns̃łt,
 „Va ñm̃irea morđ̃ii trem̃ęr̃ mai m̃łt.
 „S̃ę doreask̃ viađ̃a rob̃l ęe romesęe
 „Kĩnd s̃ę fie liber ĩnima-ĩ gĩndesęe!
 „ĉ̃ei bravi ñ vor viađ̃a kĩnd ne m̃ęritori
 „Ea ñ vars̃ đ̃lęe đ̃ęęęlame z̃ior̃i!
 „Feniđ̃l se z̃ięe kĩnd ĩnb̃ętr̃inesęe
 „Se-nkonjoar̃-n flak̃ęri Ńi re'ntineresęe
 „Asfel nask Rom̃inii kiar p̃rin moartea lor:
 „K̃ĉ̃i ei s̃int din neam̃l ęelor ęe ñ mor.“
 Z̃ięe. ĉ̃er̃l nonđ̃ii l̃ęęe s̃ř̃ l̃ęmiñ;
 De disk̃ęrs̃l Doamnei, Domñl se'ndivĩñ;
 Đ̃l semnal de l̃ęut̃... bate ne Mađ̃iar
 Ńi k̃ moarte'l sparęe m̃ñ la xotar.

Cenciliul Secret.

La senat s'adună kopii ceî mai bravî
Soli Ţermani, soli Ţngeri, denstaşi Moldavi;
Preoţi venerabili kă pistori mare;
Nobilă jşnime plină de-nfokare.
Dar Mixai kă faţa nobilată-n dor,
Ţel întiiş se skoală mi le zice lor:
„Astăzi Ţergii kalkă drentările sînte;
„Skimbă viada'n moarte, Ţările-n morminte.
„D'astăzi peste faţa d'albelor kîmpii
„Pe rşine 'nalăţ splendide Ţeamii;
„Kîmpul skimbă faţa mi se-mbrakă'n doliş;
„Dăne dînşii şrmă flakări, moarte, spoliş;
„Prin altare sînte vasele sdrobek;
„Intră prin familii pe kopii Ţergesk;
„Măme mi fechioare rşminos insăltă;
„De niçi o pistere barbarii n'askăltă;
„Săflete-njosite ce'n lăme trăesk
„Ka să rşmineze neamul omenesk,

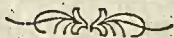
- „În aceeașă țară kalea lor arată
 „Și din dorul țării ferbîntat se-nbată:
 „Neamul nostruș pere; dar ce-e mai rău
 „Kade kă rășine ne mormîntul săș!
 „D'astăzi înainte nămai kă arma în mînuș,
 „Va skăpa de moarte patria romînuș.
 „Între viața sklavuș ș' un mormînt fîlos
 „Nă-ntîrzie-șuș sășlet nobil, țeneros.
 „Asfel totdeauna țara liberaruș
 „Vekî eroi ce-n fală se glorifîkaruș.
 „Inima lor mare să vîeze'n noi!
 „Să perim săș arme ka străbunî eroi!“

- Astfel zice Domnul. Un boer rășunde:
 „Dorul țării noastre sășletă-mî pîrînde.
 „Vorbele-șî sînt mîndre, dăce mă rășesk
 „Din amare gînduri unde rășchesk!
 „Dar Înalte Doamne! mălt ar fi mai bine
 „Să-nblîzim ne țeară prin kăvinte line.
 „Țara-î obosită ka un trist mormînt.
 „Așu, arme, brațe, Doamne, nă mai sînt
 „Apărarea noastră kîț de dălbă fie,
 „Ar skorni ne țară zile lănuș d'șrîșie;
 „Inimile noastre sboară kăldșros
 „Peste-al bîrbășiei sîn alșnekos,
 „Dar încelenșisnea kăștă-a ne dăce
 „Prin șurtșni țarbate kătre țelș dășce.“
 Zice, dar eroșl asfel a vorbit:

- „Înțeleaptă-mi pare vorba ce-ai grăit;
 „Dar de-nțelepăciunea robăși ce-n feare
 „Tremură să piară zilile-î amare.
 „Poate-al dării tele nobile, sunt amor
 „A pătst să-ți fakă gând îndoitor?
 „Este-nkisă kalea pachea dălye-a cere:
 „Tăryi ideakă fruntea nșmai la pătere;
 „În lșmina minței orbî sînt okii lor;
 „Singryi îmi prepagă negră venitor.
 „Frika d'a ne perde pare slab preșș:
 „Nimeni kă-arma'n mină para n'a șșșș.
 „Ne-nvoirea noastră, setea de domnie
 „Inimilor sklave, dășș-ne-a-n sklavie.
 „Frații de Moldova, dalbî, lealî eroi;
 „Dintele vecine vor veni kă noi;
 „Dar de am fi kiar singryi înkă ar fi mai bine
 „Să mșrim kă fală dekit kă rșșine!“

Канѣл леѣѣ noastre ȳere-a kvînta;
 Flakărbă divină lăȳe-n fața sa:
 „Leȳea ni se kalkă, para se robesȳe
 „Ș'armiea Romînbă tot mai vieșșesȳe;“
 Zîȳe ni realăbă brașș săș în șșș;
 Arătînd n'o krăȳe kină lăi Ișșș.
 „Krist mșri ne krăȳe pentr șmanitate
 Și prin moarte dete lșmei libertate.
 Nș-î krestin aȳela ȳe nș știe-a da
 Pentră-al dăreî bine pachea, viăda sa!

Din kolo de moarte radios strâbuce
 Soarele mârîreî eroilor dâlce;
 Oki-nçelepçhnei chei de moarte plini
 Nş pot sş pîtrînzş dâlcele-î lşmini:
 Astfel este omşl çe-njosirea abate:
 Tremşrş sş moarş pentrş libertate.
 Dar poporşl nostrş, nobil, çeneros,
 Rşpe kş a lşi viadrş lançşl rşşinos.
 Astfel le vorbeste. Domnşl oaste Ttrînce
 Lşntş mare-nçene, pe barbari înfrînce.

Șerbănești.

Kînd vedea-vom înkъ ȝn eroș romîn!..
Sekolii se skъrъ.. fearele rъmъn..
Niçî-o zi n'adъche a pъrei mъrige:
Viața noastră trece fъrъ strъlșuire.
La gîndiri de falъ, sșfletșl. kъzșt,
Tremșrъ ka sklavlъ ye s'a abștșt.
Jșgșl pentrș dînsșl s'a fșkșt ȝn bine.
Viața în robie nșmaî e rșșine!
Și kș toate astea ô, nșmînt ișbit,
La maî mîndre zile tș aî fost șrsit.
Daka podî tș înkъ sș maî simșș, o țarș,
Kîntșri de mari fante ye te-n kșșșnarș,
Și sș verșș tș înkъ lakrimi de mîndrie
Iatș-șn kîntek înkъ, tristș Romșnie.

II

P'șn gonaviș în șșșme Manta țel bștrîn

Trece sǎb vedere kornǎl sǎǎ Romîn.
 Peste barba-î albǎ, pletele afpintoase,
 Razele de soare skînteesk voioase

Apoi generalǎl mîndrǎ d'âi lǎi anî
 Zîce-aceste vorbe kǎtre kǎpitani:

„Sabiea streinǎ pleakǎ frânǎi plekate:

„Kînd inima-î slabǎ, brațele-s legate!

„Mǎldî romeaǎ în viaǎ mîndrǎ a maî gîndi

„În'strǎbǎna ȕarǎ fericiǎi a fi;

„Kǎȕi robiea lǎngǎ sǎfletǎ-îjosesce

„Tot n'atîţ kîţ kornǎl dǎreros sd robesce!

„Kîţ sǎb arme d'albe popoľǎ a stat,

„Kiar la zile rele fost a respektat.

„Nǎmaî kǎ-arma'n mînǎ d'azi Romînǎ 'n lǎme

„Va nǎstea fi liber mî fǎlos în nǎme.

„Vǎltǎrǎl ȕel mîndrǎ kǎrǎea s'a smǎls

„Arinile, zȕce de dǎrerî nǎtrǎns,

„Dar kînd kreste arina-î, îmî anǎkǎ sborǎl,

„Spȕce kǎ mîndrie vîntǎrile, norǎl;

„Asfel mî Romînǎl astǎzî rearmat,

„Lokǎl sǎǎ în lǎme, liber mî-a lǎat.“

Kǎm în vijelie frânza ȕea strikatǎ,

Zȕce ne sǎb arborî tristǎ rǎstǎrnatǎ,

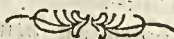
Se dobor streinii ȕeste kîmpǎl lat

Mǎstafa dǎ fȕga de nǎȕini ȕrmat.

Mustafa Paşa.

Soarele-anşese; Işta tot ş.ma;
Dar înninşî, Romîniî, snatele-ntşma.
Iar Mixai Viteazşl la aî şbî kvîntş:
„Şn Romîn de moarte nş se însşimîntş;
„Çe vor face oare slabele femeî,
„Daka voi daşî doşşl, o vitejîi meî.“
Zîce şî soldaşîi rşşinaşîi, se-ntşrnş..
Domnşl pasş'n frşnte; toşî kş falş'l şrnş.
Vede komandantşl Mşstafa Paşa:
Prin bravşrş katş îşnt'a nrekşrma:
Kiar ka semi-zeîi din antikitate,
El îl kiamş-n îşntş şî fşlos kombatē.
Ostile-n mirare, privesk, şî s'adşn;
Kaiî lor resaltş, armele rşşşn;
Se fşrîm ne zale fşr'sş verse şînce;
Domnşl skimşş-ndatş şnada-î çe se frînce.
Paşa traçe-atşnçeş palomşl tşios;
Ferşl şnarçe zaoa Domnşlşî frşmos.

Паша се добоарѣ сѣнт о ловитѣрѣ
 Ши кѣ виада перде сѣнѣле пе гѣрѣ.
 Тѣрѣи кѣ disorder- repede s'avint
 Чеї маї мѣлїї динтр'їншиї аїѣ-ал лор мормїнт.

Kălugărenii.

I

In ȣmbrosăi snaiuș se revarsă zori.
Țărni dorm p' o koastă însmăltată-n flori;
Dar ostenii noștri mi kă Domnăi jșne
Kătre cher înalț sfinț rĂgĂzĂne,
Domnăi kiamă kani mi-ăsfel le-a vorbit:
„Voii kă kare-n viauă krĂd am sĂferit;
„V'adĂcedi aminte vekiea vitejie!
„Ămbrele strĂbĂne astĂzi kă mĂndrie
„VĂ privesk sĂb arme p'Ăst fĂlos pĂmint;
„Ăzi mĂrĂrea vekie ese din mormĂnt.
„NĂ vĂ fie teamă desure a lor mĂlĂtime,
„Che de vitejie fĂde kă rĂșine!
„Ăsfel kĂm Ăn arbor kreĂte mĂi frĂmos
„KĂnd abanĂ din ramĂri chele de prisos,
„Ăsfel mi poporĂl pentrĂ-a fi ferice
„TrebĂe sĂ fakĂ dalbe sakrifice

- „Astăzi toată lumea către cer se-nchină
 „Să triumfe mîndră caşa krestină.
 „Dacă vom învinde pe apăsătorii,
 „Dorurile dîrî s'or pîfăce 'n flori.
 „Soarele mîrîrei va lăci d'aice
 „Neste venitorul patriei ferice;
 „Dacă ne vor bate, d'astăzi ne pămînt
 „N'om avea skîpare nici kiar în mormînt.
 „Limbile streine kă dispregîire
 „Pe Romîni nămi-vor în nefericire;
 „Ţmătorii nostri, abţţđđ de dor,
 „Vor romi de viada pîringilor lor.
 „Însă vom învinde... Kă s'biile-n mînt
 „N'a s'păş streinul patria romînă.
 „Chela ce nă sneră nă-î demn s' merite
 „Frăktele speranţei chele dobîndite.
 „Zice; totđ de fală seamănt-mbţţđđ.
 „Domnul trece podul kă pđđđđ armađđ.
 „Patră nămi de frunte chearkă s'ă popreaskă;
 „Dar Romîni trece armica tşcheaskă.
 „Asfel mîndrii vşltşri kătre vîntşri sboarş
 „Desnikind kărentşl kare-î impresoarş:
 „Prekşm doş rîşri neste kîmnşl lat.
 „Se-nţilnesk adesca ne komşnşl pat,
 „Astfel se-mpreşnt, rîşrş se frînce.
 „Al ambelor armii sşpşmegosşl sînce.
 „Ei pştrşnd la kortşri... Într'a lor işđđime.
 „Se întşrnş: tşnşl bate kă asşrime.

Pe tot frontul ostii lănta s'a întins;
 Peste tot tărbarăa săfletele-a-nvins.
 Inima romînz însz nș răcesce;
 Dorul birsingei o însăflegesce.
 Tărchi mai mslji s'adunș.. prin Romîni fak kale;
 Oastea noastră perde tărșrile sale.
 Ka torent ce kșrș dșpș vijeliu,
 Afș bariere peste lșnși kîmpii,
 Înși opreste kșrsșl, neme, se lșgesce
 Apoi kșm abate lanșl ce-l opresce
 Fșpe peste lșnkș, gros, sșzmînd, tșrbat,
 Șrlș, greș înnakș kîmpșl denșrtat:
 Astfel Otomanii se revars-nainte:
 Ori ne șnde kalkș seamșnz morminte.
 De krestine kornșri lșnșile-s velite:
 Brașele sșnt rșnte m'armele sdrobite;
 Înș pretștindenș bravii ce s'abat,
 Sșrijinș kș pentșl vîntșl cel tșrbat.
 Dar Mixai așteantș kornș-ajștștor.
 Va veni nainte de perirea lor?
 Soarele-ș aproape, șcentșl a-șî denșne;
 Domnșl înpensșke, fșce rșgșșșne:
 „Doamne c'esti în șerșri blind, askșltștor;
 „Fii kș bșnștate nentș-al tșș ponor;
 „Iar de șere soarta prada sa kș-ășnime,
 „Kșșș astș șarș șî loveste-n mine!“

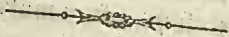
VI.

Ajstorul vine!... Domnă-a-nkălekat..
 Smălde o sekre de la un soldat.
 Kəm un vâltăr kade peste păsărele,
 Le fărîmă-n geare mi-arinele-î grele,
 Astfel kade Domnul peste-un corn osman;
 Vede de departe pama Karaïman,
 Ce kə cel mai tare cere a kombat:
 Sabia-î lăveste.... mslji kreștinî abate;
 Între alte prade vede trei kopii
 Frajî d'are!am sînđe, jșni frəmowî mi vii..
 Fie kere 'n lăntă pe pșgin il kiamă
 Și kombat kə dînsul fără niči o teamă;
 Însă tineri înkă, jșniî frjđiori
 Șeb a lăi sekre kad ka trei dălči florî.
 Karaïman kə kalul peste dînșii pasă;
 Dar Mixai sosesce, vede krđđel pashă
 „Nș-î kșrașă kə pșnčiî a te mșșra;
 „D'esti voinik kə mine vin a te lănta!“
 Astfel zice Domnul mi șpre pashă sboarg,
 Pama ȕine 'n dreapta, sabia-î șșoarb;
 Iar în mîna stingă ȕine steagul șint
 Ce se desfșoarb legnat de vînt.
 Kaii lor în saltări sboarg mi s'onresk;
 Armele lovite, skintee mi lăcesk.
 Lănta este skertă. Șeb o lovitură
 Pama kade: varșă sînđe pe gără.

Dar Mixai r̄bnește steagul Țel vestit
 Și l'ai s̄bi se-nt̄r̄n̄b f̄r̄b-a fi r̄bnit.
 Kînd se-nalȃb-ȣn s̄flet maî pres̄s de l̄st
 Temerile morgi, r̄șinos am̄t;
 Sabia Romînb skintee p'aram̄b;
 Kirali din t̄n̄gr̄i ne nemîci sf̄gram̄b.
 Avangarda t̄r̄k̄b f̄ȃe r̄șinos...
 Kalk̄b p'eniȃer̄ii ȃe kombat f̄los,
 Ței maî m̄lȃi dintr'înșii k̄tre pod s'ad̄n̄b;
 Se strivesk, perd mart̄al; arma noastră-î t̄n̄b;
 Iar în ameȃeal̄b sinḡr̄i se-nt̄r'-omor;
 Se strivesk s̄b arme și s̄b kaii lor.
 M̄lȃi de kr̄ȃb spaim̄b se ar̄nk̄b'n ap̄b;
 Îns̄b niȃi akolo zilele n̄-șii skap̄b:
 Apa morgiloas̄b îi reȃine în f̄nd;
 Kîȃi silesk s̄b skape înk̄b se k̄sf̄nd.
 Agonia-î kr̄ȃb; moartea-î r̄șinoas̄b
 Șini de tin̄b-nnoat̄b-n Ńnda morgiloas̄b..
 Trei maî p̄am̄is'ar̄nk̄b și prin ap̄b mor.
 Kiar Sinan Vizir̄l ȃeark̄b soarta lor;
 Ţn spaxiș il s'kap̄b, dar ne koasta lat̄b
 Armiea t̄r̄ȃeask̄b f̄ȃe sf̄r̄mat̄b;
 Astfel se z̄breste neste-ȣn momoroî
 Alerȃind f̄r̄niȃe d̄ne renezi ploî
 O Sinan! tr̄șfia-ȃi ȃe se f̄ȃe oare?
 S'a tonit ka roa s̄b ȃl zilei soarel
 Ostile-ȃi f̄bloase reneȃe-aș perit
 Ka florile d'așr dintr'ȣn vis dorit!

Kəm în kanşl tərmei taşrəl pəryede
 Domnəl înaintea çetelor-se vede
 Kalşl din ardoare-î pare-nfşkərat
 Sîncele din spada-î kəşr ne-çetət
 Xasan Paşa dine inkə 'n apərage
 Asfel prin fərtənə vekişl trənkiş anare
 Infrstînd kə pentşl vîntşl fərios,
 Dintre pomşori kare kad ne-jos
 Domnə'nvitş paşa pent la pent sə vie
 Dar Xasan dş dosşl prins d'a lşi şrdie
 Sîncele desfəndş lşşl çel şşkat;
 De tərbane, d'arme kîmpş-e-nkərkət.
 Lemşrile rîndşrî zak în lak de sînce.
 Korbş-n nergbdare de plşçere plînce;
 Noantea skapş restşl Təşuilor învinşî
 Eî s'askşnd prin tşfe de spaîmş konşinnî.

Mixai revenind de la Dunăre.

Domn! Rămâniei către țară vine
Strălucit de-nvințeri dăruin ȫrîi vecine.
Lasă să părăzează corpi de soldați
Și rămîne 'n țară kă șase bărbai.
Dar le vine sūire kă-n dăbrava deasă
Îi pîndesk ȫinȫi sūte Țăru, ostire-aleasă.

Printre a serel zăbră kă-ai sūi skătieri
Domn-atakă 'ndată ȫinȫi sūte-enițeri
Țăruî în bătăe strigă kă pătere;
Iar eroii noștrii se lăută-n țăcere.
O minșne mare! Țăruî sînt invinși
Nămaî Domn! taie pătășurece inși!
Apoi țară kalea-î. Iară lăna plînb
Le asterne drămăl kă flori de lămină.

Bătălia pe Ceafă.

Mixaî, Domnîl ȕbreî, de soldaŕi ŕmat,
Trece prin Tŕgria Danŕbŕ-ngaŕat.
Tŕgrii mŕlŕi ne gîaŕb reŕede s'adŕnŕ;
Lŕpta'nŕene krŕdb ŕ'armele rŕŕnŕ;
Nikezarea-ŕgîŕb strigŕbŕ-omenesk;
Ingeŕate vîŕtŕrî sŕŕŕb ŕi mŕŕesk;
Kriŕvŕŕŕl kŕ neaŕa bate Tŕgri'n faŕb;
Mîinele lor p'arme se lînesk, îŕgîaŕb;
Kaii fŕbŕ kîrmŕ fŕg ori ŕŕde vor;
Poartŕ kŕ diŕordin kavalerii lor..
Arma nŕ maî poate sŕ reverse ŕîŕe;
Ei se mŕŕk kŕ diŕŕii 'ŕnŕl p'altŕl strîŕe.
Valŕrî de ninsoare rîŕrŕ din ŕer,
Gîaŕa se kŕŕŕndŕ; lŕptŕtoriî ner,
Ŗi-n ŕrŕia krŕdb toŕi diŕŕbŕ foarte
Lokŕl de bŕtae, natŕl lor de moarte.

Movila lui Răzvan.

Fii de Moldova într'o zi s'adun,
 Ş'ale dărei rele astfel le esun.
 „Ţugării kă Lemii se dispăţ iară
 „Cine-a pene Domnii în ayeastă dăgă.
 „Fii dării noastre inkă n'aş mşrit
 „Ş'alor dăgă, drentşri d'astăzi s'aş robit.
 „Leaxel cere dăra ka o mostenire;
 „Ţugăşel trimite ne Răzvan k'ostire;
 „Nşmaî noi Moldavii inkă n'am vorbit!
 „Dar kănd moldoveans va fi înjosit
 „Kît şă nş romaskă de a sa rşşine,
 „Inkă o şă-şî aleagă ne tiranî maî bine!
 „Insşşî noi akşma Domnşl şă nşşim
 „Şî kă arma'n mînt ka bravî şă mşrim!“
 Astfel strigă dăra şşşinînd şăb silă,
 Şî alece-ndată Domnş-î pre Movilă.
 Apoi kătre Ţugăşri Domnşl a solit:
 „Drentşrile dării ce le-ai nimicit,

- „Sunt a ei avere, viață, onoare, nume
 „Și că-al nostru sinde le-am pstrat în lsm
 „Vă dăceți din dar, săv vă arșkadi
 „Măskă krehtineaskă ce ne frșndi pșrtadi.
 „Kăvți krehtini în vorbe, fautele vș-s rele..
 „Xearele pșgine nș-s atit de grele!
 „Ne siligi kș Tșgvi armele s'șnim
 „Și Poloni și Șngșri sș vș nimicim!“

Kș ostiri de dar Domnșl a plekat
 Ș'a-ntilnit pe Șngșri la Areni la sat.
 Domnșl inșenșke, face rșgșvșne;
 Apoi dș semnalșl mșzicși sș sșne.
 Lșnta este asnrș: ferș-n kșrni se frinșe,
 Kimpșl se în neakș intr'șn lak de sinșe;
 Șngșrii se pleakș, seamșnș invinși
 Moldoveni'i șrmș de țrbare-aprinși.
 Șngșrii iaș fșga; Moldavi-i gonesk
 İi omoarș, İ prinde saș İ risinesk.

Braba Găritanul.

Noi Te lăsbăm, o Patrie

O țară de sursine!

Vom trece viața'n lakrime

Instreinași de tine!

Săb greutatea lanțului

Al nostru braț s'abate;

Prin mărțurii picioarele

Se-mbrădă sințerate.

Și kînd ne las pterile

Kînd inima slăbesce,

Săb lovitură bițurului

Virtutea noastră kresce.

Dar dorșrile korpului

Șităm kă țoșă îndat

Kînd umbra dăluc-a patriei
Prin lakrămî ni s'arată.

Astfel kînt Moldavii de Tătari robiți,
Astfel kînt pe kale abătuti, sdrobiți.
Intîlniră cete ruse și Romîne,
Ce-aș skăpat din spada xordelor păgîne;
Dar Moldavii kată robi-a libera..
Канд-ostirii Руссе ле vorbeste-аша:
„De' dî lovi Tătarii dăne kum vă plache,
„Are să se striche noa noastră pace.“
„Kum nă ne vom bate, Doamne, kînd zărim
„În robie soape, fiice ce dorim?“
Astfel strig Romîni și pe lîngă dînșii
Ordele țurbate văd trekînd kă prinșii.
Braxa stă, priveste... O femeie trece
Kă niçoare goale, noată-n xăma reche,
Kă vesminte rante, perii revărsati,
Bradele săb lanțuri, oki-i lăkrămani;
Tinerika prinsă kătre dînsul kată.
Strigă kă dăgere, kade leșinată.
Braxa reknoaste pe soția sa;
Își kema vitejii, n'al săș kal sbăra;
Sare peste rînduri, fărîmă ș'zvide
Rășii ce kătează kalea-i a inkide.
Apoi dă nvală și fărîmă amar,
Pîn'la cea din șrmă vicăț de Tătar.
Liberă totî prinșii și n'a lăi konsoartă
O primeste'n brațe; însă vai! e moartă!..

Mărireă lui Mihail

Din trei dŕgi Romîne, cei mai mari s'adŕnŕ
Și kŕ trei koroane pe Mihail kŕnŕnŕ;
La prea mîndre mese kŕmitani'nkin
Pentru sŕnŕtatea Reșelŕi kreștin.
Dŕlcele speranșe ce pe toŕi konjoarŕ,
Împletesk kŕ roze timpŕl kare sboarŕ:
Mîna verșinalŕ, fraședŕ ka krin,
Atrŕșea din xarne sŕnetŕl divin;
Iar așentŕl voșei cei armonioașe
Se-nșna kŕ așeste vorbe grașioașe.

Tŕ reșnire splendidŕ
De minte, de tŕrie;
D'amor; șercaskŕ glorie!
Șŕblimŕ armonie!
Șe-n koama dalbŕ-a zorilor
Verșii valșri așroașe
Și pe gŕrișa verșinei

Păi roze grațioase.
 Ținește d'astăzi pământ
 K'o singură kăntă!
 Proteje-a noastră Patrie
 Și Domnăi ce-o reșină!
 Askăltă rădăchenele-î,
 Vezi lakrămile-î line
 Ce sbor kă fărâșă florilor,
 Prin spații kătre tine!"

Astfel kântă xora jănelor verșine;
 Dar Mișai revărsă lakrime divine.

II.

Domnăi trece noaptea singură în vegere;
 Inima-î rănită fărâșă spre dărgere,
 Pînă Somnăi dăche kă-aripa-î d'eben,
 Vine de-î îmbată sffletăi sff demn.
 Printre vise vede o fantasmă dăche:
 Fața-î ka lămina florilor străbăche,
 Ka torent sff soare rîdă-aî sff perî,
 Oki-î plină de lakrămi seamă rășină din cherî.
 Vălă-î alb ka krinăi grațios se'ndoae;
 Brău-î străbăchește k'arkăi țel de ploae.
 Ea vorbește... „Cetă bine voit
 „Preșesște pământ splendid viitor;
 „Însă ță perî-veî fărâșă băkărie

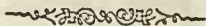
„Чеї streinī preda-vor дѣрїе k'згїе.

„Ka prin anī de kinzгї sѣ vѣ kзгѣцїдї:

„Sѣferingda 'nalцѣ popolїї robїдї:

„Ferzл vekїš prin flakѣгї asfel tineresѣ.“

Zїѣ mї dispare.... Domnл se trezesѣ.

Petru și Asan.

Împăratul Anșel șade în palat
De mai marii pșrei mîndrș-n konjșrat.
Printre kani ostei, întrș doi streini,
Doi Romșni din Mesii, mîndri ka doi krini!
— „Împărate Doamne! Ia-ne în osvire;
Dar ne lasș a noastrș veke mostenire!“
— Nș voiș pșne-n oaste doi Romșni barbari..
De vș plache lșpta, merșeș la Bșlgari!“
— Împărate Doamne! nș se kade șie
Asfel de mșstrare kș asfel de mșnie!„

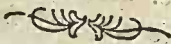
Anșel trașe o palmș fratelș primar.
El înklinș kanșl; însș șemș-amar.

P'o mșgșrș neagrș șei doi frașl s'adșnș;
Șerș șș nș moarș șrș de rșsbșnș...

Dșpș-a lor kemare. Mesii și Bșlgari,
Se kobor din mșnte șșb șei frașl primari.

- Sate mi dinștări țelor doī se-n kinș.
 Tremșrș, pșleste fala Bizantinș.
 Anșel pasș insș spre reskșlștori.
 Ței doī frașđi vorbirș kștre lșptștori:
 „Pșnș kșnd romșnșl kapșl o sș plece
 „Șmilit sșb jșgșl tiraniei greșe?
 „Țela țe dș viada, prin trșn mașik vis,
 „Înșerșl sșș dșlșe noș a trimis,
 „Și ne a zis: pșrșededș kș îndemșnare
 „Și vș bateđi mândrș pentș neașrnare!”
 „Domnșl țatșlora asfel a voit.
 „Nș sîntedș poporșl Domnșlșl ișbit?
 „Greșii, prin mândrie, și prin nekredîndș,
 „A perdșt amorșl dela providîndș.
 „Domnșl ne trimite în așest rșsboi..
 „Krededș întrș dînsșl și va fi kș voi.“

Asfel ei vorbirș kștre lșptștori.
 Și atakș p'Anșel prin adșnșl ștrimtorș,
 Kșm din mșnșđi se varsș, șrlș kș șrșie,
 Șndele de ploae dșne vijelie,
 Se kobor romșnșii spre vrșjmanșl în vșl...
 Anșel perde lșnta și soldașii sșl;
 Și abia k'o sștș de vitejș, prin anș
 Romșie de sșnșe, Împșratșl skapș.

Dumbrava Roșe

I.

Voî ce-n kârsâl viepעי, frașed legъnaci,
De frъmoase zile dъlce vъ-mbъtaцi;
Mъritori! nъ kredeцi traișl fericiț,
Zilele senine, fъrъ de sfъrșit!
Și voî ce de lakrimi și d'amъrъчune,
Vъ xъbницi în viaцъ șfletele jъne,
Nъ gъndiцi kъ-n noantea tristelor dъreri,
Pentru voî sînt moarte dъlçile plъcheri!
Viaцai ka nîrișl ce ne skъrta-î kale,
Trece kъnd n'o verde și frъmoasъ vale,
Kъnd prin stъnci șlbateci, sterne, dъrçrate,
Ce de dorșl morçei șfletșl abate!

II.

Kъ kъmașe verde fișçratъ-n așr,
Kъmpșl sa-n velit;

Pe rșine dalbe satě-aș rșșrit;
 Abondința varș fragedș-î tesar.
 Fetele, sșb arbori kolo dșșșesk:
 Albele lor feșe gracios lșșesk;
 Din flori din koside ele fak kșșșne,
 Mîna lor le pșne

Pe mormîntel țelor țe aș perit în dor,
 Pe kșșșia lșșteî pentrș țara lor.
 Bșkșria dșșșe deskredesçe fața

Tristilor bșșrîni;
 Pentrș ori țe mșșș — e frșmoasș viadã..
 Se-n mșșșesk pe brade, kopilamî romșni,
 Kșșm în primșvarș flori mi frșșzioare
 P'arbori mșșșresk;
 Pșșșel lor strșșșșe ka ploaia kș soare;
 Mșșșele kș lakrșmi kșșșe țer privesk.

III.

Asfel este țara sșb Stefan țel Mare;
 Dar statornicie fericișea are?
 Krivșșșel mșșșesçe; mșșșșii per în nori;
 Șnaîma krșșș-n ținșe pe lșșșșitorî.
 Flakșra se'naldș ka țarbatș parș;
 Ostile poloane se rșșvarșș-n țarș.
 Albert în Moldova fosta șșilit
 Într'șn timp n'ainte, kșșnd a fost venit
 Șș robeaskș țara kșș armii nșșmeroase.

Къчи silit, s̄skris'a akte r̄șinoase
 Ши plek̄nd, v̄zst'a çei mai bravī ai s̄bi
 Secerađi de moarte la Kosmin prin v̄bi.
 Катъ с̄-ши resb̄ne ши nimik n̄-mb̄z̄n̄b̄
 În t̄rbat̄ș-i s̄flet anriga f̄rt̄z̄n̄b̄.

IV.

Albert face șhire l̄și Stefan Țel Mare.
 „S̄b denși p̄sterea ши armele barbare!“
 Pentr̄ș-aȚeste zise Domn̄șl iș skriea
 Aste vorbe d'albe: „vino de la ea!“
 Iap l'ai s̄bi le zice: „În aȚeast̄ l̄șme
 „К̄т̄ Țeresk̄șl soare va p̄rta șn n̄șme,
 „Nimeni n̄ va șp̄ne, k̄t̄ am vied̄șit,
 „К̄ a k̄lkat strein̄șl ast p̄m̄int ișbit,
 „Și-a ḡșit în Țar̄ș k̄Țete-n josite,
 „Inimi degradate, braȚe p̄trezite!
 „Alergađi s̄b arme; popol̄șl rom̄șu
 „F̄r' s̄b verse s̄nȚe, n̄ va fi s̄șn̄in!
 „S̄nta neat̄șnare este o rar̄ș floare
 „Țe în s̄nȚe n̄șmai kresȚe ka s̄b soare.
 „N̄ș k̄tađi m̄șȚimea Țelor Țe șosesk,
 „Și ask̄nd în șmbr̄ș soarele Țeresk̄ș:
 „Inima la dor̄și e mai k̄ld̄șroaș;
 „Steaoa-n noante l̄șȚe, e mai l̄șminoaș!“
 Zice; Țere kal̄ș-i.. brava l̄și armie,
 Șure k̄șm̄ia l̄șntei pas̄ș k̄ș m̄șndrie.

Към с'азде поанта де лонедї lovind
 În kadenцъ faga lakълї dormind,
 S'азzea ми marmъл четелор де царъ
 Мїндre ми воioase алергънд съ nearъ!
 Се пъrea k'ачеле мїї де Ізнтъторї
 Аъ эн singър сѣflet. Се vъrsa de зorї.
 Към o noante лїнъ gradъal se-n тїnde
 Fъръ съ маї lase lokъл че konrїnde,
 Чetele Moldave-n'ainteazъ лїn,
 Шї че lok анъкъ къ тъrie-n пїn.
 Към эн рїщ s'арънкъ їнtr'o mare лїнъ,
 Шї apeleї ne valъrї, palide desbїvъ,
 Asfel ми Moldavїї prin Polonї їнtraщ
 Шї al lor fel prin зnda de Polonї пъstraщ
 Saщ prin armatъrъ, portъл-че-ї mїndresче;
 Saщ prin аперїmea че-ї deosebесче;
 Asfel към aprїnde dorъл їnfokat,
 Inimile kalde, їнtr'ен sъrъtat,
 Кънд съ mъsъrаръ chele doъ-armate,
 Їn lovїrea кръдъ чeаркъ volъntatъ;
 Dar преkъм iar сѣfer, aspъ se remping,
 Браgele ръnїte че de рънї s'ating,
 Ostile амїndоъ sъb a lor lovїre,
 Чeаркъ d'o потрїvъ tot o сѣferїre.
 Lemїї caщ de fъga... Чеї маї арзъторї
 Kad sъb ferъл nostrъ ka пїпнїnde florї.

V.

Че аї фѣкѣт vitejii plini de bѣrbѣdie,
 O trѣfame реѣ! Eri тѣ кѣ mindrie,
 Le-mѣrѣdia-i al цѣrei lѣdat пѣmint,
 Astѣzi n'aѣ niѣi lokel ѣnѣi strimt mormint.
 Корпѣrile moarte zak ne кѣmнѣl реѣе;
 Чеата ѣnor vѣltѣri ne d'assѣra treѣe!
 Mina ѣnѣi frate n'a-n kis okii lor.
 Lakrimi nѣ nikarѣ p'al lor negrѣ dor!
 Шѣnѣi, trѣfame реѣе! кѣчи a ta mindrie
 A lovit кѣ moarte splendida Lexie!

VI.

Mii de plѣgѣri arѣ. La fie че plѣg,
 Zeѣe кѣте zeѣe robii lemi se-n jѣg;
 Asfel arѣ кѣmнѣl; iar prin arѣtѣri,
 Tot кѣ dѣnѣii Stefan seamѣnѣ pѣdѣri.

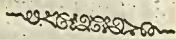
VII.

Doi triminii de Ѣngѣri la Stefan sosesk.
 „Doamne! тоѣi krestinii азi te ferivesk;
 „Dar ilѣstre Stefan! тоѣi se roagѣ ѣie,
 „Pentрѣ robii vostri prinѣii in бѣтѣlie...“
 Asfel zik triminii; dar Stefan ѣel Mare

Iată kəm respunde plin de țarbșrare:

- „La vecinii nostri prăzi noi nș kștșm;
 „Însș kșnd ne kalkș, șșim șș nș-apșrșm:
 „Nș-ı în datșl nostrș kșșda tiranie;
 „Dar șș asșrș esemnlș am voit șș fie:
 „Din așeastș fantș nasșevor dșmbrave
 „Șe ar vorbi prin veakșrı d'armele Moldave.
 „Noı skrim istoria, nș ne kșrđı șe per,
 „Și ne frșnđı de popoli kș palomș de fer!“

KURMAREA TOMULUI I.

NOTE ISTORICE.

Ana-Doamna.

En 1330 Charles I Roi de Hongrie leva une nombreuse armée pour marcher contre Jean Bassarabe. Il entra dans le banat de Craïova et s'empara de la Capitale de cet état... À cette nouvelle, Bassarabe fut surpris. Il voulut se servir des voies de la négociation avant d'avoir recours aux armes... Il lui envoya une députation.. Le roi fut transporté de colère aux paroles des ambassadeurs. „Allez, dit-il, dire au Voévode Bassarabe qu'il n'est que le berger de mes brebis; dites, lui que je viendrai le rétirer par la barbe de son reduis pour l'emener prisonnier...

L'armée du roi eprouva bientôt toutes les horreurs de la famine.. Dans une pareille calamité Charles devint à son tour humble: il implora la paix. Bassarabe la lui acorda.. il consentit à accorder au roi la possession de Severin et à se reconnaître grand vassal de la Hongrie. Mais les boyards refusèrent d'obéir à leur prince et de reconnaître cette paix... Le roi était obligé de

faire passer son armée par un chemin qui traversait des montagnes.. Au moment où le roi passait sans inquiétude par une vallée,.. il se vit tout à coup assailli par une pluie de flèches et de pierres.. Il se vit entouré de tous côtés; il n'y avait aucun espoir de salut, et ce fut le 10 novembre que commença le plus terrible carnage.. Quatre jours les Hongrois reçurent la mort sans pouvoir la rendre... Niclas de Transylvanie, Michel de Possega, Andrée de Stuhlwessenbourg, vice chancelier du roi.. tombèrent sous les coups des Valaques... Le roi changea son habit avec Dessio, et suivi de quelques fidèles serviteurs, il parvint à se sauver, tandis que Dessio, pris pour le roi, fut massacré..

L'entrée du roi à Théméswar déchira les coeurs. De toute son armée nombreuse, à peine y avait il autour de lui autant qu'il prenait autrefois pour aller à la chasse...

M. Cogalnitziانو — hist. de la Valachie et de la Moldavie.

Tom. I. page 52 53 54 et 55.

Photino t. II. p. 15.

Touroc par II. Cap. 99.

Fesler t. III. p. 133.

Bogdan în Polonia.

NOTE.

„Дзпъ малте солиі че trimisese Bogdan Vodă la Kraisl Lemesk pentră soră-sa Elisafra, pre kare o aș чершт, ми възінд къ нѣ ва съ і-о dea, a sokotit къ are vreme съ ми гъскъмпере рѣминеа са десне kraisl Lemesk къ сънѣ nevinovat ми а інченѣ а стрѣнѣ

oaste... Bogdan Vodz a prinit kx oaste mi a trekst a-
pa Nistralsi vineri isnie 29 mi a intrat la Rsmi in Po-
dolia, sambatz a sosit la Kameniuz mi de akolo a slo-
bozit oaste sz prade para.... Deyi arzind mi prdind
para, a tras la Liou mi a bztst Tirgsl mi prjin de ns
la dobndit mi snen kx singer Bogdan Vodz a lovit
kx slija in porta Lioulsi. kare semn se kxnoaste
mi astzi mi nichi Lemii ns-l tgzdesk....“ Kronika
lsi Oreke. 149-pagina.

Dumbrava Roze.

Zice Kantemir in list. osmanici regni lib. I.
Cap. V. n. 2.

„Stefan zel mare, Prinuz Moldovei, bztind
ostea Lemesk la Kotnar, kx totsl o as stins; ns-
maı cinci-spre-zeci mi as prins vii nre kare i-as prins
in jsg mi i-as silit de i-as arat in lung doz milsi, in
lat, o milz de pmint, in kare aratz, tot kx avesti
Lemi, a semnat doz pdsi ce pnz astzi se nmesk
de Moldoveni Dumbrava-Rome saș pdsi romii, pen-
trs kx s'as semnat mi szdit kx snze lemesk...“

Moldavii la Marienburg.

Zice Miron. (Vezi Leato-nisejele Moldovei. t. I.)

„Pornidsse kraisl Polonicı Vladislav Iagelo a-
szpra Krvciailor (1422) i-a trimis mi Aleksandz Vo-

de 400 de kълри Moldoveni tot intru ales, kare kълри aș arbat mare vitejie mi isbindu asupra Kruciailor, kъ deodatъ, fьkьndu-se Moldovenii a-da dosel mi Kruciaili emind dintr'o cetate ce-i zice Marienbьrg, gонind pre Moldoveni pinu i aș inșirat snre o pьdare, mi akolo pedestrindu-se Moldovenii, dьnpь obiceiul lor, mi sьpьnindu-se in pьdare, Kruciaili inkъ aș deskьlekat gindind kъ aș fьpit Moldovenii; dar akolo incept'aș Moldovenii a sьpeta pre Kruciaili, ama i aș sьpetat kьt le-a kьstat Nemuilor a da dos mi atьnui aș inkьlekat mi Moldovenii mi mare moarte aș fьkst in tr'inșii mi s'aș intьrnat Moldovenii kъ mare isbindu la tabьra unde era kraisl Bladislav, kъ mare mьlyumire mi lașde de la Krai...“

Bacа.

„De akolo aș mers la Roman in 29 noemvrie mi akolo s'a odixnit pьnu a șantea zi, pьdind mi jefind; iar a onta zi dekemvrie 7 a anrins tьrgul Romanul mi a pьrces snre Sьceava.. Mai apoi a lșat snre Bac unde a sosit lșni dekemvr. 14, mi akolo la Bac, kьm nș avea niu o grijь de niu o parte, inși lșsa oasate fьru niu o pazь, la bьxtьri mi la jokьri. De kare lșkrь, avind Stefan Vodь suire mi prinzind limbь margi dekemvr. 15, aș anrins tьrgul asupra Ŭngьrilor, kьnd ei eraș fьru niu o grijь. Deui-aș lovit Stefan Vodь.. de aș fьkst mьltь moarte mi peire in Ŭngьri.. kьu nimika de arme nș s'aș anșkat; u da fьga. Deui i vina pьranii in zaboele mi prin mьnu unde vr'o 12,000

periși s'aș aflat (Ţngşri). Mai apoi singşr Kraisl lor Mateam, rşnit de sşueatş foarte rşş, abia aș xşlşdşit prin poteci de aș emit în Ardeal..“

Kronika Ţreke-pag. 120. t. I.

Grozea Vornikul.

„In acelaş an, dşnş ce a nrşdat Petre Rareş ęara Sşkşiasckş, trimis'a Ianom Krai (Ion Zanolia) soli la Petre Vodş de Iaş poxtit sş-i fie în ajstor în po-triva a o seamş de domni Ţngşrestş kare nş vreaş sş i se plece, mi-i jşşsi oramşl Bistrięa kş tot ęinşşl în aęea ęarş... Vşzşnd Petre Vodş poxta lşi Ionam Krai, nentrş prietemşęşl ce avea şmpreşnş, şdatş a ęştit oaste mi a trimis pre Grozea Vornikşl ęel mare mi pre Barboski Hatmanşl kariş eraş mai kredinşiomş din bo-erii sşi, mi aș şnvşşat o seamş de oaste sş treakş pre drşmşl Braşovşlşi; iar altş seamş de oaste pre drş-mşl Sşęeavei, sş şntre în ęara Ţngşreaskş. Iar Ţn-ęşrii de grabş destentşndş-se ka din somn.. de şirg s'aş ęştit de rşşboi.. mi skşlşndş-se mşlşş domni din Ardeal mi alşşi, mi mşlte nşmşi şul arme avşnd, s'aş anşoniat din sşş de Braşov oaste kş oaste, mi şnterbşntaşl, as-kşşşnd şulş pre altşl armele, li se arşta vrşjmşşilor, bşlşşşndş-se ęine mi la ai sşi mi ęştşndş-se Sşkşii de resboiş; iar Moldoveniş, ama saş lovit kş dşmşi; mi dşnd resboiş vitejeste, mşltş moarte s'a fşkşst de şm-bele nrşşile, mi apoi vşzşnd Ţngşrii atita neire, aş nr-dşst resboişl, lşsa-ta toate armele mi nşşşile, aş dat dos a fşşire mi mşlşş domni aş nikat în ana Bşrşel..“

Kronika lşi Ţreke, pag. 157.

Birladul.

Kron. Öreke, pag. 126 și 127.

„În anul 6983, Sultán Mehmet, înarmînd oaste 120,000 de oameni, și oaste Túrceaskr și Menteascr, a trimis asupra lui Stefan Vodr; iar Stefan avînd oaste gata 40 de mii Moldoveni; 2000 Lemii și Öngrii, le aș emit în ainte din surs de Vrlsliș, la podul înalt, pre care i a biruit Stefan Vodr... așa i aș konrins pe Túrui o negrur, krt nr se vedea unsl pe altsl, și Stefan tokmise nrini oameni, despre lsnka Birladsl, ka sr-i amrceaskr kx bcrme și kx trîmbițe. Dînd semn de resboiș, atnrcea oastea Túrceaskr, întorkîndr-se la glassl bcrmelor și înpedekrîndr-o și ana și lsnka și akoncrînd'o și negrura, trîa și sfbrma ka sr treakr, la glassl bcrmelor; iar din dos i aș lovit Stefan Vodr kx oaste tokmitr, în zece zile a le lui genarie... Ce așa Túrui în desime trîndr-se, mslji aș perit, și mslji nrinscr vii nedestrime, și și pre acia pre toji i aș trîat, unde pre grmr, movile de cei morji aș strîns și mslji namî și sanjiaci aș perit... Și steagrî mai mslt de o srtr aș lrat...”

Maî skrie Ion Strikovski. kart. 20... „La o srtr de mii de trînrî sr fi kcrut într'acel rrsboiș... kx a vrzrt kx okii lui grmezile de oase, unde aș fost acel rrsboiș, viînd din para Túrceaskr în anul dela Krist. 1575 etc.”

Kodru Kosminului.

„Krnoskrînd sfetnicii lui Kraiș, maî ales enisko-

psl, gîndsl lsî, kь va sь faktь oaste assnra lsî Stefan Vodь.. îi zichea sь nь faktь oaste assnra drentьjei.. Iar Kraisl zichea lor: Vodь vь este lskrsl biserika sь pьziцi, iar nь de rьsboi sь grijiцi, kь gîndsl meš voi nь-l mtiцi, чi nьmai eš singr, kь de am mичene kь xaïna mea mичe gîndsl meš, în fok am bьga-o“... A emit zikьtoare la Lewi: „În zilele lsî Olbrext, sleaxta (oaste) a perit.“

Шi de ачi а trekьt Nistrь ne la Mixьcheni kь toatь oastea sa mi а venit la Koumani. Akolo mi-a deskoperit viklenia askensь; kь а prins ne Tьstsl logofьtsl mi pre Isan, de-i bьga în obezi. Iar Stefan vodь daka а îngeles kь kraisl la viklenit mi vine а ssnrьi mi а trekьt de Nistrь kь ont-zeyi mi de oameni, fьrь de adьnrьtra чei altь, de sîrg а trimis în toate pьrjiile sь strьngь osti la Roman... Î-a venit аjstor dela Ţngri mi dela дара Mьnteneaskь... Iar kraisl Lemesk а bьtst четatea Sьcheavei trei sьntьmini mi nimika n'a folosit... Birtos, voevodsl Ardealsl чe venise kь аjstorsl Ţngresk, а trimis soli la Olbrext krai sь-i suse kь va veni singr pentрь паче mi ne Stefan kь mlte kьvinte l'a rьgat sь faktь паче kь Kraisl Lemesk, mi аша аš intrat la mijlok... mi saš înpьkat... Чi Kraisl n'a mers pre kalea pre sьnde venise, чi pre altь kale pre sьnde era дара întreagь, snre kodrs Kosminslî. Simьind Stefan vodь kь Lewi nь merg pre sьnde venise... а trimis dsne Kraiš de l'a rostit sь nь ea snre kodrs, чi ne sьma ne sьnde а venit... чi Kraisl.. n'a bьgat seamь, чi mi-a пьzit kalea snre kodrs Kosminslî.. Deчi Stefan.. аš trimis oastea sь se аuьче kalea la kodrs Kosminslî, sь taie пьдьrea, sь о încьizeze ka sь о noatь porni sь kazь

asupra ostii, daka vor intra Lemii în pârşire... Iarşingur Stefan Vodă kă toată oastea a tras dşne dînşii... mi a patra zi î-a ajuns întrînd în pârşire joi la 26 okt. mi lăşnd ajstor dela Dşmnezeş, iaş lovit din toate pârşile, mi pârşind kopaciî ceî încinagi aşupra lor, mşltă oaste Leamă aş perit, şniî de osteni, alşii de şşrani ce le koprinsese kalea... mi alşii de kopaciî încinagi. Ama perzînd pşşcele mi lăşind steagşrile, karele toate le aş adşnat Stefan Vodă; earş Lemii şine înkştro aş nşşt, ama s'aş risinit prin pârşire şnde pşşini aş mai skşpat afarş, mi şingur Kraişl kă pşşini ce şşmşese, şşşngşndş-se, saş adşnat într'sn okol la sat la Kosmin mi de akolo bşşşindş-se, a emit la Černăşşii. Iar oastea lşi Stefan, kă dînşii de asemenea merşea bşşindş-se mi tşindş-se, kştniçî açi pşşini Lemii ce emise din kodrş, nş vre fi skşpat, de nş s'ar fi înkşrkat ai nostri la karele kşşieşti... Akolo a venit veste lşi Stefan Vodă kă şine mi altă oaste Lemucaskă în ajştor lşi Kraiş.. a trimis pre Boldşr vornikşl în potriva açi osti mi aş zis şş le dea resboiş... Şi îndatş î-a risinit mi pre açiia, kă ajştorşl lşi Dşmnezeş... Trekşnd Kraişl Prşşşl la Černăşşii, î-a lovit o seamă de oaste a lşi Stefan Vodă de î-aş risinit mi î-aş tşiat, kş abia a skşpat Kraişl kă pşşindş oaste de a sa.... Aflatş'aş la açi şşboiş perigi oamenî de frşnte dela Lemii doi fraşii Tinçeski mi Nikolae voevodşl Rşski mi Gabril din Maraviş mi Xerbor; amşjderea doi fraşii Gratof: Xşmiski mi Mşrdelio mi alşii mşşii, şine-î poate skri kă amşşşntşl ne toşii!. alşii aş kşzş la robie; Tşçinski; Svingner; Potgomot de Krenaş; Broxoski; Gargoviski mi alşii... pre şniî iaş fost şşşşşrat ai nostri kşte doi de pâr...

Kronika-lăi Ţreke pag. 236. Leatoniseu. Mold. t. I.

Mihai revenind de la Dunăre.

„Дяпе че а trekăt Дѣнѣгеа, într'o dimineață, mergea în aintea ostilor кѣ mease amici; чинчи-zeчи de кѣлгегѣі îl зрма кѣт kolea, apoi ostile mai departe. Akolo Mixai Vodă a dat peste doi Тѣгчи, kari, siliuți fiind, l'aș înștinuțat кѣ нѣ departe 500 Тѣгчи pradă mi ard pinștăl ачела (al Valaxiei). În potriua ачелора pornind viteazăl domn Mixai, нѣмаі кѣ ачѣі шase, pe пай-sure-zeche Тѣгчи нѣмаі el кѣ brinka lăi kiar i-aș тѣіat, ajstat apoi de аі съі, pe мѣлуі аș тѣіat, pe чеі аллѣ i-aș фѣгѣrit mi аша s'a internat în Тіrgoviste mi akolo s'a odixnit..“

Valter l. c. p. 252 (vezi kr. lăi Шинкаі pag. 264 mi 265).

Kalugărenii.

„În 13 август 1795, de dimineață, Mixai Vodă, sfărșindă-mi pregătirile, гѣдикѣ, împreună кѣ ostamiі съі, гѣгѣчѣні кѣtre Дѣмнезеѣ apoi îndrentăndăse кѣtre дѣншіі: le zise: „съ ми адскѣ а minte de vecea lor vitejie; кѣ okazia era frămoasă, mi кѣ de o vor perde, anevoe o vor mai кѣstiga. Тѣгчиі, адѣoga el, сѣnt sneriauți de аtitea perderѣі; oramele lor сѣnt koprinse; мѣлуіmea vѣгѣmauilor нѣ trebăe съ-і snerie, de vreme че Sinan a lăsat chele mai бѣne ale sale os-

tiri în garnizoane... afară de aceasta, le mai zice să
 mi adăck aminte de krșzimea vrăjmașilor care ne
 iartă nici o dată pe birșii, kă atăt mai măt pe aei
 ce s'aș resklat; kă ne este destel kă aș skștrat jș-
 gəl robiei, kă aș înoit vekile legătșri kă Transilvania
 mi kă îmbratsl, daka, printr'o fantș strșlșvitș, ne
 vor kșta ș întemeieze ayeastș ęeneroasș hotșire;
 kă a venit timpșl ș se lșnte nșternik pentș liberta-
 tea mi ęinstea relięiei lor, mi ș dovedeaskș Tșrșilor
 kă d'aș șșrnat înainte ęara lor, a fost nșmaș din pri-
 ęina neșnrei." Mixai trece podșl în kanșl a ont mi
 de ostăș mi se arșnkș kă fsrie așșra Osmanlıilor
 (Valter). Patrș paș, Sștșrși Moxamet; Xeider, Xș-
 sein mi Mșstafa srijinesk kă vitejie nșvala Romșni-
 lor (Xamer). Dar izbirea Romșnilor fs atăt de fsri-
 oasș, în kșt kă toatș înnotrivirea avantaęioasș a Tșr-
 șilor, nșvșlindsi, așșnerș, la ęele întși kortșri ale or-
 diei. Tșrșii, aștaęi de pozięie, de nșmșr mi de ma-
 kinele de resboiș, își vin kșrind în sine mi înęen a
 se lșnta kă nșterile; bștaea se întinde preste tot fron-
 țel armatelor mi ęine mai mșlte oare, nșnș ęe Tșrșii,
 fșkșnd o izbire mai nșternikș, isbștesk a înpinęe pe
 ai nostri kă șn nștrar de miliar în apoș mi ale lșa
 toatș artileria. (Valter). Mixai ne se deskșrajazș;.. El
 nșvșleste din noș așșra Tșrșilor, fșkșndșle mare o-
 mor. Albert Kirali, ęeneralșl șș, ea înapoș doș tșșri
 (Engel'); dar vrăjmașii se apșrăș vitejeste; înpros-
 pștarș ostile, lșkrș ęe ne pot face Romșni; mi-i re-
 lșning inderșt, așel a șrmat lșnta de dimineatș, nșnș
 la skșpștatșl soarelsi...

„Mika oaste romșnș, înpovșratș de nșmșrșl vrăj-
 șașilor... se traęe în apoș.. retraęerea ei este fsș-

moaşţ mi metodikă... Soarele era aproape de scăpătat.. Mihaï mai are însă o speranţă: trimisese de dimineaţă să keme o cheată de pedestriime ce se afla de parte de tabăra... sosi-va oarbă la timp? De la această spânzura soartă bătea. În scurt, pe la scăpătatul soarelui, acest corp soseşte, mi Mihaï kăţ a se folosi de dînsul.. el însuşi plimbă privirea pe kămpul băţii; vede întokmirile Tărcilor, mi dăpă dînsule însi întokmesce pe ale sale. Sinan, văzînd retrăgerea Romănilor, lăsat'a inimă, mi în kămpul războiului, kăţta a trece podul spre a-î isbi în front, în vreme ce Xasan Paşa kă Mişnea Vodă, din ordinul lui, alerga prin pădure, kă să-î lovească la spate. Mihaï se aşeză kă cheata de kă rînd sosită în faţa Tărcilor. spre a întîmpina pe Sinan, trimite pe kăpitănel Korea... kă să isbească pe vrăjmaşii, pe la spate.. mi Albert Kirali aşeză doză tensi... într'o bună poziţie... Mihaï hotăraste a se jefi kă mi altă dată mi a kămpura birănda kă nerikolul vieţii sale. rădikînd okii kătre cer, generosul prinţ kiamă protekija... Dămnezeleşii armelor, smălţe o sekăştă ostăşcească de la un soldat, se arănkă în koloana ce-î ameninţă mai d'aproape, doboară pe toţi cei ce isnitesk a se împotrivi, aşnuce pe Karaïman-Paşa, îi sboară kămpul, îi ea steagul cel sănt, isbesce mi pe alte kăpete vrăjmaşce, mi lăntăndse voiniceste, se întoarcă la ai săi plin de trofee mi făr'a fi rănit (Valter)... Sinan ea atănuî ofensiva mi trece podul; dar d'odată se vede isbit în faţă de Mihaï, în dos de kăpitănel Korea, iar în koastă trăsnit de tensiunile lui Kirali kare, bătînd în mălugimea deasă a Tărcilor, le gărgesce rîndşurile mi le strikă toată arina dreantă. În demert lenişerii se împotrivesc kă semejie.. kăvî cele alte

чете... суниминтате, се рѣхирѣ ши иі тѣрѣск ши пе дин-
 шиі в аної. Мѣлгimea се грѣмѣдise кѣ периндіалѣ
 ла под, кѣтінд сѣ-л тreakѣ, ка сѣ skane; dar nen-
 тінд інкѣnea пе дінсѣл, мѣлгi s'arsnkarѣ в бaltѣ эн-
 де аflare moartea, внтре ачесті ereaѣ ши нашіі Хаider,
 Хѣsejn ши Мѣstafa кѣ alte kapete (Valter; Engel; Fes-
 ler; Xamer.) Вѣтрінѣл Sinan el внсші тѣрit в graba
 фѣеі, фѣ кѣлkat в пичоареle kailor ши пикѣ дѣлѣ под
 в апа Neajlovѣлѣ кѣ атіта renejsne, в кѣт isbindѣse
 де под, пердѣ доі дингi... Эп суaxиѣ анѣме Xasan...
 иі skѣлѣ... Тѣрчii че се маі вппotrивеаѣ, о eaѣ де фѣ-
 гѣ (Stavrinos, де Thon)... втнр'ачеа vreme Mixai, в
 tokmai ка semi-zeii кѣнтагi де Omer, алерга ппн та-
 бѣра Тѣрчеaskѣ... вѣзінд пе Xasan Паша, иі striga сѣ
 stea де estre viteaz, сѣ се batѣ кѣ el, dar ачеста фѣ-
 пѣа суниминтат, ши нѣ се пѣtea цине пе пичоаре де groa-
 зѣ... Ноаптеа опгi мѣчелѣria armatei мѣссѣlmanе...
 Zече мii де Тѣрчи (Sieur d'Ambey, де Thon) зѣчеаѣ
 в кѣмпнѣл вѣтѣеі... апа Neajlovѣлѣ се romise де сѣп-
 пѣle вѣrsat... Valter пе сунѣне о anecdote.. пе сун-
 не кѣ в тот тинпѣл еспедигіеі ачестеіа доі чербі в со-
 цигѣ пе Mixai, медеаѣ neklintiіі лѣнгѣ kortѣл іsі; dar,
 omorindѣse энѣл дин еі, чел alt де дѣрere, merse де се
 askнse в пѣдѣre... "N. Вѣlчesкѣ, megaz, istorik. том
 IV. pag. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

Cetatea Albă.

„Akolo энде Moldovenii се внкѣнѣнарѣ маі
 мѣлт, фѣ, в аплгareа Четѣгеі Albe.. ачeastѣ четате era
 singѣрѣл lor порт пе marea Neagrѣ... ачeastѣ mare

era odinoarъ zn lak Moldovenesk, шi domnii Moldoveni pѣrtaš titlъ de stѣpnitorii mѣrei neg.e (arhiva Romъneaskъ tom. I, foaea. 103.) Tѣrчii prigepъrъ impo-rtinđa aчestii чetъđi шi nъ ppejetarъ niči o jerfъ snre a o dobъndi. Moxamed I, dъnъ o asedie de o lъnъ, fъ silit a se trade indъrъt. (Discorso di Theodoro Spandugino Cantacuzino gentil huomo Constantinopolitano. Delle de principi turchi.) Ťrmъtorъl sъš, Sълtan Baiazid, fъ maї ferichit. La 1483 el veni kъ ostire шi flotъ nъmeroasъ sъ asedie чetatea. Ťn skriitor vekiš ne a pъs-trat amъrъntele aчestii asedei...

„Чetatea Monkastrъ (Akerman; Чetatea Albъ) se aflъ ne malsl mѣrei Negre, anpoane de gъra Nistrъ-lъi. Lokъl e foarte bine intъrit шi prin poziđiunea sa natъralъ шi prin mъniđisnea sa artificialъ, шi de foarte mare impo-rtinđu pентrъ inlesnirile џrеi, ale rîs-lъi, ale mѣrei, шi de foarte mare ppeđ шi nъme pентrъ toatъ p-ovинđiea din p-еjъr, kare nъme шi-l kъsti-gase maї ales ne timъrile kъnd Sълtan Maxomet, il bъ-tъ zn timp d'o lъnъ шi nenstъnds-l lъa, fъ gonit de rigoarea frigs-lъi шi silit sъ-l lase. Baiazid, dъnd voie la aї sъi sъ p-ade џara, шi vъzъnd kъ чеi din sntrъ nъ se miшkъ, хотъrи a anpoia armata dъne mare шi-l inkonjъrъ d'odatъ dъnъ anъ шi dъnъ rъskat, шi-l strъn-se astfel вn kъt nъ se nъtea adъче saš skoate nimika. Vъzъnd ne lokъitori чerbikomъi вn voинđa lor a-l anъra, p-egъti artileriile, вчепъ a bate zidъrile de maї mslte pъrđi, шi bъtъnds-l maї mslte zile, dъrъmase din zi-dъri atita kъt sokotea kъ oamenii sъi vor nъtea вn-tra destъl de lesne. Kъ toate aчestea p-ogъnui koloa-nelor sale ka вn lъntъ sъ rъmeze, зна dъnъ alta, шi вn dimineađa viitoare, kъm se fъkъ de zioъ, se nъserъ вn

prejșrsl zidșrilor, oamenii ței din șntrș îmi fșkșserș în rsinele zidșrși apșrșțrși foarte însemnate kș valșri mi kș șandșrși adîncș, astfel în kșt, kșnd s'aș arștat Tșrșii, la intrarea lor prin rșșțrșș, îndatș se înkșrkarș kș dînmii mi înpingîndși în apoï kș mare împetsositate, întrebșingînd șpre apșrșare șșșșș, fokșri, darde mi petre, se pșrtarș kș atîta inimș în kșt, rșnind mi omorînd, foarte mare nșmșr din ței din afarș, îi reînninsrșș mai de mșlțe ori. Dar Tșrșii, avînd oameni prea mșlși, lesne se reînviaș, mi venindșle soldașii noi în bștae, nș daș lok de rșșaos la înkonșșragi. Omorîndșse mi rșnindșse oameni dintr'acșștia, mi neavînd pe ține pșne în lokșl țelor țe linșeăș, se mikșora mereș nșmșrșl apșrștorilor mi ama șșfe-reăș kș mșlț mai mare pagșbșș prin ței pșșini kare-i perdea de kșt adșna prin ței mșlși kariï omoraș din vrșjmașii. Baizid dșne țe đinș în bștaie pe ai șși o mare parte de zi, dete ordîș șș dea șemș șș se adșne mi încșpînd bștaia, îi rekondșse în lagșr, kș gînd ka în dimineada viitoare șș se așeze armata așfel, ka împșrșgîndșse în mșlțe koloane kare șș șrmeze în bștaie șna dșpș alta, șș poatș înoi neîncștat koloanele mi șș đie fșrș întrecșșnere bștaie zioa mi noantea pșpș kșnd vor dșrșima valșrile mi vor mistși pe apșrștorï... Moldovenii dreserș lokșrile de kare aveăș trebșîngșș. Adoș zi Baizid rekondșse ostile toate la lokșl de atak kș mare șgomot de șșșnete... Dar dorînd șș șkane kșt va pștea mi oamenii mi lokșl, se xotșrși șș încșșe daka, kșnoskînd ei primejdia va pștea șș-i adșkș a se înkina... Le trimise șș sol al șșș ka șș le șșșe kș Tșrșii vin kș xotșrșire statornikș d'a nș încșta bștaia zioa mi noantea pșpș țe nș vor

Isa loksl, mi kь daka asteantь sь fie silijii, le veste kь va da loksl in pradь mi nь va kьrьa pe nimeni; iar daka vor voi a se sьpъne, va resneka a-veea mi persoance mi vor fi liberi a se retrape saь a medea... Strьngindьse atьnчi kьneteniile Moldovenilor, se хотьrirь sь primeaskь kondiijiile sьltanьslьi.. apoi trimiserь soli ka sь dea loksl... Kondiijiile пь-чii fьrь respektate de Baiazid..

Дerman mi Ion eraь kanii четьгеi mi апьгь-торii ei...

N. Вълчesкь. pag. istor. art. milit la Moldo-veni pagina 64.

Isarea aчestii четьгii din noь de la Тьrчi, sь in- timnль mai in зrmь.

„In ansl 6973 (dela zidirea Ismei) 23 Genarie, adьnъnd Stefan Vodь mьltь oaste de дarь, vrind sь rьskьmnere четьгiile karele Isase пьginii de la alгii domni, pogorita kь toatь пьtereа sa sьre четatea kili-ei, mi sosind merkьrи sьre joi la miazь-noante, a in-konjьrat четatea; insь joi nь s'a апьkat de xarь, iar vineri de dimineayь a inчeпьt sь batь четatea, mi aша toatь zioa s'a xьrьгjit пинь in searь; iarь sьmbьtь se inkinarь чeи din четate, mi a intrat Stefan Vodь in kilia, mi akolo петrekъnd trei zile, veselindьse mi lьz-dind pre Dьmnezeь, imblinzea oamenii din четate. De akolo la четatea albь s'a dьs (Akerman) mi mьltь пь-valь fьkьnd, a dobindit mi четatea albь, mi amindoz четьгеle kь mьltь vьrsare de sьпъe le aь dobindit ka-re le aь intьrit kь бьkate mi kь slьjitori. a lьsat a-kolo pre Isaia mi pre Вьxtea пьrkьlabi sь le ingri-jeaskь; iar el s'a intors la skaьsl sьь in Sьчeava...

Kronika Isi зreke. hr. mold. t. I. pag. 119.

Maи in зrmь Baiazad iar ea четatea in apoi.

Clejani.

„Атэныі Махамет беі се determină сă prefacă ȕara în pašalik tărcesk. El skrise sultanelsi, ȕerind ka s' l pсе pe dînsul gвvernator, ningind kă-l voeste mi ȕara. Pe timpul acela se afla la Konstandinonul Logofătul Stoika, acesta simȕind planurile Tărcilor, făcă un memorial kătre Sultanul, în kare arăta privileȕurile ȕării d'a mi aleye domnel krestin, mi skrise tot d'odată la boerii din nrînginat să se adăne îndată mi să aleagă domn, kăci îndependenȕa Romînilor se află în perikol, aȕentia nă perdăre timpul mi aleseră pe Radă dela Afsmagi.. mi se armară kontra Tărcilor. Moxamet беі inkă întră în ȕară kă denșmirea din partea Sultanelsi. La Gלבavî se întinninară ostile Tărcesti mi Rșmînesti; Radul bate pe Moxamet беі mi acesta se retrăe kă rșmine neste Dăpre; dar la șrmă se întoarȕe kă mai mare pștere. Se face a doa bștaie la Klejani; viktoriea inkă se deklară pentru Romîni....“ Lasricanș.. istoria Rom. 40 mi 41. —

Cornul lui Sas.

„Venea Potoski semeȕ kă izbînzile ȕe făkșseră fraȕii lși într'ăeste ȕării.... ȕe nrêkșm ziȕe Moldoveanul:“ nă sînt în toate zilile Pașii „merȕea fără niȕi o tokmcală.. La aȕel lok Kornul lși Sas.. este kotit Prștel; însă kotsul se prinde în partea despre rșșrit; iar de-

spre acea parte unde este tabăra Lemaskъ, este emită
 una Prstslsi nînz la kьmp... Într'acel lok a fьkьst o-
 stile lsi Stefan Vodъ nъvalъ asъpra Lemilor mi n'aș di-
 nst resboisl nimika Lemii, kьt într'acel resboiș, ei ama
 de sirg saș spъimîntat mi saș amestekat (Lemii,) de
 niči tьnrile n'aș anșkat odatъ sъ le sloboazъ. singr
 Potoski, pentrъ sъ i se tьnșeaskъ nъmele, a dat între
 karele xaidșilor mi apoī l'a vъdit... Iar ne Natoski..
 l'a dъs ostenii de ȕarъ la Stefan Vodъ... Miron Kostin
 Let. Moldovei.

„Ceī altъ oaste Lemaskъ toatъ a kьzst în robie mi
 mai mșlji s'aș înnekat în Prst, kьt abia a skъpat či-
 neva ka de poveste...“ pag. 230.

S'a întîmplat în domniea lsi *Tomșa Vodă*.

Siretul,

„Aș intrat în ȕarъ la Moldova de a nrъdat mi a ars
 Чернавда... Neavînd Moldavii niči o griș, fiînd pa-
 ce legatъ. Vъzînd Moldovenii așeastъ kьlkare de le-
 ce mi amșpitșrъ, nș sșterirъ, či kș toji se gъtirъ sъ
 între la Podolia sъ nrade... Iar daka aș mers, aș ars
 Chernavoda mi Iagelnija mi s'aș anșkat de Charmonajin-
 ski... Prinșînd de veste Lemii kъ Moldavii aș intrat
 la dînnii s'aș gъtit ȕe resboiș, s'aș bșlșvit mi aș emit
 înnaintea Moldovenilor la ama Siretslsi mi dînd resboiș
 vitejeste, ama aș strъns pre Lemī, kъ nimika de arme
 nș gîndea, či de fșgъ sъ skape, mi dînd în Siret, mșl-
 ji s'aș înekat; pre mșlji Iaș tșeat mi Iaș înnșns de aș
 nerit mai mșlt de 2000 în resboiș, fșrъ rъnigi mi robi.

Періт'ащ боері алемі: динте Лемі Бенглински, Пилетки;
iar ne Blides l'aş prins viş..“

Cron. Urche, pag. 160. —

Mihailü în Transilvania.

Maî tóte kroniyile mi istoriyii kare aş skris a-
ceastă lăntă, se şnesk în cele maî málte pântşri. Noi
trechem aici o skşrtare din istoria D-lşî Lazriano: „Deçi
se determină bŕtaia în 28 oktomyrie 1599, între Sibii
mi Shelinberg. Kardinelşl n'avea de kŕt 9000 de
militari din kontra Mixai avea la 30,000 mi tşnşri. Bŕ-
taia şins de la 10 oare dimineada pŕnt la 8 oare seara,
Viktoria rŕmase mşlt timp nedăçiş. Andrei Bŕçian,
Moise Sekeli mi Petre Œsar, înuinsery ne Romşniş çei
pşşî în desordine prin înuşkŕşrile tşnşrilor pînş în-
tşmşl Çisnădiei mi le lşarş kŕte va tşnşri. Atşnçî
Mixai se renezi şşrios dşne şşgarî; lovi kş sabia ne
şniş dинte ofiyeriş şşî, îi şşkş şş stea de la şşşş mi
atakş înkş o datş ne Transilvaniş osteniçî. O lşntş
şşşçeroaş mi înşşriatş se înçinse atşnçî între cele doz
armate. Romşniş înving. Gaspard Korniş mi Pankraç
Sençî se arşnkary şşbacy iaryşş şşşra Romşnilor,
dar îndemert: Korniş se prinde de Romşniş. Poloniş
kare kombŕteaş kş Transilvaniş, trek în partea Romş-
nilor. Kardinalşl, desperat, ea şşga, înşoyit de şn mik
korn de militari pŕşniçî mi osteniçî de bŕtaie... Çei
maî vitejî ofiyeri Œşşri resist înkş; dar vŕşindş-se
lşşayî de aî lor, eaş mi ei de şşga... Romşniş kornind
toatş mşniçişnea, tabŕra mi 32 de tşnşri a le armatei
Transilvane; de fie kare parte, kŕşşş la 2000 de mi-

litari... aचेastъ viktorie a Romъnilor fьkъ pe Mixai Viteazul, domn peste Transilvania... Kardinalul, vrînd sъ fьgъ, fь omorît de sekъil Blaj Eordeos... mi kanul lъi fь adъs la Mixai... че nedensî kъ moarte pe зчигъtor..“

Сорăсеніі.

„Săltanul puse în mișcare o armată de 30,000 Търци. Alesandru din România kъ fratesъș Petrъ, înarmarъ o пѣtere asemenea de mare. Stefan Batori.. espedzi pe Mixail Ratzъ.. kъ doъ miі de Sekъi, Alesandru, apropiindъse spre Fokșani, skrise vornikъlъi Dъmbravъ la Iashî sъ vie kъ tođi boerii mi sъ primeaskъ pe novul domn Petrъ. Ajъngînd nînz la satul Kopъchenii dete, akolo зn osлъđ mare fratesъș Petrъ. Dъmbravъ, kъ boerii din Moldova venirъ, în adevъr; insъ kъnd se apropiarъ, atakarъ pe neastentate pe domni la osлъđ, kъ atîta izuime, în kъt tьrbьrarъ kastrele mi impъrtiarъ miliția. Aleksanery d'abia skъnz la четatea de Fлoчi, iarъ Petrъ la Bъrъila. Între aчestea Ionaskъ impressъ pe Търци de trei пъrъđi mi-i mъчелъri fьrъ miserikordie, dъnz aчeia întьrнъ armele în kontra ъngъrilor mi-i fьgъri пъnz la Брашов. Pre Vintilъ și trimise la Bъkъresti ka sъ okъne tronul. Vintilъ domni patъ zile mi fь зчis kъ tođi ai sъi de Kъnitansl lъi Alesandru...“ Lazrians.

Doa lupte.

Ionaskъ азъind de aчeastъ întьmnlare, se întьrнъ din пъrъđile Transilvaniei kъtre Bъrъila znde era în-

kis Petrus. Predă mi arse cetatea; însă când era să
 ea kastelul cu asalt, așzi că vine un korn de 15,000
 de Turci în ajutoare în presărașilor. Lăsa Brăila, eși
 în aintea acestora mi îi bătă ama de tare, în kătabia
 skăpară la o mie de călări, (din 15 mi.) Dar așzind
 că la Tigina se strănă alt korn de Turci mi de Tă-
 tari mai mare... frânse mi pe aestia.. Tot într'ăcest
 timp 3600 Români bătăreă pșmedă Turcesk kare e-
 mise din Cetatea-Albă în ajutor celor de la Tigina..."
 Lasrians.

Apa Birsei.

Akșm Șerban (șinerele lui Mihaia Viteazul) de-
 termină să plece el însuși în Transilvania mi să kon-
 tină planul lui Mihaia Viteazul. În luna lui iulie 1603,
 trece șinși cu 4000 de călări, 6000 de pedestri mi
 cu patru țeseri. Ajungând în para Birsei, unde-l as-
 tenta Sekeli cu Turcii mi cu Tătarii, atacă în dată ar-
 mata așestia mi o pșne în cea mai mare inkărkătsă.
 Turcii țesă fșga. Sekeli se șinș inkă cu ai șii; dar
 căș în bătăie inkășă cu 4000 de inși în 17 iulie,
 Șerban trimise lui Rodolf 32 de steaguri țate de al
 țeseri, Tătari mi Turci..“ Lasrians.

Sân-Petru.

În 12 iulie într Șerban cu 7000 de călări mi
 cu 1500 de pedestri în Transilvania pe la Brașov. Ba-
 tori se pșne la Petrești cu 13,000 de călări mi cu 3000

de pedestri, Gabriil Bekliam komanda arina dreantz; sãkãisãl Traxtat cea strãngã. Kãtre searbã oastea romãnzã împãrãditã în trei diviziuni sosi mi îndatã se încerpã o bãtaie asprã între amândouã ostile. Întã se pãrea kã sã pleakã romãniã; pedestrirea încerpãse a se retrage; dar kãnd Șerban observã kã kãlãrimea Șngãreaskã a lãsat fãga, strãngã pe ai sãi pedestri mi kãlãrã mi atakã kã toatã pusterea centrãlã lã Batori, il frãnse mi akoperi un miliar de pãmînt kã kadavere. Akolo kãzãrã la 6000 de Șngãrã, ceã alã se prinsãrã; pãrãini skãparã kã fãga. Șerban lãrã 120 de steagãrã; dar perãs mi el 4000 de oameni. Batori fãrã la Sibã..“

Lasriãnz.

Vezi mi istoria lã Kogãlniceanz, kã mai multe detalãrã în acest sãjet!

Braha Cãpitanul.

Atãncã emea Tãtariã dãnrin pãrãrã bãlãkãrã, kã vite, kã robã. Decã Moldoveniã se renezeã la Tãtariã kã sã'mã skoãrã robã; iar Tãtariã ã lãã în goãnzã de-ã goneã pãnzã ã tããã, kã eraã kaiã Moldovenilor leminãrã de-mã dãã în kau. Atãncã Șeremet (general Rãs) aã porãncãit Moldovenilor sã deã pace Tãtarilor sã nã sã batã kã dãnãã kãrã aã fãkãt pace mi nã le or da ajãtor mi or petreche rãã çine se va mai bate kã Tãtariã. Decã Moldoveniã aã încerpãtã a strãgare mi al blestemare mi a zãchere kãm n'or merçe ei sã se batã kãnd ãmã vãd pãrãncãã mi femeile mi fãçiorã lor robã la Tãtariã de-ã aszea kã ãrekile kãm il blestema. Iar el le zãchã sã nã baçe seãmã kã-ã va

skoate împărătsi mi kare va merge cu dinții, le va da împărătsi momii la Mosk, mi nu îi era mi rășină a grăi ce nu i se cădea, și om mare ka acela. Atunci mergeând cuși va Moldoveni depărțimor în a-intea obșzării săș țelnit cu vre o sstă de Tătari viind cu cuși va robii despre Iamii. Deci lovindu-i Moldovenii făr veste la gura Jijiei, i aș țiat pe toți mi i aș dat mi în Prst de i aș înecat mi i aș skos pe robii...

Kro. Breke.

Luarea Hotinului

În luna Iulie mai 1673 plecă Sultani a doua ori în kontra Poloniei, Domnii români merseră ajstor cu 8000 de oameni. Seraskerul Xusein-Pașa, vâzînd și număr atît de mic, se înfrîie asupra Domnilor mi se repezi cu hanșerul asupra lui Petriței Vodă. Asemenea mînie arăta Xusein Pașa către Grigorie Gika cănd ținură konsiliș de resbel. Prin aceste părții krsde a le Tărkăsi, se întărită Domnii mi militarii Români mi determină să treacă la Poloni, în 11 noiembrie cănd Sobieski atacă Hotinul, Petriței întoarse armele kontra Tărcilor. Aprins de mînie pe Xusein Pașa, se repezi asupra lui mi-l țeni cu însuși mîna sa... Români contribuie parte mare la decăderea bătăliei, în urma căria Sobieski, lă Hotinul.

Lazrians.

Coroba.

În 7026 august a intrat Albu Sultani cu Tătarii de la Perekon mi a trecut Nistră fără veste mi a tras

spre Prst de s'a ssit p'n la Шербанка din s'ss de Ste-
f'nestî mi s'aş anşkat a p'rdare para. Kş norokşl
vel bşn al lşî Stefan Vodş s'aş p'rijit kş oaste gata
în gşra Korobei din jos de Stef'nestî mi aş dat veste
mi p'rei de sîrg sş se str'ngş, mi daka saş bşlşuit,
s'a ssit în s'ss mi a trimis Stefan pre Petre Kşr'bbş
vornikşl kş toşî josenii. Daka aş trekst Prstşl, lşnî
dimineaşa în rşvşrsatsl zovilor, fşrş veste a lovit pre
Tştarî mi i aş rşsbit mi mşlşî Tştarî aş perit mi mşlşî
s'aş înekat în Prst mi în Çşhra s'aş înglodit, pre mşlşî
aş p'riusş vii, mi pre doî mşrzayî mari anşme Tamiz
mi Binaz... P'rekşşî aş rşmas i aş gonit preste kşmp,
tşindş-i mi sşşetindşî p'n la Nistrş şnde mşlşî saş
înekat înkş. Nşmaî Sşltansl kş pşşinî a skşpat; însş
mi el rşnit la kan... mi dşpş aşeia mi a lşat siemş
Doamşş...“

Şreke ch. n. 153.

Petru şi Asan.

Iatş ce skrie Niceta Honiat libre. I de Isaacio
Angelo Cap. 4. „Mşrind femeia lşî Isaac Angelo, aşes-
ta mi-a nşs în kan sş-mi ea femeie streinş mi prin
solî neşind ne fata Beleî III reşele Şngariei, kare nş
era înkş în vîrstş de 10 anî.. a porşnuit ka keltşeli-
le nşnşei, sş se adsne dela çetşyenî mi dela şarş,
lşkrş kare a nemşlşşmit ne toşî; iar mai ales ne bar-
barii lokşitori ai Emşlşî kare mai n'aînte se nşmeaş
Mizi, iar akşm Vlaxî... nentş lşarea venitşrilor mi
alte stoarşeri, s'aş skşlat la arme. Kşneteniile rşs-
koalei aş fost doî fraşî din neamşl aşela (adikş din

Români) Petru și Asan, care, ca să nu se vadă vre
 un pericol a se skula la arme, a mers la împăratul în
 Kinsela și aș cerst să se primească în numărul os-
 tasilor și să li se dea lokul din muntele Em ce nu
 mult venit adăcea. Ne kuptînd cele dorite, mormă-
 iăș ka niste nebăgăni în seamă și nefolosinți și aș
 făkst vorbe mai kă îndrăzneală kă kare deskonerea
 ce vor să fakă daka se vor înterna akasă, mai virtos
 Asan ce era mai îndrăzneț și kărsi, dăne ordinel
 împăratului, i s'a dat o palmă.. Iar Petru sunl din frați
 și a năș koroană de ar și s'aș înkălțat kă kălțun
 moxoriți.. Deși a înkonjrat Prăslava și vărînd kă
 nu o vor pstea bate, o aș lăsat, și nogorînd-se din
 Em aș bătst multe orame de ale Grecilor.. "Acesti
 frați kă Români și kă Bălgarii zmară resbelul și
 bătăre în mai multe rînduri ostile împăratului.. Pînă
 în sfărșit ei proklamăre din noș, rigatul Bălgaro-Ro-
 mân, zăria din acesti doi frați etc.

Movila lui Răsvan.

Iar Bator Sigmon alece ure Răsvan domn în
 Moldova și i orîndăeste 12 mi de oaste Ţngrească
 să meargă asăpra Ieremii Vodă. Lăînd veste Ieremia
 Vodă de nogorirea Ţngurilor, prekăm a năstă a străns
 oastea pzei și s'a gătit a stare kă resboiș. Era într'o
 dăminikă kănd s'aș anroiat ostile Ţngrestii de Să-
 viava.. Și a tokmit ostile Ieremia Vodă la sat la
 Areni... Singur Ieremia Vodă fiind în biserikă i-a dat
 svire kăm ostile vin și se anronie de ostile pzei..
 Kănd Ieremia a emit la osti, tămpinată s'aș ostile de

toate p[er]gile mi d[un]e k[er]t[ur]-va l[an]t[ur] între osti, îndat[ur] înbr[ur]b[ur]t[ur]înd[ur]-se fr[un]tea ostilor Moldovenest[ur], aș fr[un]t ne Ţ[ur]g[ur]ri... Osteni[ur] l[ur]i Ieremia Vod[ur] aș prins mi pre R[ur]svan Vod[ur] în f[ur]g[ur]... St[ur] movil[ur] mi ak[ur]m pre dr[ur]m[ur]l b[ur]c[ur]i dela S[ur]viava kare se nemenește *Morila l[ur]i R[ur]svan*... Iar pre Ţ[ur]g[ur]ri i-aș gonit ostile p[ur]n[ur] la m[ur]n[ur]i, k[ur] mare v[ur]rsare de s[ur]n[ur]e.“ Kronika l[ur]i Miron Kostin pag. 218 Leaton. Moldov.

Kahulul.

Împ[er]at[ur]l T[ur]c[ur]iei așzind de seme[ur]ia l[ur]i Ion Vod[ur] (Ionask[ur]) mi k[ur]t[ur] pag[ur]b[ur] i-a f[ur]k[ur]t, a sokotit s[ur] strop[ur]mask[ur] p[ur]ara Moldovei k[ur] tot[ur]l... Ion Vod[ur] mi aș înp[ur]g[ur]it oastea în trei-zeci de p[ur]l[ur]k[ur]ri mi la tot nil- k[ur]l a p[ur]s k[ur]te o p[ur]suk[ur] (t[ur]n) mi avea mi out zeci de p[ur]m[ur]i (t[ur]n[ur]ri); iar toat[ur] oastea l[ur]i Ion Vod[ur] era de trei-zeci mi, f[ur]r[ur] prost[ur] mi ad[ur]n[ur]t[ur]r[ur]... La închen[ur]st[ur]l r[ur]sbois[ur]l[ur]i zik k[ur] o seam[ur] de Moldoveni s[ur] fi înkinat la T[ur]c[ur]i, mi T[ur]c[ur]i s[ur]-i fi p[ur]s în fr[un]tea r[ur]sbois[ur]l[ur]i de s'a onrit fok[ur]l în tr[ur]n[ur]i mi aș perit k[ur] tot[ur]l. Deci Kazaci l[ur]i Ion Vod[ur] k[ur] fok[ur]l mi Moldoveni k[ur] f[ur]s- t[ur]rile ar[ur]nkaș k[ur]t n[ur] se s[ur]iaș T[ur]c[ur]i[ur]i ce vor face, mi v[ur]z[ur]înd T[ur]c[ur]i[ur]i ne Moldoveni k[ur] vor s[ur] moar[ur] de k[ur]t s[ur] n[ur] birsiask[ur], k[ur] m[ur]lte mestem[ur]g[ur]ri s'aș nevoit s[ur] am[ur]peask[ur] pre Moldoveni s[ur]-i d[ur]k[ur] as[ur]ma p[ur]m[ur]celor, vi v[ur]z[ur]înd Moldoveni mestem[ur]g[ur]rile lor. n[ur] îi gonea m[ur]lt vi n[ur]mai p[ur]n[ur] daș dos[ur]l.. Deci l[ur]s[ur]înd T[ur]c[ur]i[ur]i partea desure Kazaci, k[ur] toat[ur] p[ur]sterea s'aș întors sure Moldoveni; iar[ur] c[ur]i staș ama k[ur]m ar fi hot[ur]r[ur]i s[ur] moar[ur].. Mi m[ur]lt[ur] moarte s'a f[ur]k[ur]t în ambe-p[ur]r[ur]ile,

къ нѣ era a кълкаре пре пѣмѣнт, че tot пре трѣнѣри
 de om, ши маї апої, аша агроане се бѣтеаѣ, къ ши
 мѣнїле ле обосїсе ши армеле шиї скѣпаѣ; ка ачела
 прах сѣ фѣксе кѣт нѣ се маї кѣносчеа чїне де а кѣї
 este, нїчї де сїнеде се аѣзеа, ши де трѣснетѣл пѣшче-
 лор де амбе-пѣрїїле, кѣт нїчї пѣшканиї, нѣ счїаѣ ѣн-
 де маї даѣ. Де чї Ion Vodѣ а їндрентат пре аї сѣї
 din apoia пѣшчелор (тѣнѣрилор) сѣ се маї одїхнеаскѣ
 пѣрїїтел ши Тѣрчїї ашїндереа... Аѣ дат о ploae mare
 де аѣ мѣїат прафѣл де пѣшкѣ. Де ачї н'аѣ fost Mol-
 dovenilor де нїчї ѣн folos къ лї саѣ мѣїат пѣшчеле...
 чї нѣмаї din мѣнѣ аѣ кѣѣтат а се батере ши нѣ се
 пѣтеа снрїїнї де мѣлїїмеа Тѣрчїлор... Маї апої оасте
 Тѣтѣраскѣ ї-аѣ lovit де ле аѣ кѣѣтат а dare dos ка сѣ
 skane ши Тѣтариї її gonїѣ ши її аѣнкарѣ jos.. Нѣмаї
 pedestrїмеа ши оастеа де стрѣнсѣрѣ аѣ рѣмас, ши 300
 де kazachї. Чї fїїnd ши Тѣрчїї obosїїнї нѣ пѣвѣлеаѣ а-
 ша. Ion Vodѣ, скѣпѣндѣсе де оастеа кѣлѣреаѣ, ши
 а дат glas ка сѣ pedestreaskѣ тоїї.. ши пѣвѣлїнд къ
 дїншїї, їнсѣшї Ion Vodѣ, аѣ лѣат пѣшче къ їѣрѣшѣ де-
 ла Тѣрчїї, ши legѣnd табѣра, с'а дат їнапої ши с'аѣ tras
 лѣнгѣ sat ла Rѣskanї де саѣ їнгронат (дѣнѣ шанїѣрїї)
 їар Тѣрчїїї, daka саѣ стрѣнс тоїї, їаѣ їнконїѣрат... Кѣ
 toate тѣнѣрїле аѣ їнченст а батере їнтрѣншїї, че нїмїка
 нѣ ле strika къ се шенїѣїсе bine.. ѣнде треї zile с'аѣ
 апѣрат. Де чї vѣзїнд Ion Vodѣ къ фїлмїнзеск ши mor
 де sete, ши прахѣл де пѣшкѣ с'аѣ їнпѣїїнат.. а soko-
 tit.. сѣ факѣ къ Тѣрчїїї паче, ка сѣ skane (не аї сѣї)
 де moarte. Тѣрчїїї бѣкѣсрїшї се пїїїмїѣ.. аша trimї-
 serѣ Тѣрчїїї ла Ion Vodѣ де-ї їѣрарѣ, ка сѣ-ї дѣкѣ vїѣ
 ла їмпѣратѣл, сѣ-ї sloboazѣ не ла kasele lor не тоїї..
 Тѣрчїїї daka л'а dobѣндїт їн табѣра lor.. Л'аѣ дат де

viș de l'aș legat de koada a doș kəmīle mi le aș slobozit prin tabră de l'aș fărmat... ai lsi aș intrat în tabra Tərceask, mi akolo, t̄ind mi omorind, aș perit toți vitejeste p̄nz la znl..“

Kron. Ŗreke. 195.

Seraskerl Tərcek str̄nse oaste de 200.000 b̄rbați mi veni k̄ 120 de t̄nșrī. Černeski (Hotmansl lsi Ion Vod̄) f̄ k̄mp̄rat k̄ 30 de mi de galbeni mi se retrase dela D̄n̄re s̄b preteste false etc.

Laurianu.

Avea Ion Vod̄ diitoare S̄soaik̄.. sta deosebi.. kare p̄ntr̄ m̄lt̄ dragoste ȳ avea s̄re Ion Vod̄, n̄ l'a l̄sat între oastea ȳea k̄l̄reap̄, temind̄se s̄ n̄-l v̄nz̄ boerī d̄reī etc.. Pli kem̄nd Ion Vod̄ ne Ieremia p̄rk̄lab̄l la sine, aȳsta s'a ap̄rat zik̄nd k̄ el n'a p̄st̄t p̄ȳene s̄ k̄noask̄ m̄l̄d̄imea T̄r̄ilor; iar kredin̄a lsi se va vedea k̄ int̄iș el va da r̄sboiș T̄r̄ilor, mi indat̄ k̄ nol̄kl lsi a p̄rȳes as̄nra T̄r̄ilor; iar anroniind̄se, a por̄n̄vit ste-gar̄l̄i d'a slobozit steagsl în jos mi mi aș nlekat toți kanetele la T̄r̄i...“ Aȳelamī Kronikar, vezī leaton. Moldovei.

N̄vala lui T̄reșī.

Vlad avea k̄l̄ređī mai p̄đinī de zȳe mi: s̄nt kari zik k̄ n̄maī șante mi a av̄t. K̄ aȳestia într'o poante aș p̄v̄lit în oastea im̄p̄r̄teask̄ mi mare frik̄ aș b̄gat în T̄r̄i kare kredea k̄ n̄ stiș ȳe oaste mare str̄in̄ a venit as̄n̄r̄le. K̄nd a intrat Vlad în tabra T̄r̄ceask̄, int̄iamī dat̄ l'a int̄m̄i-

nat oastea din Asia; darъ bѣtaea n'a pînșt în delșng, kѣrî fșgѣrîndșse Asianii, s'aș tras în apoi. Iar Vlad avînd kѣ sine lamnade mi fșklii în rînd merșea kѣtre kortel împѣratslșî; çî ostamiî lșî aș greșit mi așmers la kortșrile povѣzșitorilorș lșî Maxomet mi Isak, șnde vitejeste s'aș pѣrtat, omorînd kѣmilele mi dobitoacele, mi stînd în rînd la bѣtaie, foarte pѣșini așperit, darъ kare s'aș despѣșșit dela rînd, îndatъ s'aș tșiat prin Tșrçî. Pedestramiî kare era lîngѣ Maxomet Паша, fiînd tari, voîniçî, vitejeste saș bѣtat. Mai ne șrmъ toçî Tșrçii saș șvit ne kaî mi bѣtaia îndelșng aș pînșt akolo. Deçî întșrnîndșse mîntenii, se grъbeaș kѣtre kortel Împѣratslșî, çî gъsînd gata pre pѣzitori, nș îndelșng s'aș ostit. Dșne așeia s'a întșrnat șpre niansl tabereî, mi predîndșse, aș șvis pre kѣrî aș așlat akolo mi în rъvșrsatșl zorilor aș emit din tabșrș, tokmaî nșșini perzînd în noantea așeia...⁴

Kronika Шинкаî. Пау. 39. п. 2. Дșне Халко-
kondila.

Çî Valaxsl de kѣ noante aș pѣvșlit în kortel çel drent al tabereî fșrș veste, mi pъnș çe s'aș lșminat, prea mare șvidere de Tșrçî aș fșkșt, tșînd ne-nșmъraçî. Tșrçii prin tșnerek, ne kъnoskînd pre nemîçî, pre sine șb tșiaș. Dșne çe s'a fșkșt zioș, Romъniî s'aș întșrnat în tabșrș; iarъ tșrçkșl kѣ rșșine s'aș întșrnat în Odriș.⁴

Dșka în list. 139 Zantina cap. 45 Sive ultimo.—

Gergișa.

Anșl 1511 Dșne çe a doșnit Vlъdșșș karele șrmase lșî Mixnea saș Mixail III, șn an; zîçe Filstix,

a venit Mircea III Vodă feciorul lui Mixnea Vodă din Ardeal că mare marelime de Ţugărî între care mi între Vlădăru Vodă mare răsboiș s'a fâkât în zioa turgelăi din Gergița; și Părvlestii aș arătat în zioa aceea atăta inimă cât s'a birsit Mircea Vodă mi marelui Ţugărî aș perit.. Iară Mircea Vodă a scăpat neste Dăpăre.. Vlădăru Vodă a domnit doi ani. Kron. Шинкаї. пѣц. 128. п. 2.

Bătălia dela Varna.

Anul 1444. Iulian Kardinalul n'a încetat a stră-mura pe Kraiul Vladislav I până când l'a adărs să răpă pacea că Amarat II fâkăte. Căuți zicea că nă s'a năstă, niți căvenit, a face pace că Tărcii făr de scirea Pani, trebsind a se face pacea pentru folosul tatălor krestinilor, mi desmăntind Vladislav III Domnul Valaxiei pe Kraiul dela mărșerea mai în kolo de Nikonoia Bălgariei, il amărea achem Iulian, că korbiile Veneciienilor, ale Bălgarilor mi ale Panii, nă vor lăsa pe Amarat II să treacă din Asia în Europa mi să vină întră ajstor la ai săi. Că căvinte mi făr-dășinge că achestea, amărit fiind Kraiul, mi a adănat ostile, mi mergând până la Nikonoia Bălgariei, akolo l'aș întămpinat Drakula saș Vladislav III Domnul Valaxiei, desure care zice Bonfiniș; „Mai n'ainte de a „porni tabăra de la Nikonoli, aș întămpinat pe Drakula bărbătesl drent mi obla, karele în ori ce bătaie „el a fost cel mai tare mi cel mai viteaz povăzitor, „pentru că că pășine osti; dară că mai mare inimă „mi îngelenășne mi că prea mare virtătea ostănilor

„сѣ, preste nъdejdea tѣtlor, fъrъ de vr'sn ajstor strein,
 „îndelng a џinst resboiř kъ Tъrчii mare rъsboiř toџi
 „krestinii, la o laltъ lъaџi, de abia l'ar fi џinst, kъ rъs-
 „boisl aчesta ama de tare шi a înnъdinat lъkѣitorii
 „џъrii sale, kъt mai nъ rъmъsese чine сѣ lъkre пъ-
 „mîntsl. Drakъla aчesta, ka сѣ nъ kazъ sъb jъgsl Tъr-
 „чilor, find kъ akъm, foarte slъbise, la pornirea a-
 „чeasta ka la шn liman ař alergat; чi vъzînd oastea
 „Kraislъi шi sпъimîntîndse de nimicia ei, ka чel чe
 „счia пъterea îмъbratslъi Tъrчesk, karele la vъnat,
 „înkъ kъ mai mълџi ешеa, de kъџi se afla îн oastea
 „Ŗngъreaskъ, a doпenit шi rъgat ne Kraiř шi ne џe-
 „neralii lъi ka сѣ nъ meargъ mai înkolo, чi сѣ se îн-
 „toarne oastea ачeia сѣ o џinъ пре атъчi kъnd se vor-
 „адъna шi alte osti streine, адskъndse aminte шi аs-
 „пrimea crnei, kare akъm зrma, niчi se va пъtea сѣ-
 „feri. Ŗniî tълkѣiař kъvintele lъi Drakъla îн rea пар-
 „te sokotind kъ pentръ ачeia nъ vorbeste din inimъ
 „pentръ kъ ачea legъtъrъ kъ Tъrчii, чi lъkrъl de sine
 „аръta kъ toate zisele lъi sînt адечрат шi sпre мън-
 „tsire. Darъ trъgînd зrsitele ne Kraisl шi strъmъrîн-
 „дъ'l шi Kardinанlъl lъliан, n'a askъltat de Drakъla;
 „iаръ Drakъla, vъzînd kъ nimika îмъrъveste, a dat
 „Kraislъi ajstor ne fisl сѣř kъ 4000 de kълъreџi шi
 „doi voîniчi kare преa bine счiař toate lъkrъrile; аnоi
 „kъnd аř plekat Kraisl de akolo, i-ař dъrșit doi kai
 „de nespъsъ îșџime, ka de i se va îнтъmъla vre o
 „пrimejdie de kare Dъmnezeř сѣ-l fereaskъ, сѣ se
 „foloseaskъ kъ dîншii. Mai tare sпъimîntase ne Dra-
 „kъla rъsпъnsъl знъi strigoi болgare karea, la satъl
 „Sъlon, îнтреbatъ find de dîнsl desпre kъrчerea rъs-
 „boislъi ачelъia, i-a rъsпъns: kъ Kraisl Vladislav kъ

„bine va petrece; darъ гъмъшицеle ostilor celor бѣ-
 „tste mai norokoase vor fi дѣлѣ ачеia аснра Търчилор.“
 Амшндerea скрие Кромер ми алѣи мѣлѣ, кѣ
 Drakъla a dat 10,000 de кѣлѣгеѣи ѣнтрѣ аѣсторѣл Кра-
 islѣi Vedistlav, iarъ паралиномена нѣне 20,000 de кѣ-
 лѣгеѣи; чи еѣ кред кѣ нѣмаѣ 4000 de кѣлѣгеѣи ѣ-аѣ dat,
 despre care Халкокondila зиче: „Ѣн бѣтае Ромѣниѣ
 вѣзѣнд кѣ фѣг Albeniѣ, s'a ѣнтors la visteriile ѣмпѣ-
 рѣtesti ми le-аѣ прѣdat, ѣннрезнѣ кѣ kortsl ѣмпѣratslѣi,
 omorѣнд кѣmilile ми ѣндемпѣнд знѣл ne altsl, сѣтѣ-
 рѣндѣse de прадѣ, нѣ s'aѣ ѣнтors ѣн бѣтаѣе, чи ѣн табѣ-
 ra lor. Mergѣнд Краisl Vedislav mai ѣн kolo de Ni-
 konoia, la Varna, s'a ѣнтѣlnit кѣ Амѣрат II ми lovin-
 дѣse ostile, a пердѣт бѣтаѣа Vladislav, ми s'a тѣѣiat el
 ѣнсѣшѣ ѣн 10 zile a le lѣi noemvrie din аnѣl 1444 ѣн
 вѣrstѣ de 20 de аnѣ, 10 zile. Перѣт'аѣ кѣ el ѣннрезнѣ,
 афарѣ de floarea tinerilor, ми воѣниѣilor de sѣb koroana
 Ѣngariei, ми Кѣrdinelsl Islan, прѣѣина рѣѣтѣуѣи... Ioan
 Хѣniad a скѣнат de perirea dela Varna. —“ Albin зиче:
 „Din рѣsboisl de la Varna ѣн kare a кѣзѣт Краisl Vla-
 dislav, Ion Корvinsl ѣel tin tatѣ romѣн нѣskѣт, lѣѣнд
 кѣ sine ure Ромѣни, кѣ ѣinste аѣ фѣѣit, ми trekѣнд
 Дѣнѣrea tare se грѣbea ѣн Ѣngaria, prin Valaxia... Чи
 s'a прѣns de Drakъla din ѣара Ромѣнеaskѣ... Mai а-
 noi s'a ѣнпrietенit ампѣдоѣ ми кѣ ѣinste l'a slobozit la
 ale sale...“ Kron. Шinkaѣ. part. II паѣ. 7 ми 8.

Rovina.

Анѣl 1398. Мирѣea Vodѣ strѣngѣнд нѣ прѣѣнѣ
 oaste, se сѣтѣsia кѣm ar нѣtea ѣнтѣмѣина ne Тѣрѣи ми

kam s'ar pstea bate ka ei. **III** amezind femeile mi prsnii, in mntele Prarov, zrna oastea lsi Baiazid prin pdsrile cele ka gindz din kare mai mlte sint in para aceia mi o fak ne strbtstz. Zrmnd Mircea oastea lsi Baiazid, mlte vitejii fzcea, btindzse ka cei ce rmpneaz saz se dzceaaz sz prade bkate mi dobitoace. **Apa**, zrmnd oastea protivnikz, ka mare indrsnire s-az btst ka dinsa. **Zik** snii ka Mircea, knd trecea oastea lsi Baiazid prin oare kare strimtoare, n'a invetat a tzia ne nemici pnpz knd n s'a tbrif a-kolo Baiazid din sfatsl lsi Brenez mi o zi a odixnit oastea; iarz adozzi, trekndzmi oastea neste Dnzre, s'a intrnat in para sa." **Шинкаї. кр. пау. 370.**

Stefan la Moarte.

Kvintsl lsi Stefan zis in ainte de moarte fisli szz mi boeriori, la sscuava este pomenit de Kantimir in Kronichele Moldoveneszi. (Vezi kartea lsi Kantemir a-szpra Tzrciei, kar. 3. kap. 4. n. 17.)

Mihai la Vidin.

1594. Dnpz aceia s'a dzs aszpra oramelor Czrnayodz, Tzrtskaia mi Nikolopol, kare orame ka altele mai mlte kzt le az ars, strikat mi robit, apoi ka prea mare dobndz s'az intrnat neste Dnzre.... Vezi **Шинкаї** kron. пау. 252. Vezi asemenea istoria Prinzipatelor de M. Koglnicheanz unde se vorbeste de acest fant, tom. I.

Tușora.

În anul 1596. noem. 23. aș venit iară Kazachi în țară kă zn Domnitor anșme Ivan kărtra le-a eșit în ainte Petrș Vodș VII, kă oaste din șșs de Tușora mi dînd rșsboiș vitejeste, de țambe pșrgiile, aș nikat mșlgi, mi în 26 noemvr. birsi Petrș Vldș pe Kazachi mi sili de i-aș dat pre vine aș avșt mai mare, kare le mi aș lșat plata dșnș vina sa...“ Miron logofștsl, în Kronikă Rom. kpn 60. —

Petru Șciopol.

Anșl 1591... Petrș Vodș vșzșnd nevoea țreș kă Tșrchiș pre obișeșl rșș țel șnrkat mi ne ștșmpșrat de lșkomic, țrimiseserș de țerea banș șș dea mai mșlt de kșt ęrea adștsl țereș, s'aș sfștsit kă boerii țe vor face, kșm vor nștea rșdika mi alte dșri kare n'aș mai fost kă nș e de ațeasta, kă doarș nș va nștea nști ațeastș datș țara, ți ũ este kă se face obișeș, karele nș va mai eși, mi lșșnd ațeasta, altele vor isvodi, kșm s'a mi întșmulat, mi aș ales kă ațeastș nevoe șș nș ũnșeapș de la el, ți dela altșl. Drent ațeia s'aș gștit șș se dșkș din țarș nșste voia boerilor, kariș togi ziveaș șș dea ațea nevoe kăci o vor da algiș, mi țara tot nș se va mșntș; ți Petrș Vodș n'aș vrșt șș mi ea blestem așnșrșmi; ți lșșnd boerii șș-mi nșzeaskș skașnșl nșnș kșnd le va veni alt Domn dela ũmpșrșgie, el dșnș șante anș mi jșmștate ai domniciș sale ței d'a doa, s'aș rșdikat kă frșntea

boerilor, între care aș fost Stroiz logofătul, Ieremia Vornikul kă fratele său Simeon (Mogilă) kariu mai apoi, amândoi aș domnit; Andrei Xatmanul mi alți mai mslu kariu nă se îndrău de dănsul mi aș trekăt prin Polonia în Germania.

Miron Logofătul: Kron. rom. kap. 60.

Ogogenii.

În toată pacea ce avea Matei Vodă iară nă l'a lăsat Dămnzeș în odihnă; și i-aș rădikat nemik mare pre Vasile Lănel Domnul Moldovei... Acheasta fără niči o pricină s'a rădikat kă oaste asșura lăi Matei Vodă mi a venit pănă la Buză... Matei a trimis dăru ajstor la Rakonj Kraisl Ardealăi... Strănsa mi oastea sa mi însăși a pornit kă ostile supre Buză... Skrie Kementi Ionăș, despre acheasta zikănd: „În anul 1637, toamna țărziș Lănel Domnul Moldovei, din îngăduința Porței Turcesci, s'a rădikat kă oaste asșura lăi Matei Domnul mântenesk, kă karele fărăsem legătură pre kăm am skris la anul 1636, mi atribuit lă'l ajstăm. Eș am fost răndșit să merg kă oastea de ajstor lăi Matei Vodă... Lăni mi s'a fărăt zior în Valazia trekănd mărșii pre plaiș Buzăi kă vre o kăte-va mi de sărki kălăreji. Kănd am sosit eș nă bine îi merșeăș lăkrșrile, nentă kă pedestri lenădănd ne agalor, m'aș ales altul nămaï de kapul lor; Kălăreji în kă prea mormăieăș, nentă kă Lănel Vodă întrase în Valaxia kale de patru zile. Dară așzind de venirea ostilor Ardelenesci, să opărșe dela pășirea în ainte... Dar Lănel Vodă s'a fost retras, trimițând ne kămna-

tăseș Șoldon kă vr'o kăte-va miî de ostamî, am pornit într'akolo, măkar kă porșnikă cea noș era ka sê îm-
păkăm pe Lănel kă Matei Vodă..."

Pe la 1638 Lănel Vădă iară a strâns oaste mi iară a venit în țara Mănteneaskă, kare lăkră, așzind Matei Vodă, aș strâns mi el ostile sale mi a enit întră întămpinarea lăi la sat la Nenimorî pre ana Ialomigei, unde dind vitejeste bătăie, birșingă a fost a lăi Matei Vodă, kăt abia a skăpat kă pșuinî oamenî Vasilie Vodă la Brăila.

Mustafa Pașă.

La Izarea Rșmăikălsă de kătre Mixai Vitează, în resbelă kă Msstafa Pașă, iată ce zice visteră Stavrinos:

"Măltă jale se făkăse în zioa aceia mi plănșe-
rile se înșlăș pănă la țer, toți ostamii Romăni saș
înkărkat în deștă kă avere; robî mi roabe mi aș lăat
kă prisos, niminea n'a skăpat din mănă lor. Eșmoa-
șele țărkoaișe, mălt răsădate, ce staș anșșrea înkise,
să le fi văzșt atșnși jșmătate goale, deșkășe, țvș-
lindșse în zșpadă; șnele țărîte de pșr, altele de mș-
nș; nș era ostam kare sș nș dăkă kăte o țărkoai-
kă..." (Vezi kritika lăi Eșș. Predesșă asșnra kășșe
lăi Stavrinos, în magaz. istori.)

Mărireă lui Mihaî.

Tot așest vister Stavrinos zice în Poema sa;
"Atșnși s'a skălat mi s'a dșș la Belgrad (în Tran-

silvania) unde se așeză ca și reșe... Și era sokotit de reșe în tot Ardealul. Iar fiul său domnea pe toată țara.. Boerii Transilvaniei i se înkinară ca și și reșe.

Glubavii.

Radul Vodă leat 1521. pre așest Domn rădikan-dă-l boerii dela Buză, a venit kă resboi la Tărgoviste și a omorît pre Preda, fratela lui Basarab Vodă Neagoe; iar Teodosie fiul lui Neagoe Vodă, făcînd la Țarigrad, akolo a mșrit. Deși și Mexbet beg dela Nikopoi, prietensul lui preda și al lui Teodosie Vodă, așzînd de întămplarea lor, a venit kă răsboi și birsînd pre Radul VII, i-aș țiat kapul; apoi a skris Mexbet begul împărtășiei kăm kă cere țara pre el Domn, kărsia împărtășia i-a și trimis Domnia. Dar întră așeiashi vreme fiind în țarigrad și logofătul așme Stoika și prinșînd de veste a skris boerilor să rădive Domn pre Radul VIII din Afșmașii. Așesta a fost ținere lui Neagoe Basarab Vodă, îndată kă a domnit, s'a rădikat kă resboi așșura Beisli Mexmet, și omorîndși țoșii sșusșii pre kare i nșșese prin orășe, a birsit și pre Mexbet Beg (săș beș) în doș rîndșii întiș la satsul Glubavii, apoi la satsul Klejani Tărgjesti, (vezî poema Klejani.) Iar și întră al treilea răsboi, și birsit de Mexmet beg, și aș fășit în Ardeal, și de akolo, venînd kă Ţngșrii de la Ionash Kraiș, (adikă dela Ion Zanolia) aș birsit iar și pre Mexmet beg și l'a gonit din țară...“ Kr. Шинкаї пая. 145 și 146.

Lupta între Români.

Dar ștefan VI, Domnul Moldovei, ka en vârstor de sâmpre ce erea, nă mslt a gîndit kă primejdie Țugșrilor mi a toatŭ krestinătatea, ȝi el înkŭ s'a apșkat de Măntenî; kŭni skrie Miron Logofătșl în anul 7034, predatăș, Ștefan Vodŭ para Mănteneaskŭ pîrș la Țŕșșor (nă kșm skrie Engel) pîrș la Țŕșșoviste); ȝi nikșirea î-aș kștezat Radșl Vodŭ sŭ-l stea asșpîrș, ȝi kă bine mi kă pache a nevoit Radșl Vodŭ de a potolit pre Ștefan Vodŭ."

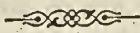
Milița.

La anul 1420 Avelash Engel skrie zikînd: „ Dșpŭ moartea lșl Mirșea Vodŭ, a arșkat șkașnșl Domnesk feciorșl lșl ȝel din ȝiitoare Mirșe (saș Mirșea Iarșșl); ȝi nă îndelșng l'aș ȝinst. Dan nepotșl ȝel din frate al lșl Mirșea Vodŭ, ȝeneralșl ȝel vestit al Romșnilor, aș arșzit de moartea șnkisłl sŭș în tabŕa Țŕșșeaskŭde lîngŭ Ȥarigrad, mi s'aș fșrișat din tabŕrș în ȝetate sșb kșvînt kă va sŭ fakŭ o probŭ iskșsitŭ, mi a slșjit dșpŭ aȝcia îmșșratsłl Ȥarigradșlșl în mșlte întșmșlŕl. Soliman (Maxomet I saș Amșrat II) a tribșit sŭ lase baterea Ȥarigradșlșl în skșrt, mi Dan s'a rșgat de îmșșratsł greșesk sŭ-l ajște sŭ se întoarkŭ în patria sa, îmșșratsł î-a mi dat o frșmoasŭ mi mare korabie kă kare Dan, pre marca Neagrŭ a venit la Dșșșre. De abia a sosit în Valaxia, mi i s'aș plekat o seamŭ de boerl: totșșl a îvins Mirșea în-

ȕiamî datъ. Dan a kemat pre ȕrçî în ajstor, Mircea
 a kȕzst la Sigismund Kraisl Œngariei karele a porȕnit
 lsi Stefan de Lomony (saŒ Loveny) ka sȕ dȕkȕ pe
 Mircea mi sȕ-l ameze în Valaxia. Stefan de Lomony
 a mi mers kȕ Mircea în anul 1420 prekm aratȕ Xri-
 sovȕl dela Katona, ȕel dat: in descensk Campester pro-
 seles, în pornirea la Tabȕrȕ lngȕ Sebem, în zioa Sȕn-
 tȕlsȕi Apostol Iakov din 1420.. Ȑi sosind în valaxia
 mi bȕtȕndse, a birsit Dan Vodȕ, omorȕnd mi pre Ste-
 fan de Lomony mi pre Mircea II..“

FINE.

Tablă de Materii.

1. Ana Doamna	pag. 3
2. Kozia	13
3. Bърладъл	19
4. Baia	23
5. Kodrѣ Kosminski.	29
6. Cetatea Albă	37
7. Miliga	43
8. Rovina	47
9. Bogdan în Polonia	51
10. Свн-Петрѣ	57
11. Moldaviі la Marienberg	61
12. Kaxъл	65
13. Solii Isi Цепен	71
14. Fenioara dela Prst	75
15. Batalia dela Varna	77
16. Ogoşenii	81
17. Доъ Lsnte	85
18. Nъvala Isi Цепен	89
19. Mixaiş în Transilvania	91

- 20.	Ana Bърсеї	97
- 21.	Grozca Vorniksl	101
22.	Domnsl Ionaskъ	103
23.	Копъчениї	105
24.	Lsarea Xotinslsl	109
25.	Vorniksl Dsmitrъ	113
26.	Mixaї la Vidin	115
- 27.	Stefan la moarte	117
28.	Koroba	119
29.	Lsnta între Romъni	121
30.	Siretsl	123
31.	Glsbavii	127
32.	Klejaniї	129
33.	Цъгора	131
34.	Kornsl Isї Sas	133
35.	Petrъ Skionsl	135
36.	Gergița	137
37.	Konsilisl Sekret	139
38.	Шербъnesti (Шернъtesvi)	143
39.	Mъstafa Pam̃a	145
40.	Kъlsgr̃eniї	147
- 41.	Mixaїș revenind dela Dъnъre	153
42.	Bъtъlia ne Gіauъ	155
43.	Movila Isї Rъsvan	157
44.	Braxa Kъnitansl	159
45.	Mъr̃irea Isї Mixaiș	161
46.	Petrъ mi Xasan	165
- 47.	Dъmbrava Romъ	167
		168
		169
		170
		171
		172
		173
		174
		175
		176
		177
		178
		179
		180

—	—	4 în lok de tombari și tombari.	131	—
—	—	12 în lok de loc vitesche tate.	132	—
—	—	16 în lok de va vitesche la.	133	—
—	—	2 în lok de vâlnitoseși vitesche vâlnitoseși.	144	—
—	—	4 în lok de vâlnitoseși vitesche vâlnitoseși.	144	—
—	—	10 în lok de vâlnitoseși vitesche vâlnitoseși.	150	—
—	—	GREȘELI DE TIPAR.	150	—
—	—	10 în lok de vâlnitoseși vitesche vâlnitoseși.	150	—
—	—	16 în lok de vâlnitoseși vitesche vâlnitoseși.	150	—

Пај.	13	rîndul	2	în lok de	are	vitesche	acr.
—	—	—	8	în lok de	suletul	vitesche	sujietul.
—	21	—	27	în lok de	marî	vitesche	malurî.
—	26	—	12	în lok de	valsî	vitesche	vâlsl.
—	33	—	3	în lok de	p'oasele,	vitesche	p'oasele-çî.
—	37	—	11	în lok de	Paņçirî,	vitesche	Paņçirî.
—	39	—	10	în lok de	flakъre-î,	çit.	flakъra-î.
—	46	—	6	în lok de	printr'a,	vitesche	printr'al.
—	48	—	2	în lok de	amorçl,	çit.	amorç'î.
—	58	—	5	în lok de	soađa	vitesche	soađa,
—	65	—	1	în lok de	Kaxexl,	vitesche	Kaxxl.
—	68	—	15	în lok de	s'arçtam,	vitesche	s'arçtâm.
—	69	—	12	în lok de	sklave,	vitesche	brave.
—	—	—	20	vitesche	imnii	rъnitori.	
—	73	—	15	în lok de	renektъм	vitesche	respektъм.
—	76	—	—	în lok de	samăñă	vitesche	seamăñă.
—	83	—	—	în lok de	rъspîndiçî,	vitesche,	rъspîndiçî.
—	86	—	—	în lok de	kъrçie	vitesche	k'ъrçie.
—	87	—	—	în lok de	çi,	vitesche	çe.
—	102	—	16	în lok de	ofserъ,	vitesche	oferъ.
—	—	—	17	în lok de	Groazea	vitesche	Grozea.
—	106	—	—	în lok de	seninî,	vitesche	senin.

- 130 — 4 în lok de romtesche, zi romesche.
 — 132 — 18 în lok de taе, чitesche taie.
 — 138 — 16 în lok de va чitesche la.
 — 144 — 2 în lok de аспintoase, чitesche аспintoase.
 — 147 — 4 în lok de sântъ чitesche sântъ
 — 150 — 19 în lok de пашъ, чitesche пашъ.
 — 150 — 24 în lok de skъnteie, чitesche skъntei.
 — 166 — 10 în lok de pentъ, чitesche: pentъ.
 — 170 — 16 în lok de kъtъrie-nyin чit. kъtъrie-lyin.

LISTA. D^{LOR} ABONAȚI.

DIN
BUCUREȘTI.

LA

MAREA BIBLIOTECA CLASICA-UNIVERSALA.

CLERU.

Sfinția sa nărinte Gri-
gorie, preot la Rada-vodă.

Abonații sâcșii prin D. I.
Xristesku.

1. D. Emanșil Angelesku, 1

2. „ Ioan George Floresku. 1

3. „ Grigorie Filite. 1

4. „ I. Xristesku. 1

Prin. D. K. Otnesku.

5. D. K. Otnesku. 1

6. „ N. Froniș. 1

7. „ K. Kojesku. 1

8. „ Z. Bekar. 1

9. „ Stefan Nikolesko. 1

10. „ D. I. Esstatie. 1

11. „ George A. Boroși. 1

12. „ Dimitrie Popniș. 1

13. „ Vasile Brezianu. 1

14. „ Nikș Georgesku. 1

15. „ Zamfir Săvesku. 1

16. „ Sk. Șlesku. 1

17. „ Alesandru Șziveanu. 1

18. „ Petre Mănilă. 1

19. „ A. Șălesku. 1

20. „ P. Dimanchea. 1

21. „ Al. Porșambar. 1

22. „ Geor. D. Floresku. 1

23. „ K. Katina. 1

Prin D. N. I. Roatș.

24. D. Nicolae I. Roatș. 1

25. „ Toma I. Tărtășesku. 1

26. „ K. Panadonols.	1	60. „ N. Bilcireskь.	1
27. „ Al Andoneskь.	1	61. „ Simeon Markovici.	1
28. „ G. Stefneskь.	1	62. „ N. T. Orъmans.	1
29. „ Al. Poenars.	1	63. „ Dimitrie Kьlogls	1
30. „ M. Baronzi.	1	64. „ George Koenцionols.	1
31. „ Iorgь Mixьleyъ.	1	65. „ Nikolae Sakoleans.	1
32. „ D. Poenars.	1	66. „ Ioan Nakь.	1
33. „ T. Bsreli.	1	67. „ Ioan K. Fьndeskь.	1
34. „ Ioan Kamъa.	1	68. „ D. Marineskь.	1
35. „ Stefan Ioan.	1	69. „ Шtefan Rasideskь.	1
36. „ Nikolae Georgis.	1	70. „ Take Sleanь.	1
37. „ St. Stoika.	1	71. „ A. Psalida.	1
38. „ K. A. Androneskь.	1	72. „ Meltiad Kостeskь.	1
39. „ A. N. Veriueansь.	1	73. „ Krist Ekonomь.	1
40. „ T. Ioneskь.	1	74. „ Madam Argira Ralet.	1
Prin Librьria Xrist. Ionniъ		75. „ Ioan Dьmitreskь.	1
K-nle Pomanov.		76. „ Ioan Zallomit.	1
41. „ D. K. Bosiansь.	1	77. „ G. Mьlyieskь.	1
42. „ Iorgь Georgeskь, in	1	78. „ П. Чисlea.	1
serviciъ komercial.	1	79. „ D. Petroliansь.	1
43. „ Nikolaie Nenovici.	2	80. „ Tejen Radьleanь.	1
44. „ Niъъ Grigoriъ.	1	81. „ Stef. Ramiansь.	1
45. „ M. S. Tьrneansь.	1	82. „ State Xristeskь.	1
46. „ M. Zamfireskь, std.	1	83. „ R. Dьmitreskь.	1
47. „ R. Sьvьsleskь.	1	84. „ Grig. K. Kirьinoy.	1
48. „ G. A. Stoianovici.	1	85. „ Stef. Rimniueansь.	1
49. „ Sp. Sьtneskь nr. nriv.	1	Prin D. Kьrneniueansь.	
50. „ Panait Alesandrь.	1	86. „ D. Al. Kьrneniueansь.	1
51. „ Nikolae I. Petrovici.	1	87. „ Sьb lokoten. Baroz.	1
52. „ Anton Kostandineskь.	1	88. „ D. Iorgьleskь.	1
53. „ Diamandi Manole.	1	89. „ I. Ralianь.	1
54. „ Markь Kovь.	1	90. „ V. Gьneskь.	1
55. „ Iankь D. Bosiano.	1	91. „ Mit. Karneniueansь.	1
56. „ Kavitan D. Popovici	1	Prin D. Шtefan Bolintineansь.	
57. „ A. Otneskь.	1	92. „ D. St. Bolintineansь.	1
58. „ T. П. Diseskь.	1		
59. „ B. Petroni.	1		

93. „ D. Bолоуънеанс.	1	Prin magazinul Xrist Ionin
94. „ Dokt. Polizs.	1	et. Komn. Rom.
95. „ Ioan Zotz.	1	126. „ Ioan K. Leresks.
96. „ George K. Тътъранс.	1	127. „ Nsmele aчестor a.
97. „ George Krзdesks.	1	128. „ bonanl nenstfindsse
98. „ Dinkъ Girleanс.	1	129. „ desuifra rzmîne a se
99. „ K. Krзdesks.	1	130. „ întreba aчeea prin
100. „ K. Balsama.	1	231. „ kare s'aş abonatş.
101. „ Str. Manolesks.	1	132. „ Zaharia Boeresks.
102. „ Vasile Iordanoviçi.	1	133. „ D. Grigorie Serzrie.
103. „ N. Xerimesks.	1	134. „ Lazr Vlъшчeanс.
104. „ N. Bзlgъreanс.	1	135. „ Nikolle Marinesks.
105. „ M. K. Mъnçislesks.	1	136. „ Тъdor Dъmitrake.

Prin D. Тъnase Olçesks.

106. „ D. K. Délesks.	1
107. „ A. Стъnçesks.	1
108. „ G. Greçeanс.	1
109. „ K. Gъleşesks.	1
110. „ T. Olçescu.	1
111. „ Grigorie Giurgiş.	1
112. „ П. Sъvesks.	1
113. „ Iosif Doda.	1
114. „ N. Bobesks Bsk.	1
115. „ K. Benesks.	1
116. „ N. S. Bъlteanс.	1
117. „ K. Zintesks.	1

Prin D. Sergiad.

118. „ D. S. Piiskъnesks.	1
119. „ K. Mъnçislesks.	1
120. „ K. Sergiad.	1
121. „ N. Andronesks.	1
122. „ Eltim. Bestelei.	1
123. „ T. Drъgъlinesks.	1
124. „ Ioan Giurkoviçi.	1
125. „ D. Шербъnesks.	1

Prin D. Argiroulls.

137. „ N. Roseti.	1
138. „ G. Kostafors.	1
139. „ Skarlat Fъlkoianс.	1
140. „ — Germani.	1
141. „ M. Laxovari.	1
142. „ N. Laxovari.	1
143. „ — Argiropolu Gr.	1
144. „ N. Manolesks.	1
145. „ N. Kъmъrъşesks.	1
146. „ George Georgis.	1
147. „ M. Lanate.	1
148. „ D. Floresks.	1
149. „ Emanoil Kinezs.	1
150. „ I. Rasti.	1
151. „ . . . (aчest nsme ns s'a nstst desuifra.)	
152. „ Ioan German.	1
153. „ K. Chernovodeanс.	1
154. „ V. Пanna.	1
155. „ Antonie Gъgis.	1
156. „ Ilie Bojeanс.	1
157. „ Triand. Пъnesks.	1
148. „ Nikolae Petresks.	1

159. „ Sterie Dimsleskă. 1
 160. „ Simeon Saçelariș. 1
 161. „ Iankă Poneskă. 1
 162. „ Grg. Nestor. 1
 163. „ Toma Poneskă. 1
 164. „ Saișiș — 3-lea. 1
 165. „ Vasile Vasiliș. 1

Prin D. Xristake Polixroni-
 ade.

166. „ Mixail Stoianoviș. 1
 167. „ Mix. K. Monasis. 1
 168. „ Xrist. Polixroniad. 1
 169. „ Пър. Kesarie Iorod. 1
 170. „ N. G. Polixroniad. 1
 171. „ State Anton. 1
 172. „ Mixale Xalla. 1
 173. „ George Moraits. 1
 174. „ George Petrino.. 1
 175. „ Teodor Demitriș. 1
 176. „ Dem. Profereskă. 1
 177. „ Nikolaș S. Gerasim. 1
 178. „ Ianake Aleksiš. 1
 179. „ Ilie Konstantin. 1
 180. „ Шабeka. 1
 181. „ George Pankă. 1
 182. „ D. Teoxaridis. 1
 183. „ N. Поповиџ. 1
 184. „ I. N. Rîmniceană. 1

Prin magazia Edit.

185. „ D. T. Basarăbeskă. 1
 186. „ G. Mavrodolș. 1
 187. „ Kolonel K. Ieronim. 1

ABONAȚII.

DIN.

DISTRIKTE.

Oranșul Pitenti.

Prin D. Grigorie Atanaseskă.

188. „ Maior A. Solomon. 1
 189. „ Ioan Răteskă. 1
 190. „ Nik Anostoleskă 1
 191. „ Dimitrie Antoneskă. 1
 192. „ Dimitrie Bozoiană. 1
 193. „ Nikolae German. 1

Prin D. Toma Fărdăesekă.

194. „ George Zisidis. 1
 195. „ Mixail Predeskă. 1
 196. „ A. T. Filinidis. 1

Prin D. M. H. Petreskă.

197. „ M. H. Petreskă. 1
 198. „ George Bărboseskă. 1
 199. „ Avik Karabet X. As-
 lan. 1

Жидеул Romană.

D. H. Măineskă.

200. „ Pitarișer. Jiană. 1
 201. „ Eliodor Bărboseskă. 1
 202. „ Търăс. Dimitreskă. 1
 203. „ G. I. Komăneană. 1
 204. „ Vasile Voikăleskă. 1

205. „ I. Toma Brătşuanş. 1	Distriktul Măurel.
206. „ Petrake Kostandin. 1	
207. „ Ioan Rădsleskş. 1	230. „ Toma Konşeskş. 1
208. „ Vasilie şeditş. 1	231. „ Petre K. Hîrîians. 1
	232. „ G. N. Stefănesc. 1
Dist. Vilcea în Vilşisl Rî-	233. „ I. Bşnescş. 1
şrenî.	

209. „ M. Vlademireskş. 1	Prin D. I. G. Valentineaş
210. „ Ioan G. Kaneleanş. 1	234. „ G. Kalineskş, profe-
211. „ N. Iakoveskş Orezş. 1	sor în Kraiova. 1
212. „ V. Jorjş. 1	235. „ Sf. sa Egşmenşl Ni-
213. „ Dimitrie Merimeskş. 1	şefor. 1
214. „ Bădea Slăteskş. 1	236. „ Komşneanş. 1
215. „ G. Marineskş. 1	237. „ I. G. Rşntşreanş. 1
216. „ N. G. Temelie. 1	238. „ Sf. sa Arximandritşl
217. „ Iosif Naigeboreanş. 1	<i>şfrosin Poteca</i> egşm.
218. „ I. Potnoki. 1	Motreanş. 1
219. „ Xar. Zşgrşveskş. 1	239. „ Serd. Grigorie. Sim-
220. „ <i>Kapitan Kalotescu.</i> 1	boleanş la Severin. 1
221. „ G. K. Brătşuanş. 1	240. „ Grigorie Mikşleskş. 1
222. „ Stefan Stamateskş	241. „ Sf. sa Nişefor Tismş-
slşvikş. 1	neanş. 1
223. „ George Bşdeanş. 1	242. „ D. K. Frşmsşuanş.
224. „ R. Broskşreskş M.	Tirşgl Jişlşî. 1
Orez. 1	243. „ G. G. Magerş idem. 1
	244. „ N. Onran Kraiova. 1
	245. „ K. M. Moskş. Tirşgl

Distr. Ialomişia.

225. „ I. Ioneskş. 1	246. „ Leontie Holvrişeanş
226. „ Fraşii Ţişvara, S.	Mon. Holvrişeni. 1
Manasia. 1	247. „ Sf. sa Ioanikie Xo-
227. „ A. Ianovişî. S. Br-	rezeanş, la monasti-
bşlemî. 1	rea Orez. 1
228. „ T. Berra — S. Dş-	248. „ Sf. sa Ieronim Bis-
deaska. 1	trişeanş, Monastirea
729. „ G. Ioan — S. Jilava	Bistrişia. 1
de jos. 1	

Moldova și Bărlad.

Prin D. A. V. Ionescu.

249. „ Iakov Fătș Bărlad. 1
250. „ K. Raklis. Bărlad. 1

ABONAȚII.

DIN.

MOLDOVA.

Prin D. A. V. Ionescu.

Bărlad.

251. „ Eman. Kostin Dok. 1
252. „ Jean Poneskș prof. 1
253. „ Nikș Filinidi. 1
254. „ Ioan Bșanilș. 1
255. „ Toma Gikskș. 1
256. „ Teodor Vălkoviči. 1
257. „ George Zmeș. 1
258. „ Adamake K. Kama-
bșr. 1
259. „ George Pșșnș. 1
260. „ Vasile Mitrea. 1
261. „ Stefan Gırgesks. 1
262. „ Ioane Zmeș. 1
263. „ Kostake Miklesks. 1
264. „ Grigore Dșșșleșș. 1
265. „ Șlisis Filalitis. 1
266. „ Doamna katerina Ra-
ds. 1
267. „ George Paladi. 1
268. „ Kostake M. Menčiș 1
269. „ Andrei V. Ionesks. 1

Tekuciș.

270. „ Skarlatș Motșuș. 1
272. „ Kostake Iakovake. 1
272. „ George Stanislaș. 1
273. „ Iorgș Nikolaș. 1
274. „ Konstandin Lena-
dats. 1

Prin D. G. Xristofor.
Iași.

275. „ Iirea Sfing. Sa Ar-
xierșș Filaret Skri-
ban. 1
276. „ Irea Sf. sa Arxie-
resl Genadie Șan-
drea 1
277. „ Sfing. sa Protosin-
gel Iosif Bobșlesks. 1
178. „ Sf. sa Ierodiakonșl
Ienokentie 1
279. „ Sf. sa Ierodiakonșl
Ieronim. 1
280. „ Ioan Mandinesks. 1
281. „ Nekșli Rois. 1
282. „ Nekșlai Tșrksleđi. 1
283. „ Nekșlai Lșșș. 1
284. „ Șimion Palade. 1
285. „ Kanișan K. Lanna. 1
286. „ G. Platon. 1
287. „ Ioan Karlșl. 1
288. „ D. Filostrat. 1
289. „ Dimitrie Mardariș. 1
290. „ G. Știxi. 1
291. „ Skarlat Romano. 1
292. „ Stefan Șaltinesks. 1
293. „ Ioan fătș. 1

294. „ Kostake Kostandi- niš	1	329. „ Panaiote Kristea.	1
295. „ A. Rъmkans.	1	330. „ D. Черкез.	1
296. „ Partene Antoni.	1	331. „ Aleks Kъliyi.	1
297. „ Ioan Bogdan.	1	332. „ Floreskъ Stefan.	1
398. „ George Frъtiņa.	1	333. „ Iordake Xarnov.	1
299. „ Angel Dъka.	1	334. „ Nikъ Lъns.	1
300. „ Nekъlae Nekъlvea.	1	335. „ Kostake Пone.	1
301. „ Iorgъ Xolbans.	1	336. „ K. Georgis.	1
302. „ Mixalake Xarrets.	1	337. „ D. K. Lъns.	1
303. „ Iorgъ Voineskъ.	1	338. „ Emanoil Lъnoni.	1
304. „ Dimitrie Melegi.	1	339. „ S Drъbiči.	1
305. „ III. Vasilis.	1	340. „ Tnirъ Dirisъskъ.	1
306. „ Kostake Talaim.	1	341. „ III. Albiniji.	1
307. „ Xarambъ Черnea.	1	Prin D. Tъnase Bolinti- neans din Bъkrenti.	
308. „ Iordake Dragomires- kъ.	1	342. „ Dimitrie Kostandi- neskъ.	1
309. „ Panaite Manуirof.	1	343. „ Suirake Drъziyeans.	1
310. „ Toma Andъniadi.	1	344. „ George Aleksandrs.	1
311. „ N. Чъkъ.	1	345. „ Aleksъrъ Jъlian.	1
312. „ Ioan Sirgiliyi.	1	347. „ Kostandin Goga.	1
313. „ Ioan Шандръ.	1	347. „ Kostand. Sъvъleskъ	1
314. „ Nikъlae Delimarkъ.	1	308. „ Aleksandrs Elefte- riș.	1
315. „ Iankъ Boian.	1	349. „ Take Anastaseskъ.	1
316. „ Vasile Bъxnea.	1	350. „ Tъnase. Bolintinea- nsl.	1
317. „ Шtefan Pavliskъ.	1	351. „ Stefan Tъnase Bolin- tineans.	1
318. „ Skarlat Tъstl.	1	Prin Fraņi Sekerъiș Ho- enti.	
319. „ Kostandin Dimaki.	1	352. „ George V. Petreskъ.	1
320. „ Teodor Bosie.	1	353. „ Demetriș Stъneskъ	1
321. „ Basile Maksimoviyi.	1	354. „ Giņъ Ioneskъ.	1
322. „ Dimitrie Zamfires- kъ.	1	355. „ Diakonъ Roset non.	1
323. „ Soltana Kostandines- kъ.	1		
324. „ Toma Vartik.	1		
325. „ A. N. Suirъ.	1		
326. „ Ilie Ikonoms.	1		
327. „ George Fokma.	1		
328. „ Iankъ Drъgiyi.	1		

356. „ Kristodor Dimitri- 380. „ Мѣхѣиѣ Іоан Тѣнѣ-
adis. 1 seskѣ. 1
357. „ Solomon Korstain. 1 381. „ Ioan Vasileskѣ. 1
358. „ Dimitrie Sfeteskѣ. 1 382. „ Kostake Чokirlan. 1
359. „ Kristodor Petreskѣ. 1 383. „ Ioan Кѣтѣneanѣ. 1
360. „ Doamna Domnika An- 384. „ M. K. Atanasiѣ. 1
tineaska. 1 385. „ Vasile Barlan. 1
361. „ M. I. Georgeskѣ. 1 386. „ N. Dimitreskѣ. 1
362. „ Petre Tomeskѣ. 1 387. „ G. X. Xristolca. 1
363. „ D-na Mariѣa Stѣros- 388. „ Giѣѣ Vameѣ. 1
teaska. 1
364. „ Aleksandrѣ Sirѣ. 1

Prin D. Bolintineanѣ.

- 365 „ George T. Stѣteskѣ. 1 389. „ Grig. Margiloman. 1
366. „ Eftixia Fѣrdseskѣ. 1 390. „ Ioan Braileanѣ. 1
267. „ V. A. Bazaka. 1 391. „ K. S. Понѣ. 1
368. „ Palѣ Mixail mi Ioan. 1 392. „ Iorgѣ Iorgѣleskѣ. 1
369. „ Kost. Grig. Poenarѣ. 1 393. „ Kostandin Laskar. 1
370. „ Kost. cf. Greѣeskѣ. 1 394. „ Nikolae Orleans. 1
371. „ Kostake Borѣneskѣ. 1 395. „ Stefan Sixleanѣ. 1
372. „ Iankѣ Aleksandre- 396. „ Dimit. manoleskѣ. 1
skѣ. 1 397. „ Anton S. Arion. 1
373. „ Nikolae Goleskѣ. 1

Prin Kasl. Polixroniad. Braila.

- Prin Administratia de 398. „ K. Polixroniad. 1
Bszeѣ. 399. „ N. G. Tetorian. 1
374. „ K. Verleskѣ. 1 400. „ G. Petroviѣ. 1
375. „ Ioan Gѣgiѣ. 1 401. „ K. Поповиѣ. 1
376. „ Nae F. Kerѣleskѣ. 1 402. „ Ioan D. Xangint. 1
377. „ Mix. Drѣgѣlineskѣ. 1 403. „ Ioan Georgeskѣ. 1
378. „ Perekli. Ekonomѣ. 1 404. „ Andriks Georgeskѣ 1
405. „ Vasilie N. Sekera-
leskѣ. 1
Prin Administratia Dim- 406. „ Perekli T. Brade-
boviѣ. 1 skѣ. 1
379. „ Kost. Manoleskѣ. 1 407. „ Vasile II. Kastoviѣ. 1

408. „ N. Pavloviči.	1	414. „ Vartam. G. Kondo-	1
409. „ Mina Minoviči.	1	kși.	1
410. „ S. Georgis.	1	415. „ Georg. Dimitreskș.	1
411. „ Kostake.... (nedes-	1	416. „ Georgie Valintie.	1
vifrat.	1	417. „ Manta Rșfos.	1
412. „ Xristofor Taboem.	1	418. „ Georgie II. Manta.	1
413. „ Efstatic I. Stamato-	1	419. „ Enake Matake.	1
nols.	1	420. „ Ioan Rija.	1

